

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 40 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cenc oglasov
1 stolp, peti-črta
mal oglas po 130
in 20, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-30, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vračica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedelke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisni se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2030, upravnništva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Klic Vidovega dne

Zopet obhajamo Vidov dan, na katerega je srbski rod leto za letom prisegal več en spomin junakom, ki so padli za njegovo svobodo. To je praznik rodu, rodne skupnosti, krvnih in duhovnih vezí, ki objemajo vse žive in mrtve. Mrtvim, ki so nam predali vse dobrine rodu, slava in čast, živi pa ob njihovem spominu prisegajo zvestobo idealom, izporočilom in nalogam, ki so rodu postavljene. Vidov dan je dan posvečenja vsakega posameznika občestvu, ko s pijeteto obnovi tajnostno zvezo s predniki ter se živo zave, kako je član velikega telesa, katerega življenje živi, rod sam pa bo živel dalje in dalje in preživel milijone in milijone... Vidov dan je žrtveni dan, ki spominja vsakega, da je življenje, rast, in moč rodova zgrajena na žrtvi vsakega posameznega življenja za celoto, za srečo bodočih pokolenj, za obči blagor.

Srbski narod je iz vidovdanske tradicije črpal moči za svoje osvobodjenje in zedinjenje po večstoletnih borbah. Rodovna skupnost, negovana ob spominu na padle žrtve, je premagala notranje razprtije, se razširjala in združevala sprte rodovne, plemena, kraje, premoščevala strankarska nasprotja in se jačala ob odporu zoper tužca, ki se je bil okoristil od bratskega prepira. In v nepretrgani verigi dogodkov je zedinjenje vsega srbskega naroda takoj prineslo zedinjenje s Hrvati in Slovenci, pa obenem zahtevalo žrtev pol milijona našega rodu ob obalah Jadranskega morja. Tako se je vidovdanska tradicija v novi državi še poglobila in postavila združene tri rodove pred novo veliko nalogo, ki je vsem trem skupna in jih medseboj še trdneje spaja: da je, kar je srbsko, tudi Slovencev in Hrvatov najdražje; da je, za čemer teži slovenska in hrvaška, tudi srbska, tudi slovenski ideal Srbu, za katerega se hoče žrtvovati. Vidovdanske izročilo nam je zato v novi državi enak in še višji simbol skupnosti, skupnih dolžnosti in podreditve posameznih, partikularnih in strankarskih interesov zahtevam, ki jih slavljaja na vse rod, domovina, bodočnost in moralna veličina naroda.

Nekaj fatalnega je v tem, da so se na Vidovdan zgodili vsi važni dogodki, ki so bili usodepolni za razvoj prej srbsvta, zdaj v Jugoslaviji zedinjenih jugoslovanskih treh rodov. Kakor je na ta dan padla srednjeveška srbska carevina, tako se je v kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev uzakonila na ta dan usodepolna ustava, temeljni zakon, po katerem naj bi živeli bratje v novi državi. In neposredno pred proslavo Vidovega dne so padli v narodni skupščini usodepolni strelji, ki bodo brezdvoma odjeknili v nadaljnjo zgodovino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Če smemo iz usodnosti, ki je iz nesrečnih vidovdanskih dogodkov doslej še vedno rodila dobre posledice za narod in še bolj skovala vezi, ki združujejo njegove člene v boljše in srečnejšo bodočnost, potem moremo upati, da bomo tudi iz zadnjih dogodkov znali črpati dober nauk in da hrvaški narod ni moral doprinesti dveh plemenitih žrtev zastoj, za tisto veliko resnico: ta samo sloga narod rešuje!

Vidovdan naj ne bo dan za rekriminacije. Klonimo glave pred tem, kar se je zgodilo, vmislimo v neizrečno modrost Previdnosti, ki iz zla prava dobro, če je narod tega vreden! Naša dolžnost, če smo moralno zdravi in jaki, je zdaj, da vsak po svojih močeh pomaga vzpostaviti medsebojno zaupanje, da vsak v svojem delokrugu vplivamo na pomirjenje od zadnjih dogodkov razburkanih duhov, da brez strasti zastavimo vprašanje, kaj naj privede h končni zadovoljivji Srbov, Hrvatov in Slovencev, da se ob nezogibnih žrtvah, ki jih mora doprinesti vsak član, zadovoljijo vsi trije bratje, ne da bi pri tem vpela državna skupnost. Naloga, ki ni težka, kjer se je narod naučil iz svoje preteklosti in izklesal iz sebe voditelje širokega obzorja, predvsem pa poštenega značaja in dobre volje, ki se tudi v strankarski borbi obnašajo kot gentlemani ter držijo skupaj, ko gre za državo, — ta naloga postane nerazrešljiva in je v pogubo narodu, ki ne zna v usodnih trenutkih zamoriti nagonov kratkovidne strankarske pohlepnosti, osebnih interesov ter želje, se posamezno ob skupni nesreči okoristiti, dokler v svoji neslogi popolnoma ne propade in razpade.

Baš zadnji dnevi so priložnost, ob kateri se je moral vsak zavedati, da moramo držati skupaj, samo če si predstavljamo proti nam do zob oboroženo velesilo, številne fronte nas obkrožujočih, sicer malih, a v resnem trenutku zaradi naše zemljepisne meje vsekakor pomembnih držav, ki vrhu vsega tega proti nam

Mussolini prispel v Gorico

e Gorica, 27. jun. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne ob 9 je pristalo v Gorici na Mirenskem letališču letalo, iz katerega je izstopil ministrski predsednik Mussolini v spremstvu dveh častnikov generalnega štaba. Mini-strskega predsednika so pozdravili goriški prefekti, pokrajinski tajnik in divizijski general. Mussolini si je ogledal letališče, nato se je z avtomobilom odpeljal na goriško prefekturo, kjer se je vršil oficieren sprejem. Na prefekturi je bil poldruge uro. Medtem se je zbrala pred palačo množica meščanstva. Mussolini je zapustil prefekturo nekaj po 12. uri. Sedel je v avtomobil in se odpeljal v neznan smer. Na pozdrave prebivalstva je odgovarjal z roko.

Najprej mir - potem pogajanja

n Belgrad, 27. jun. (Tel. »Slov.«) Pribičević smatra samega sebe za gospodarja položaja. Že pred nesrečnim slučajem v narodni skupščini je Pribičević z obstrukcijo prisilil parlament, da ustavi vse svoje delovanje in poslušaj govore, psovke, klevete in ropotanja »seljačke demokracije«. Po obžalovanju vrednem dogodku v narodni skupščini se je njegova domišljavost, da lahko diktira tok političnega razvoja v državi, povečala in narastla. Pribičević diktira, da mora odstopiti sedanja vlada, da Vukičević in Davidović ne smeta dalje ostati na površju, da mora nastopiti nevtralna vlada z generalom ali brez njega na čelu, da mora narod na volitve, kratkoma — da v vsem poslušamo, kar misli in želi razdraženi Pribičević. Toda diktatura g. Pribičevića ne bo dosegla svojega cilja, ampak zdaj je težaven položaj, v katerega nas je dovedlo dejanje zločinkega poslanca, presojeti mirno in hladnokrvno. Ukrepi se bodo napravili šele po treznem razmišljanju. Vsaka prenatrženost bi bila lahko škodljiva tudi za mir in red v državi. Dokler Pribičević in njegovi tovariši neprestano otepnujejo razdraženost in zaostrujejo odnose med strankami vedno bolj, je nemogoče misliti na volitve in hitro spremembo položaja. Šele, ko se bodo duhovi pomirili, je razpletu težkega položaja napravljena svobodna pot. Vestí, da je demokratski klub sklenil demisijo svojih članov ali članov JMO v vladi, so popolnoma iz trte izvite, dasi je samo ob sebi umevno, da trezni možje v vseh strankah vladne večine premišljajo vse poti, kako bi moglo nastopiti zopet mirno in trezno presojanje težavnega položaja in priti do jasnosti. Ničče iz vladne večine ne misli, da se je treba ukloniti diktaturi g. Pribičevića, nasprotno, njegovo divjanje je za vse najboljši dokaz, da je treba ohraniti mirno kri in jasne poglede na bodoči politični razvoj.

Vse odklanja Pribičevića

HSS odbija Pribičevića

e Zagreb, 27. jun. (Tel. »Slov.«) Današnja »Narodna Politika« objavlja informacijo, ki jo je dobila iz zanesljivega vira o razpoloženju v HSS odnosno v njenem klubu. Po teh informacijah je stanje v klubu zelo napeto, posebno z ozirom na delovanje Svetozara Pribičevića, ki bi hotel izkoristiti ta moment in bolezen predsednika HSS Stefana Radiča, t. j. postaviti se za voditelja hrvaškega naroda. Klub in vodstvo HSS smatrate, da bi bilo zbrati vse hrvaške stranke, razun tega pa tudi jug. muslimansko organizacijo in SLS v skupni borbi proti centralistični ureditvi te države, da pa puste Pribičevića, ker on v tej težnji ne more iti skupno z imenovanimi strankami.

Bivši izvedenec za Hrvate...

Belgrad, 27. jun. (Tel. »Slov.«) Nezadovoljstvo radikalov in demokratov proti Pribičeviću postaja vsak dan večje. Tako se čuje besede: »Radič je blazen in kar je storil, je strašno blazno. Kar pa dela Pribičević, je ravnotako blazno.« Pribičeviću se stalno očita, da vse, kar sedaj dela, počenja iz čisto strankarskih razlogov, da bi si svoj politični položaj zboljšal. Očita se mu, da v sedanjih mučnih dneh preliva še več hudega ognja in da razburja duhove. »Pribičević pozablja, da spada med glavne krivce, da Srbi niso zdaj skupno s Hrvati. Celo vrsto let se je v Belgradu delal za izvedenca za hrvaške razmere. Pri tem je napravil toliko zlega, da so postajale razmere med Srbi in Hrvati vsak dan ostrejšje. Ko pa so se Hrvati in Srbi vendar spravili, je pozabil na vse, kar je dotlej delal in govoril. Prešel je k Hrvatom in v Zagrebu prevzel vlogo izvedenca za srbske stvari. Kadar ni bilo Pribičevića, so se Hrvati in Srbi vedno sporazumeli.« Član vladne večine pravi glede Pribičevićevega zadržanja glede spremembe ustave: »Pribičević hoče poudarjati, da je revizija ustave potrebna kot posledica vsega tega, kar se je doslej zgodilo. Malo čudno se čuje Pribičevićeva zahteva po reviziji ustave, in sicer baš tistega dela ustave, radi katerega se je on nekaj bojeval do skrajnosti in radi katerega je bil glavni boj s Hrvati. Sedaj hoče Hrvatom izvojevati spremembe tistih odredb, ki so prišle v ustavo s Pribičevićevim prizadevanjem Vse to kaže,

koliko ima Pribičević doslednosti v svojem političnem delovanju in kako resno je treba pojmovati sedanjo Pribičevićovo akcijo in verjeti v skrajnost njegovih namer in postopanja.«

Vojvodina ne rabi Pribičevića.

Belgrad, 27. jun. (Tel. »Slov.«) Skupina vojvodinskih radikalnih poslancev je imela konferenco v predsedništvu radikalnega poslanskega kluba, kateri je prisostvoval tudi kmetijski minister Stanković. O konferenci so izdali komuniké, v katerem pravijo:

Pribičević nima pravice, ne pooblastila, govoriti v imenu prečanskih Srbov, še manj, da bi današnje vlado predstavljal kot izključno srbijansko, najmanj pa, da bi Radičev zločin izrabljal v strankarske svrhe. V sedanji vladi je pet prečanov, ki zastopajo prečanske Srbe, Slovence in muslimane. Podpira jih 95 prečanskih poslancev. Radičev zločin je čisto užaljenega, razdraženega in strastnega človeka, ki bo za svoje dejanje odgovarjal po zakonu. Za to delo ne pade nobena odgovornost na NRS ali vlado. Ako so vobče kakšni krivci, so tisti, ki so v skupščini mesece in mesece obstruirali in uvedli vanjo gostilniški ton in z neprestanimi sadističnimi žalitvami ustvarili položaj, ki je dal sklepati na katastrofo.

Vojvodinski poslanci protestirajo proti Pribičevićevemu neumestnemu postopanju, ki vali krivdo za svoje in svojih tovarišev napade na vlado in vladne stranke. Pribičević hoče danes doseči ono, kar je želel doseči koncem l. 1918, ko je v Vojvodini agitiral za priključitev k Zagrebu, da bi mogel s številčno premočjo diktirati Belgradu pogoje za ustanovitev nove države. Vojvodini Pribičevićeva sterilna politika ni potrebna. Njej je potrebna resna, mirna in konstruktivna politika.

Pribičević -- senzacija v Italiji

e Milano, 27. junija. (Tel. »Slov.«) Italijansko časopisje piše vedno bolj umerjeno o incidentih v narodni skupščini. Turinska »Stampa« pa prinaša danes dolgo poročilo o poteku nadaljnjih dogodkov od svojega belgrajskega dopisnika Itala Zingarellija po velikem senzacionalnim naslovom »Pribičeviću se grozi z

atentatom«. Dopisnik navaja poročila SDS in pravi, da je belgrajska policija pred atentatom v skupščini obvestila Pribičevića, naj se varuje, ker pripravlja komitaš Šemajo Perović, Račičev prijatelj, nanj atentat. Tudi ostali del Zingarellijevega članka je sestavljen v alarmantističnem tonu in temelji izključno na poročilih opozicionalnega tiska, predvsem zagrebškega »Obzora«.

Angjelinovič prerokuje

e Milan, 27. junija. (Tel. »Slov.«) Današnji »Corriere della sera« prinaša razgovor svojega belgrajskega poročevalca z biv. ministrom in narod. poslancem DS dr. Grgo Angjelinovičem o razvoju jugoslovanske notranje politike. Angjelinovič je trdno prepričan, da pride slej ali prej do koncentracijske vlade, v kateri bo sodelovala tudi sedanja opozicija. Če radi pretiranih zahtev opozicije ali prekratkega časa ni mogoče sestaviti takoj koncentracijske vlade, je absolutno potrebno izvesti rekonstrukcijo v vladi, ki naj pripravi koncentracijo. Za mesto predsednika bi prišli vpoštev Aca Stanojevič, Marko Trifković, Nikola Uzunović, Ljuba Davidović, Voja Marinković, lahko tudi kak Hrvat. Saj so se preje večkrat vršila pogajanja s Trumbičem, Smodlako in Radičem za tako rešitev. Vse stranke razen majhnega števila radikalov so splošno za revizijo ustave. Sedanje oblasti naj se povečajo in naj dobijo avtonomijo. Nekateri so za širšo, drugi za manjšo avtonomijo. Treba bi bilo najti kompromis. To pa je le mogoče, kadar se poleže sedanje vroče ogorčenje. Do pravega narodnostnega boja med Srbi in Hrvati sploh ne pride. Saj je Pribičević sam Srb. Morebitni vstop Radiča v vlado ne bi vplival na odnose do Italije, ker ima Jugoslavija v zunanji politiki že določeno jugoslovansko linijo, ki je sinteza različnih tendenc narodov, ki sestavljajo Jugoslavijo. »Corriere della sera« smatra Angjelinovičevo izjavo za optimistično.

Radič krizo prestal

n Belgrad, 27. jun. (Tel. »Slov.«) O Radičevem zdravstvenem stanju se je izdalo sledeče poročilo: Temperatura 37,3. Puls 92. Delovanje črev dobro. Bolnik jemlje hrano normalno. Splošno stanje dobro. Pernar in Grandža se počutita dobro. — Po večerajšnjem preokretu na bolje se je Radiču zopet malo zboljšalo. Od večeraj niso sicer nastopile nobene večje spremembe. Noč je prespal dobro. Od pol 12 pa skoro do 7 je spal zelo dobro. Ob 7 ga je obiskala njegova žena. Tudi zdravniki pravijo, da je krizo prestal. Obenem so zdravniki pohvalili vse časnike, ki so o Radičevem zdravstvenem stanju poročali popolnoma nepristransko.

Slavnost na Ceru

n Belgrad, 27. jun. (Tel. »Slov.«) Nj. V. kralj bo odpotoval na svečanosti v Ceru, da prisostvuje odkritju spomenika padlim junakom na Ceru. Se isti večer se bo Nj. V. kralj vrnil v Belgrad. Na njegovem potovanju bo Nj. V. kralja spremljal upravnik dvora Dimitrijevič in dežurni adjutant. Na cerško proslavo bodo šli poleg Velje Vukičevića, Andriča in Mioviča še Ljuba Davidović, Kosta Timotijević, Pera Marković, Milan Groh in Grga Angjelinovič.

Sodna preiskava ubojev

n Belgrad, 27. jun. (Tel. »Slov.«) Po večerajšnjih mnogoštevilnih zasliševanjih po preiskovalnem sodniku Milutinoviču se je danes nadaljevalo zasliševanje. Zaslišanih je bilo veliko število narodnih poslancev. Pregledala so se tudi vsa dosedanja zaslišanja in vse stvari, ki so se dognale na licu mesta v narodni skupščini. Prvi je bil danes zaslišan radičevec Ivan Čelan, ki je očitveec krvave tragedije. Njegovo zasliševanje je trajalo tričetrt ure. Čelan je preiskovalnemu sodniku opisal vsa poteka dogodkov, kakor so se odigrali, in podrobnosti, ki jih je videl. Nato je bil zaslišan skupščinski stenograf Pisaković. Zasliševanje je trajalo nad eno uro. Zatem je preiskovalni sodnik zopet nad eno uro zasliševal Radičevega poslanca Valjavca, ki je sedel za Radičem. Povedal je, da je zaklical Radiču, ko je padel prvi strel: »Skrijte se! Zdaj bo streljal na nas!« Stjepan Radič se je nato nagnil pod klop. Vendar pa je bil nekaj trenutkov nato ranjen. Po teh zasliševanjih je zaslišan orožnik Veljo Stojanovič, ki se je ob dogodku nahajal ob izhodu buffeta narodne skupščine.

niso ravno prijateljsko orientirane. V tem oziru ne pomaga nobena samoprevara in je brezpogojno potrebno, da imamo pred očmi gela dejstva. Na drugi strani pa si moramo reči, kaj pomeni na tako važni točki kontinenta naše složno sožitje in mirno delo za celo Evropo, za mir in napredek sveta, za mirni razvoj vseh narodov. In kaj tudi naša edinstvo

pomeni za združitev vseh Jugoslovancev, od katerih en rod še manjka v našem kolu! Spomnimo se na vse to na današnji dan! Od našega zadržanja sedaj zavisi vsa naša bodočnost, zdaj se bo preizkušala naša notranja moralna moč in vrednost. Mi smo prepričani, da je v duhu vidovdanske tradicije dobro prestanemo.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrtic se računajo više. Za odgovor znakmo! — Na vprašanja brez znakme ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Šofer
Izkušen mehanikar, išče mesta proti skromni plači, za luksuzni ali tovorni auto. **Kvitko, Ruše 22.**

Trgovski pomočnik
mlad, dobro izurjen mešane stroke, želi premeniti mesto. Cenj. dopise pod »Zanesljiva moč« št. 5760 na upravo lista.

Službo dobe

Boljše dekle
se išče za Belgrad za hišna dela z dobrimi izpričevali. Ponudbe upravi Slovenca pod šifro »Beograd« št. 5829.

2 mizar, pomočnika
samostojna, hrana in stanovanje, sprejme takoj Splošno mizarstvo Štefan Marcijan, Dob p. Domžal.

Korespondentije

samostojne, za hrvatski in nemški, hrvatski in slovenski, nemški in slovenski ter nemški jezik z večletno prakso, išče veliko industrijsko podjetje za takojšen nastop. Obširne v odnosnih jezikih lastnorčno pisane ponudbe s prepisi spričeval, fotografijo in označbo plače na upravo lista Slovenec pod »Provincija št. 5833«.

Kleparji, pozor!

Sprejme se takoj kleparski poslovođa, ki ima najmanj 3 leta pomočniške dobe in je zmožen vsakega dela v tej stroki. Služba stalna, plača po dogovoru. Natančne informacije daje Cirila Pircnik, Rečica ob Savinji.

Učenka

se sprejme v trgovino z mešanim blagom v Ljubljani. Oskrba izven trgovine. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Učenka« št. 5854.

Teracerji

fzurjeni, se sprejmejo. — Naslov v upravi lista pod št. 5884.

Hlapca h konjem

sprejme Fr. Juvan, valjčni mlin, Sred. Gameljne pri Ljubljani.

Mlinarja

sprejme valjčni mlin. — Ponudbe pod »Mlinar št. 5886« na upravo »Slov.« — Ozira se le na prvo vrstino moč.

Pouk

Čevljarji, ne zamudite ugodne prilike zasebnega tečaja, ki se vrši za gg. mojstre in pomočnike 3. julija t. l. Interesenti zahtevajte prospekt! Voditelj tečaja Josip Steinman, Ljubljana, Kolodvorska 41.

Zasluzek

Zastopnike za prodajo drž. srečk na obroke, išče m. o. Sijajni, brezkonkurenčni zaslužek. Razen izdatne provizije še »posebno fiksno nagrado« za gotovo količino srečk. — Bančna poslovalnica Bezjak, Maribor, Gosposka ulica 25.

Stanovanja

2—3 sob. stanovanje v mestu ali na deželi ob železnici išče mala rodbina odraslih oseb. Naslov v upravi Slovenca pod št. 5883.

Sobico

oddam gospodu ali gospodični. Naslov v upravi pod št. 5787.

Posredstva

Hišo z gostilno pri farni cerkvi v Ljubljani, dvonadstropno, za 165.000 Din prodaja Realitetna pisarna, Ljubljana, Kolodvorska 29.

Prodamo

Špargeljni vedno sveži se dobe vsak dan po 20 Din za 1 kg. Strelška ul. 33.

Raznih knjig

veliko število, posebno priporočljivih za duhovnike-pridigarje, po umrlem župniku Mikšu na prodaj. Franc Korenč, Hotedersica.

Kupimo

Diro na peresa za samca, kupim. Event. tudi konja. — Naslov Mar. Urbanc, Kopitarj. ul. 4, Ljubljana. — Telef. 2381.

Košnjo trave

kupim v mestnem pomerju. Ponudbe na: Ivan Ogrin, Gruberjevo nabrežje št. 8.

Kovaško orodje

si kupi. — Ponudbe na pravo pod »Orodje«.

Arnika cvetje, podleskovo seme

itd., kupujem po najvišjih dnevnih cenah večje množine. Iščem nakupovalce. Ed. Pišler, Vrhnika.

Obrt

Otomane v damastu 530 Din, v blagu 580 Din, vrhnje 225 Din. Predelava 35 Din. Solidno delo. Hotel. zavodi, prenočišča, papust. Slavič Franc, tatništvo, Emonska c. 10.

Posredovalnica za služkinje

V Marijinem domu, Kotnikova ulica 8, je otvorila »Poselska zveza« s 1. junijem posredovalnico za služkinje. Cenjene gospe se vlijudno opozarjajo, da bodo dobile tam najlažje služkinje, ker je tam obenem tudi zavetišče za služkinje. Posredovalnica za gospe 10 Din.

Volna in bombaž za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA

Stari trg 12 - Židovska 4

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni v Jugoslaviji: Tovarna motovoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani. Komisijiska založba: Franc Palme, Ljubljana, Gosposvetska c. 7; Celje, Cankarjeva 7 in Maribor, Koroška 8.

Razno

Hrastove hlode

deske in frize kupujem proti takojšnjemu plačilu **IVAN ŠISKA** tovarna parket in parna žage Ljubljana, Metelkova ulica št. 4

Drva

bukove in hrastove odpadke od parketov, dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga **V. SCAGNETTI** v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom.

Strokovnjaka v lesni stroki

z večletno prakso, ki obvlada zlasti tudi inozemsko trgovino in trgovino s trdim lesom, išče podjetje na Štajerskem. — Ponudbe pod »Strokovnjak št. 5856« na upravo »Slovenca«.

Proda se posestvo

z dobro vpeljano gostilno, na najlepšem kraju v Ljubljani. — Naslov se poizve v upravi »Slovenca« pod št. 5857.

Prima svinjsko mast

v kantah po 20, 25 in 50 kg — dobite pri **Josipu Zimmermann, Osijek.**

Uredite si prebavo, da vam minejo bolečine!

Bolečine v želodcu, črevih, trdo telesno odvajanje, glavobol, pritisk krvi v glavo, nervoznost, pomanjkanje spanja, zlata žila, slab tek — nastanejo zaradi slabe prebave. Urežite si svojo prebavo s preizkušenim eliksirjem FIGOL, da vam minejo bolečine. FIGOL-elixir ureja prebavo in vam vrača zdravje. FIGOL izdeluje in pošilja po pošti proti povzetju z navodilom o uporabi.

lekarna dr. Semelič, Dubrovnik 2.

Originalni zabojček s 3 steklenicami Din 105,- z 5 stekl. Din 245,-, 1 steklenica Din 40,-.

Sol sv. Roka za noge

1 PRVI DAN
Med tem časom zgine kot na mah otekline noge, omeki in nadležne pokočine. Bolečine, ki jih povzročajo pretesni čevlji, takoj prestopajo.

2
Daljšo omebovanje vodi omehča kurja očesa in otrdilo kožo, da se lahko odstranijo brez noža ali britve. Prepričani bodite, da sol sv. Roka naredi popolnoma novo nogo.

3
Osvoobod Vas raznih neprilic na nogi. Lahko hodite, kolikor se vam ljubi. Lahko več ur stojite na enem mestu in ne boste občutili niti najmanjše utrujenosti.

4 ČETVRTI DAN
Velik zaboj soli sv. Roka stane 16 Din. Dobi se v vsaki lekarni in drogeriji. Ako ni v zalogi, obrnite se na trdko: drogerija GREGORIČ, Ljubljana.

Uspeh kopeni nog.

Velik zaboj soli sv. Roka stane 16 Din. Dobi se v vsaki lekarni in drogeriji. Ako ni v zalogi, obrnite se na trdko: drogerija GREGORIČ, Ljubljana.

MIHA OSWALD
ANICA OSWALD
roj. MUNDA

oročena

Ljubljana, 26. junija 1928

Jetika
se zdravi in ozdravi v zavodu dr. Pečnika, Sečovo, pošta Rogaska Slatina. Zahtevajte prospekt.

Živinsko

krmilno sol

oddaja na debelo A. Volk, Ljubljana, Resljeva c. 24.

Priporočamo vam edino le

najboljše

kolo

Grizner

samo pri

Jos. Petelincu, Ljubljana

(Blizu Prešernovega spomenika ob vdi.)

Nizke cene. Tudi na obročna plačila.

Zahvala

Povodom svoje sedemdesetletnice sem prejel od znancev, prijateljev in sorodnikov toliko čestitk, da mi ni mogoče, vsakemu posebej izraziti čut svoje hvaležnosti. Zahvaljujem se tedaj tem potom priscrno vsem za dokaz ljubeznive naklonjenosti.

Na Vrhovem, dne 26. junija 1928.

Dr. Anton Schoepl.

V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš srčnoljubljeni soprog, brat in stric, gospod

Vladimir Kočevar

knjižgovodja

Ine 25. junija po kratkem trpjenju, previden s tolažili svete vere, nagloma preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši dne 27. t. m. ob 5. uri popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice v Ljubljani, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 26. junija 1928.

Marija, soproga. Ana, Tončka, Malči, sestre in ostali sorodniki.

Pogrebni zavod Iv. Gajšek, Vodmat-Ljubljana.

Potrli neizmerne žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je dne 26. junija po dolgi, mučni bolezn, prevedena s svetotajstvi sv. vere preminula naša nepozabna mamica, sestra, teta in svakinja, gospa

ZOFIJA ZUPAN

vdova viš. činovnika drž. žel.

Pogreb bo v četrtek dne 28. junija t. l. ob 2. uri popoldne z hiše žalosti, Skofja ulica 7, na pokopališče k Sv. Križu. — Maša zadušnica se bo darovala dne 30. junija t. l. ob 1/8. uri zjutraj v farni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, dne 26. junija 1928.

SIPKO, BOGDAN, MILJUTIN, NADA, IGOR, otroci — in ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Henrik Sienkiewicz:

Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

Starček je bil sploh vzljubil Bukojemske kot »prostodušne fante«. Vesel je bil njihovega obiska, pa tudi medvedčeta. Smejal se je do solz, ko je kosmatin pograbil enega izmed za goste pripravljenih vrčev z medico in pričel besno renčati, da bi obudil primeren strah ter si s tem zavaroval svoj plen. Ko pa je videl, da mu ga nihče ne vzame, se je vzpel na zadnje noge in osušil vrč prav kakor človek. To je povzročilo še večje veselje.

»Tega ne nastavim za kletarja, pa tudi čebel mi ne bo ravnal,« je veselo vzkliknil župnik.

»Ha!« je zaklical smeje se Stanislav Ciprianovič, »malo časa je bil pri Bukojemskih v šoli, a si je v enem dnevu pridobil toliko modrosti, da bi se tega v gozdu vse življenje ne naučil.«

»Saj ni res,« je odvrnil Luka, »ta zver ima že od rojstva toliko razuma, da takoj ve, kaj je dobro. Komaj smo ga pripeljali iz gozda, se je napil žganja, kakor da bi ga bil v gozdu vsako jutro pil. Potem pa je psu prisolil zaušnico: »nikar me ne vohaj!« mu je povedal in šel spat.«

»Hvala vam, z njim bom imel mnogo veselja,« je ponovil župnik, »a za kletarja ga ne nastavim. Sicer se dobro razume na pijače, a prevneto bi se sukal okoli njih.«

»Medved se marsičesa lahko nauči,« je pripomnil Jan. »Pravijo, da goni župniku Glominjskemu v Przytuku njegov medved meh pri orgljah. A marsikdo se nad tem spotika, ker medved pri tem včasih tudi renči, zlasti če ga s palico dregajo.«

»Kaj se bodo spotikali,« je odgovoril župnik, »ptice si zvijejo svoja gnezda po cerkvah in pojejo

Bogu v čast, in nihče se nad tem ne spotika. Vsaka zver po svoje služi Bogu, a Zveličar sam se je rodil v hlevu.«

»Saj pravijo,« je pripomnil Matevž, »da je Gospod Jezus spremenil nepoštenega mlinarja v medveda. Potem mu je ostala nemara tudi človeška duša.«

Na to mu odvrnil stari Ciprianovič: »Potemtakem ste vi ubili mlinarico in se boste morali zagovarjati. Njegovo veličanstvo kralj zelo strogo pazi na svoje medvede in gozdarjev ne nastavlja zato, da bi mu jih pobijali.«

Trije bratje so se silno prestrašili, ko so začuli te besede. Šele po daljšem premišljevanju je rekel Matevž, da bi vsaj nekaj povedal v zaščito njih skupnega prestopka: »Ha, mar nismo šlahta? Bukojemski prav nič ne zaostaja za Sobieskimi.«

A Luki je prišla v glavo srečna misel in takoj se mu je zjasnil obraz: »Dali smo viteško besedo,« je rekel, »da medvedov ne bomo streljali, ni res? No, saj ga tudi res nismo ustrelili, zabodli smo ga!«

»Zdaj njegovo veličanstvo kralj ne bo mislil na medvede,« je razsodno pripomnil Jan, »pa saj tega gotovo tudi od nikogar ne izve. Naj si kateri izmed čuvajev le drzne... Ha! Lahko pa nam je žal, da smo se s tem pobahali panu Pongovskemu in panu Grothusu. Pan Grothus se je namreč odpeljal v Varšavo, tam večkrat vidi kralja in prav lahko se zgodi, da mu uide kaka nepremišljena beseda.«

»Kdaj pa ste srečali Pongovskega?« je vprašal župnik.

»Včeraj. Spremljal je pana Grothusa. Ali veste, prečastiti gospod, kje je kréma, ki ji pravijo »Pri tolovaju?« Prišla sta tja, ker so jima morali spočiti konje, in sta naz našla notri. Potem nas je Pongovski pričel popraševati po tem in onem, končno je vprašal tudi po Jacku.«

»Po meni?« se je oglašil Tačevski.

»Da,« Ali je res,« je vprašal, »da pojde Tačevski k vojakom?« »Res je!« smo mu odgovorili. »Kdaj pa?« »Prav kmalu.« Nato je dejal Pongovski: »No dobro, a najbrž vstopi med pešce.« Vse nas je popadla jeza, Matevž pa mu je rekel: »Nikar ne bodite tako ošabni, gospod, kajti Jacek nam je zdaj prijatelj in moramo se zanj potegniti.« No, pri tem pa svoje jeze nismo mogli več zatajevati. Tedaj je menda opazil, da smo hudi in je dejal: »Saj tega ne pravim iz kake osebne nevoščljivosti. Mislim samo, da Virombki niso nobeno starostvo.«

»Starostvo gori ali doli, a to ga nič ne briga,« je zaklical župnik. »Nikar si naj s tem glave ne beli.«

A pan Pongovski je imel o tem nedvomno druge nazore in si je še vedno belil glavo z Jackovimi zadevami, kajti kako uro pozneje je prinesel služabnik z novim vrčem medu vred zapечатen list in rekel: »Prečastiti gospod, to-le vam je prinesel sel iz Belčončke.«

Gospod župnik Vojnovski je vzel pismo, ga razpečatil, odprl, odvil z dlanjo gorenji del pole, stopil k oknu in pričel čitati.

Jacek je kar prebledel od razburjenja: ves zaverovan je zrl na ta papir; saj je slutil, da se pismo tiče njega. Misli so mu kakor bliski prešinjale glavo: kaj, če bi se bil stari skesal? kaj, če ga prosí odpuščenja? Moralo je biti tako; da bi bilo v pismu kaj drugega, je vendar nemogoče! Saj Pongovski ni imel nobenega vzroka bolj se jeziti kakor tisti, ki so pri spopadu osebno trpeli. Najbrž se mu je bila oglasila vest: spoznal je, kako malo opravičen je bil njegov nastop, doumel je, kako težko je razžalil nedolžnega človeka, in zdaj brez dvoma hoče poravnati krivico.

* Staroste so gospodarili proti gotovi najemnici na razsodnih kraljevskih zemljiščih, starostvih, in so spadali med najbogatejšo gospodo.

LJUBSKA KNJAZEVINA iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 23 zvezki: A. Sheehan, Nočleg. Povest frškega dekleta, 24 Din, vez. 32 Din. — 24 zvezek: A. Marby, Hanka. Lubiško-srbska povest, 22 Din, vez. 30 Din. — 25 zvezek: Haggard, Rei cesarja Montezuma, 32 Din, vez. 42 Din. — 26 zvezek: Sturzen, in njegova burleske življenje, 14 Din, vez. 22 Din. — 27 zvezek: Pregelj, Otročji solina, 24 Din, vez. 32 Din.

Srbska kmetiška žena - temelj srbstva

Srbska kmetiška žena ima v zgodovini vsaj tako častno mesto kakor svojčas Spartanka, ki je ohranila svoj sloves do današnjih dni. Kdo ne pozna junaške kosovske devojke, ki jo opevajo slepi guslarji v narodni pesmi poleg kosovskih junakov? Kdo ne pozna slavne majke junaških Jugovičev, padlih v borbi za svobodo domovine? Iz kmetiških hiš so bile skoraj vse junakinje, kar jih pozna srbska zgodovina. V tem ko so se možje borili z orožjem proti Turkom, je ostala vsa teža gospodarstva na ženinih ramah. Srbska kmetiška majka je negovala in vzgajala svojo deco, skrbela za hišo in delila vse trpljenje z možem. Potrpežljivo in vztrajno je prenašala vse gorje v največjem trpljenju in zato je tudi vzdržala in — zmaga.

Zena v zadrugi.

Po Srbiji so ohranjene še do današnjih dni zadruga, kjer živi številna družina pod enim zadrugnim starešino. Sinovi se ne ženijo iz hiše, ampak pripeljejo sinaha na dom. Gospodarjeva hiša je velika in prostorna. Navadno ima na vzhodu veliko in zračno spalnico, kjer spi unučad z dedom in »babo«. Poleg tega je v hiši soba za goste, ki je navadno najlepša in okrašena z najlepšimi ženskimi ročnimi deli. Prostorna kuhinja ima ognjišče z vsem potrebnim orodjem. Leto in dan tli ogenj na ognjišču. V prostornem dvorišču zadruga se nahaja »vajat«, t. j. hiša, kjer prebivajo oženjeni sinovi s svojimi sinahami, lepo porazdeljeni po zaporednih sobah. Mleko in mlečne izdelke shranjujejo v posebni gradbi, ki ji pravijo »mlekar«. Tu stojijo vrči mleka, »čupi« s kislim mlekom, »čabrice« s kajmakom in okusnim svežim sirom ali skuto. V »hambarju« spravljajo žito in platno ter razna druga ročna dela in obleko. To je nekaka naša kašča. Poljski sadeži, kiselina, vino in rakija se spravljajo po kletih. Na dvorišču je dalje krušna peč, ki ji pravijo »furuna«. Blizu vodnjaka je zgrajena pralnica in najbolj oddaljen od hiše je hlev. Ta stoji navadno tik ob ograji, ki vodi v prostoren sadni vrt, ki je zopet podaljšan v pašnik ali travnik in vodi na odprto polje. Ob cesti je kmetiški zadrugi dom, ograjen z lično ograjo, ki jo tvorijo lepo izrezljane deske. Skozi veliko leseno se puščajo vozovi in živina na dvorišče, pri hiši pa so posebna vrata, skozi katera prihajajo ljudje.

Poleg gazde je

gospodinja prva oseba v zadrugi,

ki skrbi za dobro gospodarstvo. Čeprav je v hiši več žen, vendar je preprič redke, ker se vse pokori preizkušnemu zadrugnemu hišnemu redu. Ta ni niti pisan niti tiskan, ampak je prešel v meso in kri vsakega posameznega zadrugarja. V tem hišnem redu so vse one skitvnosti, ki vzdržujejo blagostanje srbskih kmetiških zadrug. Ko gre vse na polja ali po opravkih zunaj hiše, ostane doma »redara« ali »reduša«, ki skrbi za hišni red, pazi na kuho in deco, pripravlja s svojimi pomočnicami sir in skuto, kuha »pekmes« itd., pripravlja prejo, čistijo volno itd. Posel »redare« je poverjen za teden dni eni izmed sinah in prihodnji teden pride druga na vrsto, in tako gre dalje, dokler se vse ne zvrste.

Zenitev.

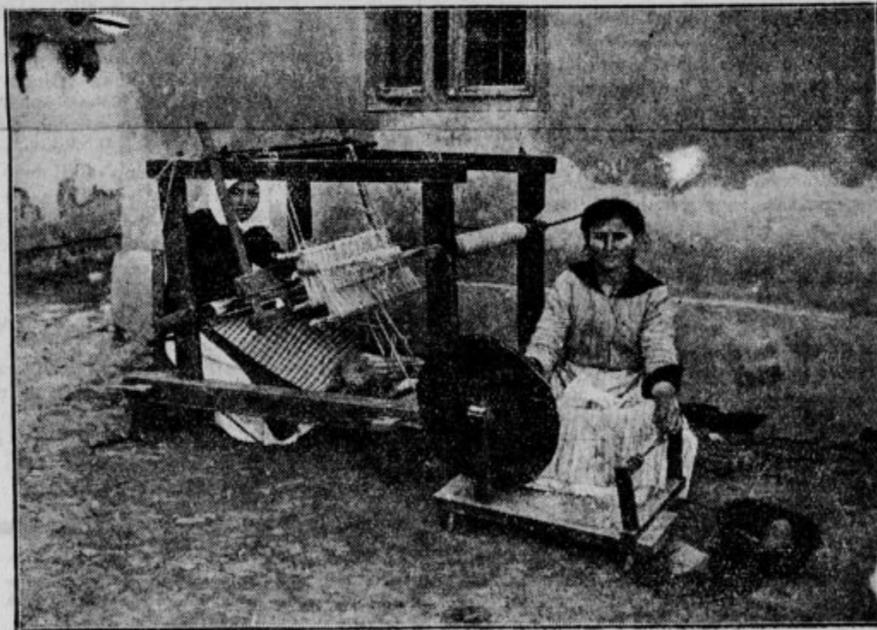
Devojke hodijo na pašo do svojega 15. leta, potem pa ostajajo bolj pri hišah in hodijo le skupno z odraslo družino za delom ali skupno z devojkami ob nedeljah k službi božji. Ko devojka doraste, mislijo na ženitev. To je zelo resna zadeva in zaroka velja za pol poroke. Gorje »vereniku«, ki bi se izneveril svoji »verenic«. Edina prilika, da se vidijo mladi ljudje, se nudi ob nedeljah popoldne, ko se zasučje vaška mladina pri cerkvi ali v šoli v poskočnem kolu vpricho cele vasi. Za besede navadno ni časa in se tudi ne bi spodobilo govoriti vpricho ljudi. Vsakdo čuva svobodo lepo tajnost v svojem srcu in mladi svet si že pomaga, da si razodene svoja čustva. Tako se n. pr. podkupi na paši pastir-

ček, da prenese lepo izrezljano vretence ali mojstrsko izdelano preslico in jo izroči v prave roke. Prenašanje pisem je bilo in je še zelo v navadi. Mnogo je oklevanja, preden pride odgovor. Ta ne gre »čez hribe in doline«, kakor v pisnih naših slovenskih deklet, ampak takole sestavi kje v kakem skrivnom kotu črnooka Zorka ali sanjava Smiljka svoje pisemce: »Jedan, dva pišem Ti ja. Dva, tri, piši mi Ti, četiri, pet, da ne zna svet, šest, sedam, podpis Ti ne dam. U sobi sedeči o Tebi misleči, o Tebi sastavljam, mnogo Te pozdravljam. Voli Te Tvoja, sečaj se koja? Moj Mile, srce prepuno je jada, samo dušo jel se Tebi nada. Tebe, Mile, ja ču zagrliti, da li će to kada biti? Srce moje za Tobom vene, Mile, sečaš li se mene? ...«

Snubci pridejo in pomenijo se za svatbo. Sorodstvo se pozove in svatje prihajajo od blizu in daleč na vozovih, ki so naloženi z raznimi darovi, od katerih je največ napravila pridna ženska roka. Tu je lepih pisanih čarap, vezanih navlak za blazine in volnenih pestrobojnih čilimov. Cigani godejo in prepevajo, da razvnamejo svate. Kubure (pištrole) grme okoli hiše, da vedo tudi oddaljeni, da se ženi Mile, sin bogatega mačvanskega kmeta Ilije.

Pride trenutek, ko mlado »ubradijo«, ali kakor pravijo Belokranjci, »posnašijo«, in začne se že prvo trpljenje mlade neveste. Namenoma jo zbode ena ali druga izmed žen, ki ji pripenjajo nakit omožene žene, v glavo; toda nevesta se ne sme oglasiti, če jo tudi boli. Če ne bi bila srbska kmetiška žena toliko potrpeh, kakor je skozi stoletja, danes mogoče ne bi bilo naše samostojnosti.

Srbska kmetiška žena je v prvi vrsti ohranila dom in družino kvarnih vplivov zunanjega sveta, in zato srbski rod na selu ne bode nikoli propal, dočim sega v mestih po oblasti že tuja roka. Številni otroci zadruga občujejo med seboj in s številno družino in zato so zelo okretni; že v rani mladosti se nauče kretati vse svobodneje kakor mestna, med štiri stene in v ozki družinski krog stisnjena deca.

Srbska tkalka

Vzgoja ženske mladine je v skrbnih ženskih rokah, kar se pozna posebno pri doraščujoči ženski mladini. Nič junaškega, nič modernega, nič moškega ni na njih, ampak ona mehka ženska nežnost gleda iz ljubkih oči, se čuje v govoru in opaža v plahih kretanjih pri sleherni kmetiški devojki. Hišni red zahteva, da ne sme devojka nikdar sama po selu. Če ne gre s svojimi drugaricami, pa dobi svojega »čuvara«, t. j. ali brata ali drugega sorodnika na pot, in ta je ne sme pustiti izpred oči. Morala na deželi je zgledna.

Gostoljubnost

je znana vrlina srbskih kmetiških hiš. Komaj prestopiš prag, že te sprejme s prijazno dobrodošlico domačica. Bog ne daj, da bi odšel iz hiše preje, nego si bil poslužen s »sladkim« in črno kavo! Če prideš ob času, ko družina obeduje, moraš prisesti, da ne užališ gostoljubja. Ob hišnih slavax ti ponudijo koljiva in vina in te postrežejo z okusnim pecivom. Iz raznega sadja in sočivja izdeluje kmetiška žena neverjetno dobre in trpežne »konzerve«. Kutin sir je posebna specialiteta srbskih hiš.

Zlate roke srbske žene.

Blagoslov pridnih ženskih rok se je videl do nedavnih dni po vseh srbskih seljačkih hišah. Kjerkoli so bile zadruga s številnim članstvom, tam je bilo tudi povsod blagostanje. Po hambarjih (kaščah) so težke skrinje najlepšega platna, ki ga znajo tkati tudi po 10 do 15 vrst, od najbolj debelega pa do najfinejše »met-hijske« tkanine s svilinami pasovi. Brez kompliciranih strojev se izvršilo delo na navadnem »razboju« (stativah), kakor nam ga kaže slika. Posebno trpežne so

srbske čarape (nogavice), ki jih nosijo srbski kmetje v opankih. Komplicirano pletivo je izvršeno včasih naravnost bajno. Nevesta prinese mlademu drugo do 50 parov čarap. Med najplemenitejša dela spadajo razni »raspleti«. Rasplet je splošen terminus za vsa ažurna dela. Rasplet se dela na roko, ali tudi na stativah, in takšen pomeni višek tkalske spretnosti.

Zene same krojijo vso obleko razen suknene moške, ki jo delajo krojači. Obleka je okrašena z vezivom raznih vbodov. Enakomerna tkano platno se veže s »kresačkim« ali »mašičkim« vbodom, drugo pa z »bodačkim« ali »živjetom«. Zgodi se večkrat, da pastirice na paši nimajo niti škarjic in zato uporabljajo — svoje zobe, ki opravijo posel skoraj ravno tako dobro kakor orodje.

Sviloreja

je v Srbiji precej razvita. Gojitev gosenic je zelo nečeden posel, ki ga zopet opravlja potrpežljiva žena. Ko pridejo trgovci in odkupijo kokone, stopijo žene v ozadje in gazde spravijo izkupiček.

Igračk

ne kupuje srbska kmetiška žena, ampak jih — izdeluje sama. Prelepe so lutke, včasih naravnost dragocene v izvršitvi. Vozičke, stative itd., vse to izdeluje ženska roka za svoje ljubljene in ljubljence.

V onih najtežjih časih, ko je Srbija robovala Turčiji, je ustvarjala pridna roka srbske žene čudesa ročnih del. Srbinjam je bilo zapovedano nositi le narodno nošo, kot nošo robkinj. Ali ravno zato so posvetile vezilje svojim nošam toliko pažnje, da so izgledale v njih kakor knejinje. Svoje kršćanstvo so podčrtavale tudi v ornamentiki, ki je krasila njihova oblačila. Iz one dobe nam je ohranjenih nešteto motivov, kjer je vodilni ornament križ, ali pa tudi kot nebitven del zelo lepo stiliziran križ. Iz te dobe imajo ohranjena prekrasna dela, tkana in vezna s svilo in zlatom, med katerimi je pravi biser »kosovska djurdjevajka«.

Srbski sinahi iz Skupljena v Mačvi

Čilimarstvo

je doma po celi Srbiji. Od preprostih predposteljnikov do velikih stenskih, prekrasnih pirotskih, jih izdeluje zopet večinoma le ženski svet. Volneni so in svojčas so barvali volno vso doma. Vsaka hiša je imela poseben vrtec, kjer so žene gojile barvilne rastline kakor: broč, zanovet itd. Poleg tega so uporabljale razne drevesne gljive in lubje raznih dreves za barvanje. Te barve so bile stalne in niso razjedale vlaken, kakor nekatere kemične. Volnene odpadke uporabljajo za polnenje blazin, malih in velikih.

Kamorkoli se ozremo, povsod nas spremlja delo pridnih ženskih rok in nam mora na vsakem koraku vlivati v srce spoštovanje do srbske kmetiške žene. Umiri se pridnost šele takrat, ko opeša telo pod težo dela ali bremenom trudapolnih let. Mirno in pokojno pričakuje svoje zadnje ure, trdno prepričana, da ji da ljubi Bog za njeno trpljenje največje plačilo — rajsko veselje.

Ljubezen preko groba.

Kadar obiše srbsko kmetiško hišo smrt, zadene ta nesreča v prvi vrsti mehko žensko dušo. Lasje se razpuste v znak žalosti in glava se ovije v črno »maramo«. Žalost pa ni samo zunanja, ampak seže globoko v notranjost. Studenci solza lijejo vsak hip iz žalostnih oči in globoki vzdih vsaj za trenutek lajšajo gorje. Noči so prejkane in ko se zbudi prva zarja, že stoji žalujoča na pragu in glasno oplakuje pokojnega. Med jokom našteva vse vrline pokojnikove in obžaluje njegovo smrt. Njej se pridruži še druga in kmalu se stresa ves ženski svet v pretresljivem joku. Na pokopališčih, ki nam sicer ne nudijo v prvem hipu tiste urejene zunanosti, kakor pri nas v mestih, vidimo vsak hip toliko prizorov resnične žalosti in nežnosti, kakor malo-kje drugod. Ob godovih nosijo pokojniku peciva in vina na grob in prižigajo sveče. Ob obletnicah nosijo zopet žene koljivo in vino ter molijo za pokoj duše umrlega in sorodstva. Za vsake praznike se spominjajo umrlih, ki živijo v blažem spominu preostalih.

B. R.

O. Blumenthal:

Iz pogovorov z milijonarjem

Slučajno sem se seznanil z enim onih ameriških velemilijonarjev, ki so desetletja strahovali s svojo voljo ves denarni svet. Kjerkoli se je zbrala kaka družba velekapitalistov ter se združila v trust, da bi zajela kako plodono svetovno industrijo v svojo izključno posest, povsod je bil zraven. Kjerkoli je kazalo pod blagodejnim plaščem zakonov iz prospekta gotove akcijske družbe skovati umetni ključ in odpreti z njim tuje blagajne, povsod je imel svoje prste vmes. Pri vseh onih velikih borznih polomih, ki so jih pripravili zvito pripravljene državni udari in ki so v eni samcati uri neusmiljeno upropastili vse maliče in slabiče, je igral vodilno vlogo. Pred nekaj leti pa se je s svojimi milijoni previdno umaknil v ozadje in sedaj uživa polno spoštovanje evropske družbe, katerega ta nikdar ne odreče tistim, katerim je bilo po onem znanem pogovoru dovoljeno uiti. Spoznal sem ga v nekem londonskem klubu. Drugič sva se našla pri nekem veletrgovcu z umetninami; le z največjo težavo sem ga pregovoril, da ni izmed sedmih dragocenih preprog, ki so mu jih ponujali, izbral baš umetniško najslabše. V amerškanskem baru hotela »Cecil« sva se pobliže spoznala. Tudi pozneje sva še čestokrat trčila skupaj in ker je vselej rad odkrito razodeval svoje plutokratske nazore, kot mož, kateremu ne more nihče več do živega, se

mi je zdela marsikaka njegova izjava vredna papirja.

»Ali veste,« je začel nekega dne, »kaj me najbolj jezi? Da je dobil pojem milijonar vsled različne valute v posameznih državah tako različno razsežnost. V Angliji moraš imeti najmanj milijon funtov, da se moreš nazivati milijonar. To je vsekakor časten predpogoj. A v Nemčiji se moreš povzpeti do te časti že z milijonom mark, v Franciji pa zadostuje ubog milijonček frankov! Smešno — kot doktorski naslov v Filadelfiji! To je pač pripisovati dejstvu, da se v vsej Evropi tako neznosno sili v ospredje milijonski proletarijat.«

Nekoč je bil izredno dobre volje in mi je rekel: »Veste, kaj sem predvsem dožgal tekem svojih življenjskih opazovanj: da želja po drugem milijonu često uniči prvega. In zato vam svetujem, če vam bo kdaj sreča tako mila, da bodite lepo zadovoljni s prvim milijonom ter se pravočasno umaknite. Tolažite se potem z zavestjo, da ne morejo biti vsi ljudje milijarderji. In četudi vas ne bodo mogli sprejeti v kak njujorški ali čikaški milijarderski klub, nič zato; saj so na svetu tudi družbe za revnejše milijonarje... vsak se mora pač meriti s svojo pedjo.«

Nekega dne sem si privoščil nekoliko hudobnosti ter sem mu podal glavno vsebino Lombrosove psihologije milijonarja. Kajpada je bil ves razjarjen. »Kaj vendar hoče od nas, ta gospod modrijan s svojimi v znanstveni

Ali se Hrvati ničesar ne naučimo?

(Od našega stalnega dopisnika.)

Zagreb, 27. junija.

Ne bi bilo odveč pripomniti, da izgubimo mi Hrvati v težkih političnih situacijah glavo. Dovolj je spomniti se na našo desorientacijo leta 1848 ali leta 1918, ko se je sodilo o Hrvatski. Ljudje, ki so znani po svojem delu kot resnični rodoljubi, sploh niso razumeli zamotanosti sedanjega položaja in so šli v najusodnejšem času spat ter prepustili odločbo Svetozarju Pribičeviću. Danes se ta zgodba znova pojavlja. Revolverski strel nekega črnogorskega blažnega in hajduka, ki mu je človeška glava deveta briga, so postavili hrvatsko politiko na glavo. V zadnjem času so zagrebški politični krogi začeli gledati na naš politični položaj sicer polagoma, toda stalno realno in trezno. Ocena političnih osebnosti — kljub vsemu našemu temperamentu — je bila večalimant trezna in točna. Posebno se je podčrtavalo, da je treba enkrat za vselej uvideti sredstva za doseg cilja. Zato so v neoficielnih političnih krogih zavestno delali na tem, da se zberejo vse politične moči, ki bi doprinesle k popolnšanju današnjega stanja. A prišel je strel...

Znano je, da Radičev temperament, predvsem pa nadvse diktatorski status njegove stranke niso dopustili nobeni osebnosti v HSS, da bi dosegla potrebno avtoriteto in stopila v ospredje. Politiki v Radičevi stranki pomenijo toliko, kolikor jim Radičev dovoli. V stranki ni smel nihče misliti s svojo glavo; vsak tak bi se moral izseliti iz stranke. Zato tudi Radičevi pristasi niso držali na nikogar razen na Radiča. Vsi drugi so bili quantitate negligible. Ko pa se je dogodil neljubljivi belgrajski atentat, ni bilo v stranki nikogar, ki bi premočrnil položaj trezno in ki bi nadomestil Stjepana Radiča. Isti občutek so imeli tudi politiki — če naj jih tako imenujemo — okrog vodilnih zagrebških listov. Listi, ki so še do par tednov valili vso krivdo zaradi takega stanja na Svetozarja Pribičevića in mu naprtovali vse grehe, ki nas tlačijo že deset let, so naenkrat zahtevali v njem — svojega vodjo!

Svetozar Pribičević ima mnogo razlogov, da se sedaj približa Hrvatom. Potem, ko je doživel popoln polom svoje politike in ko je bil zaradi svojega neuravnanege zadržanja onemogočen, je kot dober poznavalec Hrvatov vedel, da mu bodo oprostili vse krivice, ki jih je napravil, in to na ljubo lepim besedam; da ga bodo nosili na svojih plečih, dobričine, kakršne so, njega, politika, ki je v povojni politiki zanesel med nas največje razburjenje. In da je ironija še večja, predstavlja Svetozar Pribičević v času, ko se ves hrvatski narod brez razlike strank globoko klanja pred nedolžnimi žrtvami, Hrvate in gleda, da se rehabilitira s pomočjo Hrvatov. Nič ga ne moti hrvatsko državno pravo, nič ga ne moti, če čuje besede, zaradi katerih je pred dvema letoma dal vsakemu prostor v ječi! Ne moti ga dejstvo, da v njegovi lastni stranki vre! Vse to je majhna stvar v primeri s potrebo po rehabilitaciji! Snedel je dosedaj tudi vse, kar se mu je stavilo na pot do oblasti, pa požira tudi sedaj. Pribičević in Sekula Drljević vodita danes hrvatsko politiko! Samoobsebi se razume, da gre to vodstvo na škodo Hrvatov, v prvi vrsti pa Radičevih pristavev, katere hrani Pribičević za iluzijo revizije ustave, v svoji duši pa ji nasprotuje, ker ve, da je ne sme izvesti, če naj se ne spre z lastno stranko. Kajti znano je, da so ravno njegovi pristasi na podlagi sedanjih ureditve države najtežje dobili in se krčevito drže svojih mest. Znano je, da je do nedavna priporočal prečanskim Srbom to ustavo kot najboljšo in da danes nima korajžje iti prednje in jim govoriti o reviziji.

Vrhu tega se je treba spomniti na delo g. Pribičevića v srbsko-hrvatski koaliciji, da se pravilno razume njegov žilav trud in nepomirljivo zadržanje do politike Belgrada. Tedaj je imel okrog sebe nezadovoljno število srbskih pristavev. S spretno taktiko pa mu je uspelo, da je koalicije zapodil najspodobnejšega hrvatskega politika zadnjih sto let, Frana Supila, in postal tako neomejen gospodar. Zdi se, da je to zadnja želja g. Pribičevića tudi sedaj. Tragika hrvatske politike je v tem, da se tega ne zaveda in gre mirne duše preko preteklosti. Ni sicer zamisliti Radičevim masam, ki so hipnotizirane po Radičevi osebnosti in obetanjih, čuditi pa se je politikom in tisku, ki so do zadnjega časa pravilno ocenjevali Pribičevićevo osebnost, pa so se naenkrat spreobrnil in pričakujejo od njega rešitev ter resno verujejo v njegov federalizem! Ali želijo, da se znova ponovi leto 1918 in da se ponovno uporabi nadaljnjih deset let, da pridejo do prepričanja, da je Pribičević usodna oseba za hrvatsko politiko? Ali ni zgodovina vsaj nekaj vredno merilo? Zdi se, da mi Hrvatje radi pozabljamo, četudi o zgodovini tako radi govorimo...

Kdo izstopa iz DS?

n Belgrad, 27. jun. (Tel. »Slov.«) Dr. Smolčić, predsednik demokratskega okrožnega odbora za severno Dalmacijo, je demantiral telefonično vse vesti, da bi bil izstopil iz DS. Demantira tudi, da bi demokratske organizacije zapustile DS. Demokrati v severni Dalmaciji so izrazili zaupanje vodstvu DS in protestirajo proti lažnjivim vestem.

Seipel odklanja malo antanto

Bauer o priključitvi.

v Dunaj, 27. jun. (Tel. »Slov.«) Intervju jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Marinkovića v Bukarešti pred njegovim odhodom v Belgrad, je v Avstriji povzročil veliko pozornost, ker je dr. Marinkovič v svojih izjavah preciziral tudi v soglasju s svojima tovarišema v mali antanti stališče male antante napram Avstriji. Ta intervju je bil sedaj predmet obširne parlamentarne debate na Dunaju. Voditelj socialistov dr. Oton Bauer je v debati glede dodatnega dogovora v trgovinski pogodbi z Madjarsko uporabil priložnost, da je porabil staro frivolno Hohenblumovo besedo, češ, da so srbske svinje nevarnejše, kakor srbski vojaki. Pri tem je omenjal konferenco male antante ter izjave dr. Marinkovića in dr. Beneša, ki da so za Avstrijo zelo značilne in vznemirljive. Bistvo izvajanj dr. Bauerja je bila polemična razprava proti nasprotovanju za priključitev Avstrije k Nemčiji, ki se je pokazalo v izvajanjih obeh imenovanih ministrov. Dr. Bauer je rekel: »Jugoslovanski zunanji minister dr. Marinkovič je postal jasnejši, kakor njegov češkoslovaški tovariš. Izjavil je, da mora biti, sicer ne iz načelnih razlogov, pač pa kot član male antante proti priključitvi Avstrije k Nemčiji. Dosedaj nismo vedeli, da spada k nalogam male antante tudi pobijanje te priključitve. Nato je omenjal dr. Bauer tudi Marinkovićevo izjavo, da smatra mala antanta Avstrijo kot državo, ki spada k gospodarskemu sistemu, katerega pripravljala mala antanta, ki se prizadeva, da pritegne Avstrijo v centralnoevropski gospodarski sistem. Dr. Bauer je naglašal, da so bili med Avstrijo ter med Češkoslovaško in Jugoslavijo vedno skupni interesi glede restavracije Habsburžanov na Madjarskem, posebno dokler aktivno deluje madjarska iredenta za Gradiščansko. Navzlic tej interesni skupnosti pa mora Avstrija odločno protestirati proti opazkam in nameram, ki bi utegnile ogroziti prijateljske sosedne odnose s temi sosednimi državami, in to so nasprotovanja Jugoslavije in Češkoslovaške proti priključitvi k Nemčiji.

Bauer vidi le Nemčijo pred seboj.

Odpor Belgrada in Prage se bo gotovo dal laže premagati, kakor drugi že davno obstoječi odpori. Toda ravno ministrom onih narodov, ki so sami s težkimi boji priborili svojo pravico samoodločbe, ne pristojajo, odrekati drugim narodom pravico samoodločbe. Dr. Marinkovićeve izjave so vznemirljive tudi radi tega, ker napravljajo vtis, kakor da se hoče iz Prage, Belgrada in Bukarešte poskušati izkoristiti gospodarsko bedo Avstrije, da se ji naložijo obveznosti, ki naj bi Avstrijo ločile od Nemčije, ko bodo enkrat dani predpogoji za priključitev, katero ves avstrijski narod soglasno želi. Zato je treba vprašati se, kaj tiči za skrivnostnimi besedami o gospodarsko-političnem sistemu male antante. Dosedaj ni bilo videti nobenega drugega gospodarsko-političnega sistema male antante, kakor ekstremno zaščitno carinarjenje, katero država Srednje Evrope ni zblizhalo, marveč samo oddaljilo. Dr. Bauer omenja, da je dr. Seipel že enkrat l. 1922 na svojem potovanju v Verono obravnaval praktično politično vprašanje, ali naj se Avstrija priključi italijanskemu gospodarsko-političnemu sistemu. Takrat so se socialni demokrati temu z vso silo uprli, in ravno tako malo, kakor v italijanski, se Avstrija tudi ne pusti včlaniti v kak jugoslovansko-češkoslovaški gospodarski sistem, temveč želi samo priključitev v nemško gospodarsko ozemlje.

Tudi Seipel je razburjen

Zvezni kancler dr. Seipel je takoj po govoru dr. Bauerja zahteval besedo in dal važno vladno izjavo, v kateri je najprej splošno govoril o pravnem namenu trgovinske pogodbe, o kateri se je vršila debata, potem pa tudi poudaril, da se bo tudi trgovinska pogodba z Jugoslavijo, o kateri se sedaj vršijo pogajanja, v kratkem izgotovila. Nato pa je dr. Seipel govoril o predmetu, ki ga je dr. Bauer načel o zunanji politiki. Rekel je: Iz izjav zunanjih ministrov Male antante se ne more ugotoviti nobena sprememba njihovega mišljenja. Za-

sledovali so isto politiko, kakor so jo zasledovali vedno. Novo je samo to, da se je na konferenci Male antante govorili tudi o Avstriji in o vprašanju priključitve. Važnejše pa se zdijo opazke dr. Marinkovića, katere je citiral doslovno, o priključitvi Avstrije v nov gospodarski sistem Male antante. Najprej se mu mora zahvaliti za to, da je prvi eden izmed ministrov sosednih držav priznal, da so se uporabljale protekcionistične metode napram Avstriji v taki meri, ki ogroža možnosti obstanka in razvoja Avstrije. Avstrija sama je to že pri mnogih prilikah poudarjala. V Marinkovićevih izjavah ugaja dr. Seiplu, da je tudi on priznal, da se mora pustiti Avstriji, da pride iz svojega tesnega gospodarskega ozemlja. Treba je najti pota in metode, ki bi zboljšale možnost njenega razvoja, in to ni samo v interesu Avstrije, temveč tudi drugih držav. Posebni rešitvi, katere je lebdela pred očmi dr. Marinkovića in njegovih tovarišev v Mali antanti, pa jugoslovanski zunanji minister ni storil nobene usluge, ker je rabil izraz glede gospodarskega sistema, ki bi izhajal iz Male antante in h kateremu spada po naziranju Male antante tudi Avstrija. To je predvsem zato presenetljivo, ker se govori o pripadnosti Avstrije k nekemu sistemu, o katerem Avstrija sama nič ne ve. Dr. Seipel je zastopal vedno ono avstrijsko zunanjo politiko, ki je Avstrijo vedno čuvala pred posebnimi političnimi obveznostmi. Dosedanje izjave, ki so bile več ali manj jasne, da naj bi stopila Avstrija v tesnejše odnose z Malo antanto, je Avstrija odklanjala zato, ker je Mala antanta politična zveza, ki nikakor ni stajala v ospredje gospodarskih interesov. Je nekaj novega in zadnje konference v Bukarešti, da se hoče Mala antanta predrugačiti, da si hoče stavliti gospodarsko-politične naloge, kar je značilno posebno zato, ker je bila Mala antanta ustanovljena kot varstvo proti gotovi politični smeri proti določenemu sosedu Srednje Evrope. Dr. Marinkovič pa je v svojih navedbah o bodočih načrtih označil politično Malo antanto kot merodajno ter je govoril o tem, da naj Avstrija ne vstopi v politično Malo antanto, temveč samo v gospodarski sistem, ki ga pripravljala Mala antanta. To za Avstrijo ni zelo vabljivo, ker biti tako rekoč dogovorstni član kake združitve držav, ki sme govoriti samo v gospodarskih vprašanjih in imeti od tega nekatere koristi, politično pa ne sme nič govoriti ni baš vredno in dostojno Avstrije. Avstriji tudi ni bila stajljena nobena konkretna ponudba iz enostavnega vzroka, ker se nameravani gospodarski sistem izrecno predstavlja kot nekaj takega, kar ne morejo izvršiti one države med seboj same, katerih se stvar neposredno tiče, temveč je potrebna tudi pritrditve vseh velikih držav in tudi Nemčije, če naj sploh stopi v stadij možnosti.

Najbolj je vzbujalo pozornost, da je dr. Seipel v svojem govoru jasno poudarjal skupnost usode Avstrije z Nemčijo, kakor je to že večkrat poudarjal v svojih mnogih intervjujih.

Dr. Seipel je rekel: Moje prepričanje je: 1. Da moramo tekom časa, čimprej tembolje imeti možnost priti iz sedanjih ozkih gospodarskih mež. 2. Da bo prepričanje o tem, katerega imamo mi že davno, postalo vedno bolj tudi skupna last drugih evropskih držav in vodilnih državnikov. 3. Da mi danes ne vemo, kaj bo prej prišlo ali pozneje, ali bo možna večja ali manjša rešitev problema. Zato sem mnenja, da nam mora ostati prosto, vstopiti v kako večjo ali manjšo, v evropsko, srednjeevropsko, nemško rešitev, čim se nam odpro vrata v to ali ono večje gospodarsko ozemlje.

Nikdar pa ne bomo verjeli, da je srednjeevropsko vprašanje rešeno, če ne bo zraven velika država, ki tvori prav za prav Srednjo Evropo, to je nemška država.

Zopet nemške manjšine.

Načelnik velenemske ljudske stranke dr. Wottawa je poudarjal, kako je v zadnjih mesecih v jugoslovanskih listih soglasno prišlo do izraza spremembe glede simpatij do nemškega naroda. Apeliral je na Jugoslavijo, da naj si Jugoslavija vzame kot vzorec postopanje z narodnimi manjšinami v Avstriji. Dovolitev kulturne avtonomije tudi za Nemce v Jugoslaviji je predpogoj za ugoden razvoj odnosov med Nemčijo in Jugoslavijo.

Hindenburg proti centru

v Berlin, 27. junija. (Tel. »Slov.«) Prizadevanja Hermanna Müllerja, da sestavi kabineto osebnosti, so se danes zvečer razbila. Müller bo jutri vrnil Hindenburgu svoj mandat. Vsekakor se smatra v državnem zboru, da ga bo Hindenburg naprosil, naj pogajanja nadaljuje. Poskus, ki ga je hotel napraviti Hermann Müller, da bi sestavil vladno brez strankarskih tvorb, se je ponesrečil vsled odpora strank, in sicer radi odpora centru, posebno prejšnjega državnega kanclerja Wirtha, kateremu je bilo ponudeno prometno ministrstvo, on pa je vztrajal pri tem, da prevzame izrecno politično ministrstvo. Hindenburg je odklonil, da dobi centrum mesto podkanclerja. Centrum je izjavil, da mora vztrajati na zahtevi po notranjem ministrstvu. Socialni demokrati so to zahtevo odklonili, ker je, kakor znano, za no-

tranjega ministra že dolgo časa določen socialni demokrat Severing, ki se je izkazal v pruski vladi.

Demisija grške vlade

v Atene, 27. jun. (Tel. »Slov.«) Politični položaj se postruje od ure do ure. Tudi v slučaju, če bi Venizelos ne zahteval takojšnje spremenitve vlade, bi prišla vlada v težek položaj radi neprestanih napadov Venizelosovih prijateljev. Pričakuje se zato, da bo vlada dala skupno demisijo.

Stavkujoči tobačni delavci v Volu, Solunu, Ksantiju, Seresu in Kavali so na zborovanjih sklenili, da ostanejo nadalje v stavki in da se odklonijo predlogi, ki jih je stavila posredovalna komisija, sestavljena od vlade.

Pilsudski odstopil

v Varšava, 27. jun. (Tel. »Slov.«) Ministrski predsednik Pilsudski je danes popoldne predložil demisijo vsega kabineta, ki je bila sprejeta. Imenovan je za novi kabinet. Ministrski predsednik je Bartel, Pilsudski pa ostane vojni minister in obenem generalni inspektor vojske. Ostali ministri obdržijo svoje portfelje. Novoimenovana sta samo ministra za prosveto in za promet. Nova vlada obstoja izključno samo iz pristašev Pilsudskega.

Samo Nobile rešen

v Milan, 27. jun. (Tel. »Slov.«) Usoda trojice z Malgroenom, ki se je ločila od Nobila in ki je morala že pred enim tednom porabiti vsa živila, povzroča vedno večje skrbi. Njihov položaj je tembolj kritičen, ker je poleg lakote pritisnil tudi velik mraz.

v Berlin, 27. jun. (Tel. »Slov.«) »B. Z. am Mittag« doznava od potnikov, ki se vračajo iz Italije, da se širi v Italiji povsem nekontrolirana vest o vzrokih, zakaj je bil Nobile kot prvi rešen. Govori se, da je bil pri padcu močno ranjen, da je dobil živčni napad, da se je onesvestil in da govori zmešano. Zato se tudi nikomur ne dovoli pristop na ladjo »Citta di Milano«. Nobile je bil zato rešen prvi, ker je bil za svoje tovariše samo veliko breme. Vsa njegova skupina se nahaja v brezupnem stanju.

Znova obsojen Hatvany.

v Budimpešta, 27. junija. (Tel. »Slov.«) Danes je bila po dvodnevni razpravi razglašena razsodba v revizijskem procesu proti baronu Ludviku Hatvanyju. Obsojen je bil radi zločina zasramovanja madjarske nacije, ki se je ponavljalo, na eno leto in šest mesecev ječe ter na 150.000 pengöjev denarne globe, na izgubo urada za pet let in pet let političnih pravic. Narod je razsodbo sprejel z odobravanjem.

Fruhwirt — šestdesetletnik.

v Milan, 27. jun. (Tel. »Slov.«) Nemški kardinal Frühwirt, kancler rimske cerkve, obhaja danes šestdesetletnico mašniškega posvečenja v polni telesni in duševni svežosti.

Cecil za Keloga

v London, 27. junija. (Tel. »Slov.«) Lord Robert Cecil izraža v »Manchester Guardian« svoje mnenje k novemu predlogu Kelloga in pravi, da bi se moral ta protivniški pakt brez nadaljnega podpisati. Posebno zastopa mnenje, da je bil pakt že v prejšnji stiziaciji sprejemljiv, sedaj pa je sprejem toliko lažji. Komentar lista se sklicuje na noto Chamberlaina z dne 17. maja, ki je vseobsegala bistveno vse točke sedanjega predloga. Kellog ni priznal samo obveznosti iz Zeneve in Locarna, ampak je šel tudi daleko preko tega.

Socialisti za Pribičevićem

n Belgrad, 27. jun. (Tel. »Slov.«) Pribičević šari sedaj s trditvami, da je KDK predstaviteljca prečanskih krajev. On pa nima večine niti v Sloveniji, niti v Vojvodini, niti v Bosni, niti v Hercegovini. Pribičević je nabral svoje mandate po celi državi, le za HSS se lahko reče, da zastopa kompaktne mase hrvatskega naroda. V Sloveniji so se sedaj pridružili abstinenci politiki tudi socialni demokrati (Petejana sicer že davno ni videla narodna skupščina). To je sicer politično brez pomena, vendar je nov dokaz, da plava slovenska socialna demokracija popolnoma v vodah SDS buržuazije.

Za federacijo

é Zagreb, 27. jun. (Tel. »Slov.«) Današnji »Hrvat« je objavil uvodnik pod naslovom: »Danes za federacijo, jutri za konfederacijo«, v katerem ugotavlja, da se ureditve naše države ne more zamisliti drugače, kakor tako, kot jo žele tudi Hrvati, ker ako ne država ne bo imela dolgega obstanka. Žel' hrvatskega naroda pa je, da se država sredi federativno. Ako se ta želja ne bo vpoštevala, Hrvati ne bodo ostali samo tri federaciji, temveč bodo zahtevali konfederacijo.

Škof dr. Jeglič in črna zastava.

Ker se gospodu knežskofu po krivici očita, da ni hotel izobesti na svoji palači v znak žalosti radi umor narodnih predstavnikov HSS v parlamentu v Belgradu, sporočamo javnosti, da g. knežskofa ni bilo v Ljubljani od 8. do 26. junija, ker je bil na birmovanju v kočevskem dekanatu. — Ker niso imeli državni usdi in druga javna poslopja izobešenih zastav, zato je upravitelj škofijskega dvorca odredil, da se tudi na tem javnem poslopu ne izobesi. Škof dr. Jeglič pa je 22. junija v Otilnici po cerkvenem govoru takoj obsodil zločin. — Ali ima SDS sedaj še kako denunciacijo pripravljeno?

Novosadska vremenska napoved za četrtak: V Sloveniji zmerni severozapadni in zapadni vetrovi. Deloma oblačno. Lepo. Temperatura bo nekoliko padla.

Dunajska vremenska napoved za 28. jun. Severne Alpe: Menjaje oblačno, morda najprej še tu in tam lahke dež, hladno, potem hitro zboljšanje. Južne Alpe: Najprej oblačno in deževno, in nižja temperatura, potem hitro zboljšanje. — Tržeška vremenska napoved. Šibek severni veter. Nebo večidel vedro.

Slovenski orlovski tabor na Stadionu

Spored prireditev

29. junija:

Ob 8 dopoldne sv. maša pri Sv. Kristofu; ob 9 praporne tekme na Stadionu; trobentaške vaje na Stadionu; ob pol 4 popoldne tekme posameznikov na Stadionu; trobentaške vaje.

30. junija:

Ob 9 dopoldne tekme vrst na Stadionu; trobentaške vaje; ob 3 popoldne skušnje za telovadbo in petje na Stadionu; ob pol 9 zvečer telovadna akademija v veliki dvorani hotela Union.

1. julija:

Ob 6 zjutraj budnica; ob pol 9 slavnostni sprevod od Ljudskega doma skozi mesto na Stadion; ob 10 sv. maša na Stadionu; popoldne ob pol 4 javna telovadba na Stadionu.

Spored spreveda:

V nedeljo zjutraj od 7 do pol 9 zbirališče okrog Ljudskega doma. Nato slovesen sprevod po mestu iz Strelške ulice, po Strossmayerjevi ulici, Poljanski cesti, Pred škofijo, po Stritarjevi ulici, Marijinem trgu, Wolfovi ulici, mimo univerze na Kongresni trg, po Selenburgovi ulici, Prešernovi ulici, Marijinem trgu, Miklošičevi cesti v Tavčarjevo ulico, po Tavčarjevi ulici, Dunajski cesti na Stadion.

Vstopnina:

Vstopnina k tekmam za oba dneva znaša 5 Din. K telovadni akademiji: sedeži po 20 Din, za članstvo po 10 Din, stojišča po 4 Din. Vstopnina k glavni skušnji 30. junija popolne znaša 5 Din. Vstopnina k javni telovadbi: sedeži po 30 in 20 Din, stojišča po 10 Din; člani v krojih, dijaki in vojaki plačajo 5 Din.

Trobentaši.

Vsi trobentaši se morajo udeležiti dvodnevni trobentaški vaj. Zbiranje po maši v petek 29. junija na Stadionu.

Prireditve.

Prireditve se vrši ob vsakem vremenu. Slabo vreme naj nikogar ne straši in zadržati doma, ker se bo program orlovskega tabora izvedel ob vsakem vremenu.

Za prenočišče je preskrbljeno. Odseke pozivamo, naj takoj javijo število tistih, ki želijo v Ljubljani prenočevati. Prijave sprejema pisarna SOZ v Ljudskem domu.

Vsi prapori in Ljubljane. Odseke, ki imajo prapore, pozivamo, da se zanesljivo udeležijo orlovskega tabora s praporom. Prapori se bodo spravili v pisarni SOZ v Ljudskem domu, odkoder se bo v nedeljo 1. julija razvil sprevod.

Telovadne obleke. Vsak odsek naj spravi telovadne obleke vseh telovadcev v eno vrečo, na katero naj pritrudi listek dotičnega odseka.

Skušnja za naraščaj. Orlič, gojenke in mladenke imajo skušnjo za popoldanski nastop, v ne-

deljo 1. julija ob pol 9 dopoldne v areni Stadionu. Zbirališče istotam. Skušnja se začne točno ob pol 9, da si morejo potem še ogledati sprevod.

Sv. maša na Stadionu. Sv. maša na Stadionu bo opravil prevzvišeni gosp. knezožof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Prične se takoj po prihodu na Stadion ob desetih.

Ne pozabite članskih izkaznic! Vse člane, članice, naraščaj (Orlič, mladci, gojenke in mladenke) ponovno opozarjamo, da vzamejo s seboj člansko izkaznico, ker bodo le na podlagi članskih izkaznic imeli pravico do četrtinske vožnje.

Kako dosežete četrtinsko vožnjo. Vsak član (članica, naraščajnik), ki ima pravico do četrtinske vožnje, naj na odhodni postaji pri blagajni pokaže člansko izkaznico ter kupi polovično karto do Ljubljane. Te karte v Ljubljani ne sme oddati, ampak naj jo dobro spravi. Na Stadionu bo vsak dobil proti odškodnini 3 Din potrdilo, da se je res udeležil orlovskega tabora. Nato bo s tem potrdilom in že prej kupljeno polovično karto in člansko izkaznico brezplačno peljal domov.

Kako dosežemo polovično vožnjo. Na odhodni postaji kupim celo karto do Ljubljane, ki je v Ljubljani ne smem oddati. Na Stadionu bom v nedeljo za 3 Din dobil potrdilo o udeležbi, nakar se bom brezplačno peljal domov.

Pravica do znižane vožnje velja od 28. junija do 7. julija za vse vlake, tudi za brzovlake izveniši S. O. E.

Pravico do četrtinske vožnje imajo vsi člani in članice orlovske organizacije (tudi naraščaj moški in ženski) naj si bodo telovadci ali netelovadci, v kroju ali v civilu. Imeti morajo orlovsko legitimacijo, katera potrjuje, da so člani orlovskega odseka oziroma krožka.

Informacijska pisarna na glavnem kolodvoru. Ob priliki orlovskega tabora bo na glavnem kolodvoru v Ljubljani posloval informacijski urad, ki bo vsem udeležnikom dajal potrebne informacije.

Izleti na Brezje in Blad se bodo vršili šele po stadionski prireditvi v ponedeljek 2. julija. Vsak izletnik mora imeti potrdilo, da se je udeležil orlovskega tabora.

Vsa navodila glede prenočišča se bodo dajala v informacijski pisarni na glavnem kolodvoru.

Posebni vlaki. V nedeljo dne 1. julija — na dan stadionske prireditve bo vozil na Gorenjsko poseben vlak, ki bo odšel iz Ljubljane ob 20. uri 15 minut (četrti na 9 zvečer); ta vlak bo vozil samo do Jesenice, obstal pa bo na vseh postajah in postajališčih na progi Ljubljana—Jesenice. Redni vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 18. uri 50 minut (10 minut pred 7. uro zvečer bo ojačen; ta vlak je zadnji, ki ima zvezo v vlaku v Bohinj in proti Kranjski gori. — Polovična ožir. četrtinska vožnja je dovoljena tudi za brzovlake. Na progi Ljubljana—Kamnik bo vozil ta dan poseben vlak z odhodom iz Ljubljane glavnega kolodvor ob 20. uri 4 minute (4 minute čez 8. uro zvečer) in bo obstal na vseh postajah na omenjeni progi. — **Pozor na kamniški vlak!** S 1. julijem odpade jutranji vlak, ki je odhaja iz Kamnika ob 6. uri 23 minut in je prispel v Ljubljano glavnega kolodvor ob 7. uri 42 minut. Vse članstvo in občinstvo opozarjamo, da uporabijo prvi vlak, ki odhaja iz Kamnika ob 5. uri 40 minut in dospe v Ljubljano ob 6. uri 58 minut.

predovalo bakteriološko raziskavanje, sigurno muči učenjaka misel, da povzročitelja prehlada še ne poznamo. Kako težko je priti do rezultata, je jasno že iz tega, ker so za raziskavanje določili rok 5 let.

★ **Pri trdovratnem zaprtju, napetosti v telesu, preobčutljivosti želodčne kisline, glavobolu, razdraženosti, tesnobe, splošnem slabopojutju in utrujenosti** pospešji naravna »Franz-Josef-greniča brez napora in bolečin lahko izpraznjenje črev. Najodličnejši zdravnik stoljetja so vporabljali »Franz-Josef« vodo z najboljšim uspehom pri moških, ženskah in tudi otrocih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

★ **Krasne dunajske otroške obleke** od 34 Din dalje le pri Kristofič-Bučar, Stari trg.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEPARN.

Nočno službo imata: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu. — V petek dnevno in nočno službo imajo: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški. — V noči na nedeljo: Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetki cesti.

○ **Umrla je** večeraj opoldne gospa Marija Zitnik, rojena Jeršin, soproga posevnika in častnega meščana Janeza Zitnika na Hauptmanci. Pokojnica je dosegla visoko starost 80 let in je pred petimi leti obhajala svojo zlato poroko. Vzgojila je pet sinov in dve hčeri. Bila je vzorna krščanska mati. Pogreb bo v petek ob 4 popoldne iz hiše žalosti Cojzov graben 1.

○ **Rezervni častniki** se vabijo, da se udeležijo svečane spominke slavnosti, ki se bo vršila danes na velikem vojaškem vežbališču pred vsemi četami ljubljanske garnizije. Pričetek ob pol devetih. Obleka svečana za stroj. Prvotni poziv na udeležbo pri bogoslužnem opravilu v tukajšnji stolnici ostane s tem neizpremenjen. — Pododbor Ljubljana.

○ **Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani** priredi v soboto, 30. junija popoldne ob 2.10 izlet v Dol. Ogled Kremser-Schmidtove slike v župni cerkvi, gradu, Erbergovih muzejev itd. Vodi bo g. univ. prof. dr. Kidrič. Sestanek na glavnem kolodvoru ob 14 popoldne.

○ **Izletniški vlaki s 50 odstotnim popustom.** Slovensko planinsko društvo v Ljubljani opozarja, da so se vsled nove odredbe generalne direkcije v Belgradu morale spremeniti dosedanje olajšave. Uvedel se je nov vlak ob sobotah popoldne in v dnevih pred prazniki, ki odhaja iz Ljubljane ob 15.30. vozi do Bohinjske Bistrice in do Planice. Za

ta vlak veljajo izletniške vozovnice s 50-odstotnim popustom, ne pa za one, ki odhaja iz Ljubljane ob 14.40. Dalje velja polovična vožnja za jutranji turistiški vlak iz Ljubljane v Bohinj in Planico. Za povratek v Ljubljano v izletniško vozovnico se smejo rabiti sledeči vlaki: Vlak, ki odhaja iz Bohinjske Bistrice ob 17.10, iz Planice ob 17 z odhodom z Jesenic ob 18.40 in zadnji običajni turistiški vlak, ki odhaja iz Bohinjske Bistrice ob nedeljah in praznikih ob 19.04. Za druge izletniške vlake smo intervenirali, nimamo pa še rešitve.

○ **Stanovanjsko-gradbeni odsek mestnega magistrata v Ljubljani** je v svoji seji 20. t. m. sklenil opozoriti prosilce za stanovanja v mestnih hišah, da gg. občinski svetniki—člani stanovanjskega odseka — pod nobenim pogojem ne sprejemajo na svojem domu strank radi nakazila stanovanj. Radi prevelike zaposlenosti tudi g. župan ne sprejema strank v stanovanjskih zadevah, ker daje vse tozadevne informacije edino stanovanjski urad, ki posluje za stranke vsak dan od 9 do 12 dopoldne v mestni posvetovalnici (soba št. 22).

○ **Vpisovanje v osnovno šolo v Lichtenurnovem zavodu** se vrši 30. junija, 1. in 2. julija od 8. do 12. dopoldne.

○ **Na manjšinski osnovni šoli** (z nemškimi in slovenskimi poukom ter srbohrvaščino) bo vpisovanje za šolsko leto 1928-29, dne 30. junija ter 1. in 2. julija, vselej od 8. do 12. Na Cojzovi cesti (Grabnu) št. 5, I. nadstr., desno.

○ **Zobni atelje Roza Schweiger** je dne 28. in 29. junija zaprt. Kolodvorska ulica 28.

○ **Umrla se** v času od 25. do 27. junija: Zofija Zupan, vdova železniškega uradnika, 52 let, Škofja ulica 7. — V bolnici so umrli: Kristina Novak, trgovska sotrudnica, 24 let, Vič 11. — Jožefa Vanosi, kavarnarica, 61 let, Kamnik 2. — Gabrijela Kastelic, žena železniškega uradnika, 25 let, Trata nad Škofjo Loko 22. — Anton Dežman, delavec, 63 let, Polica 33. — Vladimir Kočvar, knjigovodja, 50 let, Moste 55. — Marija Japelj, hči posevnika, 10 mesecev, Brest pri Tomišlju 5. — Julij Černič, sin delavca, 16 mesecev, Boginja vas 51, Bela krajina.

○ **Konkurenc med sladoledarji** je od dne do dne ostrejša. Mnogi sladoledarji, ki so v posesti magistratnega dovoljenja, se zelo pri- tožujejo nad raznimi nepoklicanimi, ki silijo v njihov stan kljub strogemu fermanu policije in magistrata, da smejo sladoled prodajati le oni, ki imajo za to dovoljenje. Toda dočim se drugi poklicji bore proti šušmarjem z raznimi intervencijami na upravne oblasti in zbornico za TOI, se poslužujejo sladoledarji v ta namen mnogo bolj preprostih in uspešnejših sredstev. Vsakega nepoklicanca, ki sili v njihov rajon z nečedno konkurenco, navadno poš- teno preklestijo. Ljubljanski radovedneži so v torek v opoldanskih urah opazovali tak prizor v Stritarjevi ulici, ko sta si patentirani in šušmarski sladoledar skočila v lase in se srdilo obdelovala. Sladoledarju z dovoljenjem seveda ni bilo všeč, da se mu je tik pred nos postavil drug sladoledar in to še tak brez do- voljenja, ter mu odzema kupce. Straznik ju je komaj ločil na dvoje. Oba sladoledarja sta bila ovađena zaradi izgreda, šušmar pa povrh še zaradi prestopka proti obrtnemu redu.

○ **Štirje Franceljni** so v nekem lokalu v Spodnji Šiški povzročili velik kraval in pretep ter pri tej priložnosti pobili na oknih nekaj šip in nekaj gostilniške opreme. Ko jih je stražnik s pendrekom pomiril in si zapisal njhova imena, se je nemalo začudil, da so si bili vinski bratci tako sovražni, kljub temu, da so vsi štirje Francelji. Morda pa je bilo ravno to vzrok, da so si skočili tako v lase.

○ **Sod v oljem in v bencinu.** Ob 4 zjutraj je bilo, ko je na popolnoma prazni cesti ustavljen večeraj stražnik voz, na katerem sta bila naložena dva soda, eden poln olja za mazanje, drugi pa poln bencina. Voznik, nek kmečki fant s Posavja, ni vedel niti kam pelje in se je izgovoril, da je olje in bencin last ljubljanskega podjetnika, ki se je tudi peljal z vozom. Ker se je stražniku zdelo vsa zadeva nekam sumljiva, je obeina ukazal, naj zapeljeta voz na policijo. Tu je nastalo veliko prerekanje, kajti ljubljanski podjetnik je trdil, da sta soda njegova, ni pa mogel povedati, kje je olje in bencin na Posavju dobil. Policija se ni ustrašila njegovih groženj, da bo policijo tožil zaradi podtikanja tatvine in se ji zdi bolj verjetno, da bo ona naprtila podjetniku mnogo bolj neprijetno tožbo. Iz vse smrdljive zadeve z bencinom in oljem se bo najbrže izcimila večja kazenska afera.

○ **Navihani malarček.** V gostilno »Pod klančkom« v Rožni dolini je prišel slikarski pomočnik Francelj K. Bil je grozno žejen. Naš Francelj se je komodno vsedel k mizi in naročil pijačo in jedačo. Ko je pa bilo treba plačati natakirici Angelei ceho, se je Francelj šele spomnil, da nima v žepu niti fیکا. Tu je ponudil natakirici v zastavo slikarsko le- stvo, ki jo je nosil s seboj. Hočeš, nočeš, je morala natakarica to ponudbo sprejeti. Kako pa je bila pozneje presenečena, ko je hišnica »Narodne tiskarne« zahtevala od nje lestvo, češ, da si jo je Francelj pri njej izposodil. Navihanega Francelja išče sedaj policija, da mu pove na uho, da mora ceho poravnati, sicer...

○ **Vrhunec kolesarske brezobzirnosti.** Pred dnevi je šla 81 letna postrežnica Marija Dane preko Florijanske ulice. Tu se pripodi po ulici navzdol neznan kolesar, podere ubogo starico na tla in ne meneč se za svojo žrtev, jo naglo pobriše s kolesom. Uboga starica si

je pri padcu zlomila desno ključnico in hudo pretresla možgane. Usmiljeni ljudje so jo pre- nesli domov, kjer se bori sedaj s smrtjo.

○ **Tatvine.** Hčerka šentpeterskega cer- kovnika Mihaela Šešlja je pospravljala po cer- kvi in obesila velik šop cerkvenih ključev za vrata. Ko se je vrnila, so ključiče že izgubili. Ključiči so bili vredni 400 Din. Če ni morda šala kakih šentpeterskih fantov, ki nameravajo pri jutrišnjem žeganju napraviti s ključiči velik »špac«, so ključiče ukradli najbrž kaki cerkveni tatovi, ki se hočejo z njimi okoristiti. — De- lavcu Bernardu Šetini iz Spodnjih Gamelj je neznan tat odpeljal z dvorišča Strojnih tovarn in livarn 900 Din vredno Puchovo kolo. — Ani Sinčičevi je bil v vlaku že blizu Ljubljane ukraden rjav površnik, vreden 1500 Din.

○ **Najnovejša bluze: Kristofič-Bučar.**

○ **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko** skrobljeno perilo v najlepšo izvršitev.

Maribor

□ **Mariborski župan dr. Al. Juvan** se vrne jutri iz Gleichenberga, kjer je bil na zdravljenju. □ **V svetlu nedolžnosti** je angel smrti v torek zvečer odvedel v božji vrti 10letnega Otokarja Wa- naka, najpridnejšega učenca pelega razreda III. deške osnovne šole v Mariboru in vzornega člana »Marijinega vrta« pri Sv. Magdaleni. Smrt je na- stopila kot posledica nesrečnega padca z drevesa. Pogreb bo jutri ob 17 iz mrtvašnice splošne bol- nice na Pobrežje.

□ **Dečki in deklice** — na Pohorje. Maribor- ska mestna občina odnosno »Mladinski svet« se je lotil hvalevredne akcije, da bi se pošiljala deca, potrebna oddiha in okrepitve, ne samo na morje, ampak tudi na Pohorje. Posrečena misel je našla ugodnih tal in tako bo mogoče poslati k sv. Mar- tinu na Pohorju v letošnjih počitnicah 2 koloniji (deško in dekliško). Dečki bodo ostali zgoraj me- sec julij, deklice pa pojejo avgusta, ko se dečki vrnejo domov. Vsega skupaj pojde k Sv. Martinu 40 dečkov in 40 deklic. Vodja deške kolonije bo vodja dnevnega zavetišča g. učitelj Krtnin, dekliško kolonijo pa bo vodila učiteljica Aleksičeva. Dnevni stroški za osebo so predvideni za 16 Din. Prvotno je prevladovalo mnenje, da bi se dečki in deklice poslali skupaj na letovišče ter istočasno. Pozneje pa se je izkazalo, da je to iz tehničnih ozirov nemogoče. Otroci se bodo pred odhodom tehtali in po povratku ravno tako. Na hrani bodo v gostilni gospoda Korena, ki se nahaja blizu šole; spali pa bodo na slaminjačah v Šoli. Slam- najče preskrbi mestna občina, podglavje, rjuhe in odejo pa morajo preskrbeti starši sami. To je prvi poizkus, spraviti počitka in okrepitve po- trebne otroke preko počitnic na Pohorje. Mladin- ski svet se bavi z mislijo, da se za bodoče leto izvrši ta nadvse hvalevredna akcija še v širšem obsegu, ker je število prijav naraslo na 300. Na- ravno da je zbudila ta akcija pri starših veliko zanimanje. Ako se letos ta poizkus poseči, po- tem bo Sv. Martin postal stalno počitniško leto- višče revne mariborske dece. — Kakor lansko leto, tako pojde tudi letos okoli 40 dečkov in 40 deklic na morje. Na morje se pošljejo tisti otroci, ki so na podlagi zdravstvenega pregleda za to potrebni. Deško kolonijo, ki pojde v Kastel, Luk- šič, je prevzel podmladek Rdečega križa. Vodil bo g. Rauter. Dekliška kolonija, ki je bila lansko leto na Krku, pa se bo letos nastanila v Ma- karski. Vodila jo bo gđ. Kožuhova. Tudi to ak- cijo subvencionira mestna občina, samo vodstvo je prepuščeno Podmladku Rdečega križa (za dečke) in Ženskemu društvu (za deklice). Dnevni stroški za osebo na morju bodo znašali okrog 33 Din.

□ **Na Pohorje** pridejo ti-le dečki: Žižek Avgust, Cankarjeva ul. 26; Majcen Zarko, Ale- ksandrova 83; Doerfel Milan, Aleksandrova 17; Kumer Franc, Meljska 32; Pinič Stefan, Kacija- nejeva 22; Zinaver Branko, Aleksandrova 45; Holler Karol, Tržaška 20; Pirc Bogomil, Gospo- ska 40; Stecer Mirko, Razlagova 15; Božič Sta- nislav, Gosposka 50; Hardinko Jožef, Slomškov trg 12; Kmetič Franc, Mejna 22; Škerget Adolf, Pod mostom 2; Smerdu Rado, Magdalenska 24; Novak Franjo, Raičeva 6; Fideršek Franc, Rad- vanjska 8; Pevec Ivan, Preradovičeva 13; Novak Anton, Vojašniški trg 2; Mali Franček, Koroška 60; Sladek Stanislav, Orožnova 2; Streicher Rudi, Smetanova 52; Borucky Ivan, Koroška 50; Gor- pič Drago, Samostanska 13; Štibler Avgust, Sme- tanova 44; Kadunec Vlado, Vrtna 1; Sladek Fran- jo, Orožnova 2; Kadunec Slavko, Vrtna 9; Zunko Branko, Koroška 64; Fister Ivan, Koroška 23; Schweiger Egidij, Pod mostom 16; Botolen Ed- vard, Slomškov trg 17; Beigott Rudolf, Koroška 47; Jeuček Tomislav, Tržaška 71; Fijavž Franc, Einspielerjeva 28; Zohar Ivan, Marijina 14; Komel Marijan, Wolfova 16; Jug Rudolf, Smetano- va 44; Blaznik Herbert, Pobreška 17; Holler Her- bert, Tržaška 20; Gajšek Avgust, Zbatova 5; Vuga Ladislav, Aleksandrova 203; Malek Albert, Stross- majerjeva 26.

□ **Gradbena dovoljenja.** S. Lavreniku se do- voli postaviti provizorično barako za artilerijsko vojašnico. — Pelcl Mariji se dovoli naprava ko- palnice in prigraditve verande ob Bregu 23. — Uporabno dovoljenje se da J. Lukmanu za vilo v Vrbanovi ulici 61. — Gradili bodo Anton Močun (pritišča stanovanjska hiša v Marmontovi ulici), Mihael Maršič (pril. stanov. hiša v Marmontovi ulici) in Skrober Maks (enonadstr. stanov. hiša na Tržaški cesti). — Spodnještajerski ljudski po- sojilnici se dovoli preureditev pritišča v hiši Gos- poska ulica 23.

□ **Kopališče na Felberjevem otoku** bo gra- dilta tvrdka Kupers in Schellnegger, ki je posta- vila že slično moderno kopališče v Berlinu. Z graditvijo se prične, čim si zastopniki omenjen- tvrdke, mestnega sveta, stavbnega urada in III. ter IV. odseka ogledajo stvar na licu mesta.

□ **Izgubil je 13letni Zalokar Ignacij,** dijak 2. razreda tukajšnje gimnazije. Fant se pogreša že od 21. t. m. sem. Nekateri so ga videli večkrat

Strojnika

le zanesljivega, poštenega in dobro ve- ščega strokovnjaka, se išče za takojšnji nastop. — V poštev pride le prvovrstna inteligentna moč. — Pismene penudbe na L. C. TSCHINKEL, parna žaga v Ribnici pri Kočevju.

Kaj je novega

KOLEDAR.

Cetrtek, 28. junija: Irenej, Leon, (Državni praznik: Vidov dan).

Petek, 29. junija: Peter in Pavel.

Sobota, 30. junija: Spomin sv. Pavla, Emilijana. — Solnce vzide ob 4.18 in zaide ob 7.49.

ZGODOVINSKI DNEVI.

28. junija: 1910 je imel poslanec Josip Gostinčar v avstrijski zbornici v proračunskem odseku govor, ki je trajal 11 ur. — 1914 sta bila avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand in njegova soproga, vojvodinja Sofija Hohenberška v Sarajevu z revolverjem ustreljena od Prinčipa. — 1577 se je rodil slikar Rubens. — 1810 se je rodila pisateljica Gumpert. — 1712 se je rodil J. J. Rousseau. — 1586 je umrl Primož Trubar, — 1919 je bil v Versaillesu sklenjen mir. — 1921 se je sprejela Vidovdanska ustava.

29. junija: 1798 se je rodil italijanski pisatelj Leopardi. — 1895 je umrl angleški naravoslovec Huxley. — 1906 je umrl francoski zgodovinar Sorel. — 1793 se je rodil izumitelj parnega vijaka Josip Resel. — 1797 se je rodil v graščini Mala vas pri Dobruhi škof Friderik Baraga.

30. junija: 1821 se je rodil angleški pisatelj Dixon. — 1902 je umrl češki filozofski pisatelj Durdik. — 1889 so v Ljubljani odkrili Vodnikov spomenik. — 1810 se je rodil Stan-ko Vraz. — 1882 je umrl srbski pisatelj Pučić. — 1522 je umrl humanist Reuchlin. — 1789 se je rodil slikar Vernet. — 1807 se je rodil estetik in pisatelj Vischer. — 1848 se je rodil botanik Wettstein.

★

★ **Prihodnja številka »Slovenec«** izide v nedeljo, dne 1. julija jutraj.

★ **Dolenjci, kdaj bomo odhajali v Ljubljano?** Orlice odhajajo z zjutranjim vlakom v soboto, ki odhaja s posameznih postaj v sledečem času: Črnomelj 5.20, Semič 5.40, Kandija 6.14, Novomesto 6.25, Trebnje 7.07, Višnja gora 7.59, St. Janž 5.20, Mokronog 5.58. — Orli se odpeljejo z opoldanskim vlakom, ki odhaja ob uri: Metlika 10.—, Črnomelj 10.29, Kandija 11.24, Novomesto 11.40, Mirna peč 12.04, Trebnje 12.26, Velika Loka 12.35, Višnja gora 13.20, St. Janž 11.17, Mokronog 11.36, St. Rupert 11.43.

★ **Birmovanje v lavantinski škofiji** se bo vršilo za dekanijo Murska Sobota od 1. do 10. julija po sledečem redu: v nedeljo 1. julija pri Sv. Nikolaju v Murski Soboti, v ponedeljek 2. julija pri Sv. Benediktu v Kančevcih, v torek 3. julija pri Sv. Sebastijanu v Pečarovich, v sredo 4. julija pri M. B. v Markoveih, v četrtek 5. julija pri Sv. Trojici v Gor. Petrovcih, v soboto 7. julija pri Sv. Mariji v Gor. Lendavi, v nedeljo 8. julija pri Sv. Juriju v Prekmurju, v

Fiedlerjevo patentirano sredstvo za pospeševanje rasti las

„GAMMA“

Je ob enem najboljšo sredstvo proti izpadanju las, perhajem in krhkosti las. Daje življenjsko zmogljivost lasnim koreninam in odgaja puste lase v močne. Vporaba je enostavna ter se že po prvem poskusu pokaže kot zelo potrebna. Zdravniško preizkušena in priporočena. Dobliva se v vsaki lekarni in drogeriji. Ako je tam ne dobite, obrnite se na edino Glavno zastopstvo za SHS:

Drogerija „NADA“ Kolar i Gabrič, Subotica
Telefon št. 637

Cena iz Subotice: 1/4 l Din 65.—, 1/2 l Din 85.—

plašč zavitim nesramnostim! Prvič ni posebnost junaško od njega, da se obreza baš ob milijonarje — ko pač dobro ve, kako malo njegovih čitateljev bo s tem prizadetih. Drugič pa ta blazna misel, da vam vprašuje celo za poštenost naše preteklosti. Kakor da bi kak milijonar sploh imel kako preteklost! Sicer pa naj bo njegova preteklost še tako omadeževana — z nobenim plaščem je ne bo tako varno zakril kot z najtanjšim plaščem tisočdolarskih bankovcev. In družba ima tudi povsem prav, da nam izkazuje tako ljubezljivo potrpežljivost. Kajti milijoni imajo končno vendarle neko očiščujočo moč in iz mladih bogatinov so postali že stari dobrotniki... Poglejmo velike reke: vse izvirajo iz kristalno čistih gorskih studencev, a v svojem toku privzemajo vedno več in več blata; z velikimi bogastvi pa je baš obratno. Cesto pri-tekajo iz nečistih izvirkov, a čim večja postajajo, tem več blata izmečejo iz sebe — in poštenost, ki si jo človek začetkoma privoščil le za nekak lišp, mu postane slednjic naravnost potreba.

»Tudi zamisel za pridobivanje,« je rekel pri neki drugi priliki, »ima svoje velike mojstre. Pri nas v Ameriki so geniji, ki so pričeli s prav malenkostnimi poštinskimi poverbami — a po nekotnih letih jim je človek že lahko zaupal prikritje največjih letnih bilanc.«

ponedeljek 9. julija pri Sv. Jožefu v Cankovi in v torek 10. julija pri M. B. v Tišini.

★ **Duhovniške vesti.** G. Alojzij Osterc, kaplan v Beltincih, je dobil dopust, da nadaljuje svoje studije v Ljubljani. Za kaplana v Beltince pride g. Alojzij Zalar, doslej kaplan v Vidmu na Savi. G. novomašnik Jožef Lužovič je nameščen kot kaplan v Vidmu.

★ **Iz mariborskega oblastnega odbora.** Za zdravstveni dom v Rogatcu se je voliral znesek 20.000 Din. — Za preložitve klanca pri Sv. Barbari v Haložah se je dovolil kredit 15.000 Din. — Oblastni odbor bo naročil dva vrtna stroja za oblastna kamnoloma. — Za kmetijski in gospodinjinski tečaj se je izbralo 24 učiteljev in 24 učiteljic. Žalobog ni bilo mogoče ugoditi prošnjam vseh prosilcev, ker se je le-teh javilo zelo veliko. Odbiti prosilci pridejo v poštevi prihodnje leto, ker se bo tečaj ponovil.

★ **Šolske vesti.** Službo je nastopil z današnjim dnevom oblastni nadzornik g. Fortunat Lužar. — Prosvetni šef ljubljanske oblasti dr. Karol Capuder je postavljen z dekretom za izrednega člana glavnega prosvetnega sveta za leto 1928.

★ **Vsem župnim uradom.** Podpisana Zveza je te dni razposlala okrožnice na gospode župnike glede romanja na Svete Višarje in prosil, da gg. župniki poagitirajo za to romanje med svojimi župljani. — Slovenska krščanska ženska zveza.

★ **Treznostna skupščina na Kumu.** Razposlali smo lepake za treznostno in Ciril-Metodovo proslavo. Prosimo vse urade, društva in šolska vodstva Dolenjske in Posavja, da jih razobesijo. Mladi junaki na Dolenjskem in Posavju, udeležite se tabora v obilnem številu. — Treznost.

★ **Lepo je biti Slovenec!** Naše bogastvo je naš jezik in naš duh! A kako naj ta dva prideta do razmaha brez naše univerze? Po svojo najvišjo izobrazbo bi morali hoditi v tujino, kjer bi se mogli seznaniti z znanostjo le po tujem jeziku, po tujem duhu. Mi imamo sedaj lastno univerzo. Treba je le, da jo podpiramo. — Pristopajte k društvu za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada! Članarina je urejena takole: podporniki plačajo letno 20 dinarjev; redni člani plačajo letno 50 Din, oz. juridične osebe 100 Din na leto; dobrotniki so oni, ki plačajo na leto Din 500 ali enkrat vsaj 5000 Din; ustanovniki plačajo na leto 1000 Din ali enkrat vsaj 10.000 Din; pokrovitelji pa plačajo na leto 5000 Din ali enkrat vsaj 50.000 Din. Naslov: Ljubljana, Univerza. Poštni ček, račun št. 12.368.

★ **Vpisovanje učencev na Drž. strokovno šolo za puškarstvo v Kranju** se vrši dne 1. in 2. julija t. l. od 9.—12. in od 14.—16. Sprejemni pogoji so: Dovršena vsaj 5-razredna ljudska šola, starost 14, (to starost mora učence doseči v tekočem šolskem letu) in da je učence zdrav ter normalno razvit. Učenci se imajo predstaviti v spremstvu starišev ali njih namestnikov in se izkazati z odpustnico ljudske šole, rojstnim listom in domovnico. Vpisnine in šolnine ni. Pouk traja 4 leta. Za praktični pouk dobijo učenci ves material in orodje brezplačno od zavoda, za teoretični pouk in sicer knjige, risalno orodje itd. pa morajo prineseti seboj. Po dovršenem učni dobi dobijo učenci-absolventi odhodna izpričevala, ki jim dajo — po izpolnitvi zakonitih predpogojev — pravico do samostojnega izvrševanja puškarske, oz. graverske obrti, lepo bodočnost pa imajo tudi kot strokovno-tehnično kvalificirani orodžarji v vrstah naše armade. Vsa nadaljna podrobna pojasnila daje ravnateljstvo drž. strok. šole za puškarstvo, ki je nastanjeno v drugem

V zbirki izrekov nekega duhovitega nemškega aforistika sem našel sledečo pripombo: »Tudi priložnost napravi človeka poštenega.«

»Ta moč pa pozna svet,« se je smejal Amerikanec, ko sem mu povedal ta stavek. »A ne samo priložnost — tudi bogastvo ima tako moč. Samo dovolj mora biti veliko! Zakaj šele veliko bogastvo daje pravi sijaj, ki jasno začrtava mejo med teboj in menoj.«

»Kak se vam zdi moj portret?« me je vprašal nekega popoldneva, ko me je peljal pred mojstrsko delo nekega nemškega umetnika.

»Ali smem biti odkrit?«

»Prosim.«

»Četudi je vaš obraz naravnost mojstrsko podan, vendar vam slika v pozi, v kateri stojite, ni prav nič podobna.«

»Kako to?«

»Ker držite roko v lastnem žepu.«

Njegov zadovoljen nasmešek je kazal, kako silno mu je ugajala ta »častna« pripomba.

»Poštenost v gospodarstvu...« jedva sem izpregovoril te besede, že je Amerikanec jezno vpadel:

»Kaj govorite!... Poštenost v gospodarstvu — to je vendar povsem relativen pojem, ki se ravna po velikosti predmeta, na katerem naj se izkaže. Če si kak posestnik pri merjenju meja z malo goljufijo prilasti ko-

nadstropju drž. realne gimnazije v Kranju. — Ravnateljstvo.

★ **Otvoritev pošte, brzjava in telefona na Golniku.** Dne 20. junija t. l. je bila v zdravilišču na Golniku otvorena pošta, brzjava in telefon.

★ **Na državni davkarski šoli v Belgradu** so se končali izpiti, ki so trajali celi mesec. Končni izpit iz davčne administracije in finančnih znanosti so položili tudi štirje Slovenci in sicer: Alojz Stular iz Dupelji pri Trzinu, Anton Bonač iz Begunji pri Cerknici, Viktor Mlakar iz Hrastnika in Vladimir Berlot iz Maribora, vsi s prav dobrim uspehom.

★ **Maturanti l. 1913.** l. drž. gimnazije v Ljubljani, A in B razreda, slavijo 15-letnico mature 14. in 15. julija t. l. Zberejo se 14. julija ob 19 v gostilni »pri Mraku« na Rimski cesti. Dne 15. julija napravijo krajši izlet. Prijave in eventualne predloge sprejema Vladimir Vrančič, Ljubljana, Ljubljanska kreditna banka.

★ **Ustni zrelostni izpiti na Gradbeni srednji šoli Tehnične srednje šole v Ljubljani** so se vršili od 25. do 27. junija pod predsedstvom profesorja tehniške fakultete v Ljubljani ing. Jaroslava Foersterja kot odposlanca ministra trgovine in industrije. Od 24 učencev četrtega letnika je bilo v tem roku pripuščeni k izpitu 22 kandidatov. Izpit so napravili: Bernard Jakob, Bidovec Franc, Budilowsky Anton (z odliko), Drogenik Herbert, Jamšek Ivan, Kocjan Danilo, Kodrič Albreht, Križaj Vinko, Makuc Rosana, Pirkovič Alojzij, Poš Franjo, Požauko Josip, Seliškar Jože, Slapničar Jože, Sluga Anton, Sodja Stanko, Santel Voja, Šemrl Fr., Uhl Florijan, Unschuld Srečko, Vlah Josip in Ziberna Vladimir.

★ **Sprejem gojencev v vojaško administrativno šolo.** Konkurz za sprejem gojencev v vojaško administrativno šolo je interesentom na vpogledu v pisarni zbornice za TOI v Ljubljani.

★ **Ljubljanski oblastni odbor** razpisuje 3 mesta oblastnih cestarjev v višnjegorskem cestnem okraju ter 1 mesto v kranjskogorskem okraju. Prošnje je vložiti najkasneje do 15. julija t. l. pri ljubljanskem oblastnem odboru. Podrobnejši pogoji so razvidni v Samoupravi ter v razpisih pri navedenih cestnih okrajnih odborih in županstvih.

★ **Otvoritev kopalnice Gorenja vas - Reteče.** Kopalna sezona je otvorena. Z 28. junijem pričnejo voziti izletniški posebni vlaki za kopalce. Že lansko leto je bilo vidno opaziti, da je večino kopalcev vleklo v Reteče kopat se v Soro. To pa iz mnogih razlogov, kakor: ondi je kopalni teren mnogo ugodnejši kakor na ostrem razbeljenem kamnu ob Savi. Voda je mnogo mirnejša in nima vrtincev in nevarnih kaduj kakor Sava. Največjega upoštevanja vredna je prijetna temperatura Sore, ki je mnogo višja od mrzle Save. Vsi ti razlogi bodo gotovo tudi letoš privabili mnogotere kopalce v Reteče kopat se v Soro, zlasti, ker se bo letos na kopalnišču otvorila kabina, v kateri bo varno shranjena obleka kopalcev. Pa tudi popolnoma na novo urejen in moderno zgrajen ter opremljen buffet bo na razpolago.

★ **Zvišanje prispevkov za bolniško zavarovanje.** — Minister za socialno politiko je na podlagi sklepa ravnateljstva Osrednjega urada za zavarovanje delavcev odobril zvišanje prispevkov za bolniško zavarovanje in to za urade, kateri so letna poslovanja zaključili z deficitom. Takih uradov je zaenkrat 13. Tudi za Trgovsko društvo »Merkur« v Zagrebu se zvi-

Izšel je naš novi okusno opremljeni
FOTO CENIK
Pišite ponj na
Drogerijo **SANTAS**
samo v **CELJE**

šček sosedove zemlje, je gotovo napravil grdo hudodelstvo. Toda če kaka velesila odvzame drugi celo deželo, tedaj je ni ugrabila, temveč jo je osvojila. V gospodarstvu je ravno tako. Nekaj stodolarskih bankovcev je mogoče ukrasti, a milijoni se samo pridobijo.«

»A kako se pridobijo?«

»Kakega splošnega recepta za to vam ne morem podati. Primeri se, da jih iščete celo življenje zastoj, a nenadoma pride ugoden trenutek, ko jih lahko pridobite v eni sami uri. Zato je, seve, treba dokaj razuma, nekoliko tudi sreče, predvsem pa jako mero brezsrčnosti. S kako sentimentalnostjo še nikdo ni obogatel; v gospodarstvu velja geslo: proč srce! Človek mora imeti pogum, da za ceno mnogih manjših eksistenc osnuje eno veliko — in če vam kdo reče, da je pridobil svoje milijone z lastno požrtvovalnostjo, mu lahko mirno odvrnete, da se to še mnogo lažje posreči z žrtvijo drugih.«

»Ne razumem, kako ej to,« je rekel pri nekem zajtrku v klubu, »da le kupim kje kako dragoceno sliko, takoj pišejo o mojem razumevanju za umetnost? In ob vsakem daru, ki ga darujem kaki dobrodelni ustanovi, me nazivajo človekoljuba!... Meni v resnici, da vam odkrito povem, ni prav nič za to slavo. Kar se tiče mojega človekoljubja, ni niti polovico tolikšno kot moje poznanje ljudi — saj razumete... in moje razumevanje za umetnost —? Rajši ne govoriva o tem. Še pred nekaj leti sem smatral prerašelite za neko

MAGNA
PURGA

urejuje najbolje prebavo, čisti želodec in čreva sigurno pa prijetno. I omoi v vsaki lekarni Din 4.—.

šajo prispevki. Nevarnost zvišanja prispevkov grozi vsem uradom, kateri bi v svojem poslovanju ne mogli vzdržati ravnotežja. Zato je važno, da tudi Slovenija budno pazi na problem zavarovanja. Zlasti je važno redno plačevanje prispevkov, katerega pa danes ni. — Prispevki so bili zvišani od 6 na 7% odnostno na 6.5% in to od 1. julija 1928 dalje.

★ **Gostovanje Ljubljanske drame v Murski Soboti.** Člani ljubljanske drame prirede v Murski Soboti v kinu g. Dittricha tri nastope: v soboto, dne 30. junija igrajo Louis Verneuil-ovo tridejansko komedijo »Sestrična iz Varšave«, v nedeljo, 1. julija Nicodemijovo tridejansko komedijo »Zora, dan in noč«, v ponedeljek, dne 2. julija pa prirede literarni večer z odlomki iz »Veronike Desiničke« (O. Zupančič), »Hamlet« (Shakespeare) in »Smrt majke Jugoviča« (I. Vojnovič). Začetek vsakokrat ob 8 zvečer. Gostovanje se vrši pod vodstvom režiserja Nar. gledališča v Ljubljani gosp. Zvonimira Rogoza. Ker so bila dosedanja gostovanja imenovani članov na umetniškem višku, je tukaj razumljivo veliko zanimanje za letošnji nastop. Vstopnice so že v predprodaji.

★ **Slovenska Matica** se iskreno zahvaljuje Kmetijski posojilnici za ljubljansko okolico, ki je pristopila kot njena pokroviteljica z zneskom 10.000 Din.

★ **Smrtna nesreča na železnici.** V torek ob 11 dopoldne je povozila v Osijeku blizu Vinkovske ulice lokomotiva slavonsko-podravske železnice 8 letnega dečka Miloša Velina, učenca II. razreda osnovne šole. Deček se je igral s svojimi tovariši blizu železniškega tira in je med igro skočil na tračnice ravno v trenutku, ko je privozila lokomotiva. Ta je dečka vlekla s seboj kake štiri metre, dokler ga ni pahnila v neki kanal, v katerem je bil deček zaprt. Tu je našel deček grozno smrt. Komisija je ugotovila, da je deček sam kriv, železnica pa za nesrečo ni odgovorna, ker so bile na prelazu zavornice spuščene in so železničarji dajali signale.

★ **Škratinka v Zagrebu.** V Zagrebu se škratinka zadnje dni zelo širi. Povprečno oboli za škratinko vsak teden okrog 25 oseb. Dne 21. junija je bilo v Zagrebu bolnih za škratinko 111 oseb in to le onih, za katere ve mestni fizikat.

★ **Tatvina v Podsmreki.** Dne 26. junija popoldne je neki neznanec vlomil v stanovanje delavke Antonije Turk v Podsmreki 39 in ji pokradel moško obleko in perilo ter žensko ročno torbico z manjšim zneskom. Odnesele je tudi zlato ovratno verižico z obeskom Matere božje in mašno knjžičico. Turkova ima nad 1500 Din škode. Tatvine je sumljiv neki okoli 35 letni možki, oblečen v delavsko temno obleko s sivim klobukom na glavi, ki se je več časa mudil v bližini hiše.

★ **Roparski napad s puškami v Slovenski Krajini.** V noči na 23. junij okrog polnoči so trije nepoznani oboroženi roparji vdrli v hišo posestnika Jožefa Smeja v Gornji Bistrici pri Črenovecih in so od njega zahtevali denar. Ko jim je Smej v strahu zadrževal, da nima denarja, so roparji od njega zahtevali ključke, ki jih jim je takoj izročil. Eden izmed roparjev je bil oborožen z vojaško puško, drugi s sekuro, tretji s kolom. Ko so nekaj časa brskali po predalih v omarah ter niso našli denarja, je oni s puško ustrelil v strop, nakar so zbežali. Ko je žena Katarina Smej hotela skočiti

versko ločino in veristično šolo za neke vrste šolski zavod. Da pa vsako leto postavim v svoj letni proračun gotovo vsoto za zakup raznih umetnin in za razne dobrodelne ustanove, to pač spada v moje družabne dolžnosti. To je davek, ki ga dolgujem ljudem, da mi ne štejejo v zlo mojih milijonov, in ta davek plačujem točno, ker nisem vajen, da bi me kdo opozarjal na moje dolžnosti. A pri tem nimam kakega posebnega zadovoljstva nad dobrim delom, pač pa neko zadovoljstvo, da se bodo za vse vsote, ki jih dajem dobrodelnim zavodom, obrisali moji dragi sorodniki, ki že od daleč prežijo na mojo dediščino... Da, da, prijatelj, je pristavil hudobno, »v ljubezni do bližnjega tiči čisto tudi nekoliko hudobje do naših najbližjih — in to je skrit povod marsikake milijonske ustanove.«

Ob slovesu sem ga prosil, naj mi napiše nekaj v spomin, kot je to danes navada vseh »večjih« mož. Odtrgal je iz svojega pisanege notesa list ter napisal nanj sledeče verze:

Naj še tako težka cekinov bo vreča,
laže prenašajo vsaka jo pleča
ko malho beraško in bedo v njej.

To nadvse nežno in globoko misel sem uvrstil med ostale izreke pomembnejših sodobnikov, ki jih hranim v precejšnji zbirki za potomstvo.

Učni uspehi na naših srednjih šolah koncem šolskega leta 1927-28

Zavod	Skupno število učencev koncem šol. leta	Skupno število učenk koncem šol. leta	Število učencev v odstotkih	Izdelali so												Skupno je izdelalo			Ponavljalni izpit imajo iz enega ali dveh predmetov			Niso izdelali			Redovni niso bili		
				odlično			prav dobro			dobro			zadostno			učenci	učenke	skupaj %	učenci	učenke	skupaj %	učenci	učenke	skupaj %	učenci	učenke	skupaj %
				učenci	učenke	skupaj %	učenci	učenke	skupaj %	učenci	učenke	skupaj %	učenci	učenke	skupaj %												
Humanistična gimnazija v Ljubljani	616	90	12.9	15	2	2.4	40	12	7.4	168	29	27.9	146	29	27.9	369	72	62.5	176	14	26.9	68	4	10.2	3	—	0.4
Humanistična gimnazija v Mariboru	547	74	11.9	28	6	5.5	50	7	9.2	196	28	36.3	114	16	21	388	57	72	122	12	21.5	34	4	6	3	1	0.6
Humanistična gimnazija v št. Vidu	305	—	—	12	—	3.93	46	—	15.09	139	—	45.58	43	—	14.10	240	—	78.70	42	—	13.77	15	—	4.91	8	—	2.62
II. drž. realna gimnazija v Ljubljani	674	178	20.9	5	6	1.29	39	16	6.45	190	67	30.16	214	32	28.86	448	121	66.75	173	44	25.45	46	13	7	5	—	0.58
III. drž. realna gimnazija v Ljubljani	329	130	28.32	11	11	4.79	22	11	7.19	104	55	34.64	73	19	20.04	210	96	66.66	81	31	24.40	34	2	7.84	4	1	1.09
Ženska realna gimnazija v Ljubljani	—	543	—	—	20	3.68	—	73	13.44	—	230	42.36	—	122	22.47	—	445	81.95	—	74	13.63	—	18	3.31	—	6	1.11
Realna gimnazija v Kranju	259	105	28.84	3	7	2.7	28	12	11	87	41	35.2	70	24	25.8	188	84	74.7	55	16	19.5	14	2	4.4	2	3	1.4
Realna gimnazija v Kočevju	253	54	17.6	4	2	1.95	14	9	7.49	82	13	30.94	74	13	28.34	174	37	68.72	64	14	25.42	15	3	5.86	—	—	—
Realna gimnazija v Novem mestu	272	89	24.65	1	—	0.27	17	7	6.64	79	39	32.69	81	21	28.26	178	67	67.86	73	17	24.93	16	5	5.82	5	—	1.39
Realna gimnazija v Celju	372	87	23.4	13	8	4.4	44	13	12.4	159	30	41.2	92	23	25.1	307	74	83.1	52	12	13.9	7	—	1.9	4	1	1.1
Realna gimnazija v Ptuj	228	44	16.18	8	1	3.32	13	9	8.1	40	8	17.66	92	12	38.24	153	30	67.32	61	10	26.11	9	2	4.05	5	2	2.52
Realna gimnazija v Murski Soboti	248	43	15	9	—	3	15	1	5.5	76	6	28.2	56	8	22	147	15	58.7	66	19	29	26	8	12	—	1	0.3
Realka v Ljubljani	599	61	9.2	5	—	0.8	29	7	5.4	171	13	27.9	202	21	33.8	407	41	67.9	134	11	22	57	9	10	1	—	0.15
Realka v Mariboru	439	70	14	6	5	2	37	9	9	115	22	27	128	18	28	286	54	66.8	117	11	25	32	5	7.2	4	—	1
Državno moško učiteljsko v Ljubljani	182	—	—	2	—	1.1	22	—	11.50	121	—	66.5	10	—	5.5	155	—	85	24	—	13.5	2	—	1.1	1	—	0.5
Državno žensko učiteljsko v Ljubljani	—	228	—	—	2	0.87	—	44	19.3	—	157	68.86	—	2	0.87	—	205	89.90	—	20	8.78	—	—	—	—	3	1.32
Zasebno žensko učiteljsko pri uršulinkah v Ljubljani	—	65	—	—	6	9	—	15	23	—	43	66.4	—	—	—	—	64	98.4	—	—	—	—	1	1.6	—	—	—
Zasebno žensko učiteljsko pri uršulinkah v Škofji Loki	—	50	—	—	10	20	—	6	12	—	28	56	—	—	—	—	44	88	—	5	10	—	1	2	—	—	—
Državno moško učiteljsko v Mariboru	165	—	—	1	—	0.6	20	—	12.1	71	—	43	31	—	18.8	123	—	74.5	39	—	23.7	3	—	1.8	—	—	—
Državno žensko učiteljsko v Mariboru	—	219	—	—	6	2.7	—	51	23.3	—	138	63	—	9	4	—	204	93	—	12	5.9	—	—	—	—	3	1.1
Zasebno žensko učiteljsko šolskih sester v Mariboru	—	128	—	—	—	—	—	65	50.78	—	51	39.84	—	—	—	—	116	90.62	—	12	9.75	—	—	—	—	—	—

Iz sklepe konferencie

Dramatičen prizor. — Napisal I. D.

OSEBE:

- Ravnatelj.
- Profesor Osat
- « Korenina
- « Mravlje
- « Kosmač
- « Dobroslav
- « Oster
- « Puntar
- « Pevec

Kraj: Konferenčna soba III. državne realne gimnazije v Ljubljani. Čas: Včeraj.

Ravnatelj: Gospodje, s tem bi bilo redovanje učencev zaključeno. Če se sedaj ozremo na celotni učni uspeh na našem zavodu, dobimo tole sliko: Na zavodu je bilo koncem leta 329 učencev in 130 učenk. Od teh je izdelalo z odliko 11 učencev in 11 učenk ali 4.79 odstotkov, s prav dobrim uspehom 22 učencev in 11 učenk ali 7.19 odstotkov, z dobrim uspehom 104 učenci in 55 učenk ali 31.64 odstotkov, z zadostnim uspehom 73 učencev in 19 učenk ali 20.04 odstotkov, ponavljalni izpit ima 81 učencev in 31 učenk ali 24.40 odstotkov, padlo je 34 učencev in 2 učenk ali 7.84 odstotkov.

Z uspehom ne moremo biti povsem zadovoljni. Smatram, da je uspeh zadovoljiv, ako število učencev z odličnim in prav dobrim uspehom tosega število učencev z zadostnim in nezadostnim uspehom, tako da je povprečni red približno dobro.

Prihajamo k poslednji točki dnevnega reda. Kakor veste, moramo vsako leto poročati prosvetni upravi, kaj je pouk in vzgojo pospeševalo in kaj ju je oviralo.

Prosim, da se gospodje najprej izjavijo k vprašanju, kaj je pouk in vzgojo pospeševalo. (Prof. Osat dvigne roko.) Besedo ima gospod kolega Osat.

Prof. Osat: Gospodje, s te točko se pač ne bomo dosti zamudili. Navadno se navaja, da je pouk in vzgojo pospeševala dobra dijaška knjižnica in da so se prirejala daljši poučni izleti. Za oboje ni bilo na razpolago primernih kreditov. Pač pa moramo pri tej točki hvaležno omeniti, koliko zmisla je pokazala naša javnost, zlasti še starši nekaterih dijakov za povzdigo našega zavoda. Kot blagajnik podpornega društva za podpiranje ubožnih učencev na našem zavodu poročam, da smo dobili tekom tega šolskega leta daril v skupnem znesku Din 8413.43. Iz te vsote smo nakupili lepo število knjig za podporno zalogo, dali smo manjšo podporo tuintam posameznim učencem tudi v denarju. V nekaterih razredih sta pridno delovali tudi organizacija Podnabladka Rdečega križa in protialkoholni krožek ter gojila med mladino zmisel za skupnost in za splošne človeške ideale. S tem pa, mislim, bi bilo v glavnem našeto pač vse, kar je pouk in vzgojo pospeševalo. Sicer pa, gospodje, bi bilo treba o tej stvari obširneje

govoriti samo tedaj, če bi bili uspehi tako sijajni, da bi se jim mi sami žudili. Toda učni uspehi, kakršni so pri nas in brezdvomno tudi na drugih zavodih, če izvzamemo internate, nam pač dajejo predvsem povod, da razpravljamo o tem, kaj je naše delo oviralo.

Ravnatelj: Zeli se kdo besedo k vprašanju, kaj je pouk pospeševalo? (Nihče se ne oglasi.) Če ne, prosim gospoda tovariša zapisničarja, da na kratko ugotovi v zapisniku momente, ki jih je navedel gospod kolega Osat. (Prof. Pevec piše.)

Prihajamo k razpravljanju o činiteljih, ki so ovirali učni in vzgojni napredek ter povzročili, da današnji učni uspehi zaostajajo za uspehi v predvojni dobi. Kdo želi besede? (Prof. Korenina dvigne roko.) Besedo ima gospod tovariš Korenina.

Prof. Korenina: Razlogov, zakaj so učni uspehi na naših srednjih šolah v splošnem razmeroma slabi, je več. Jaz bi naglašal predvsem to, da je dijaški material, ki danes hodi na srednjo šolo, nepričisten, hočem reči: da hodi dandanes na srednjo šolo vse vprek, dočim so prej prišli na srednjo šolo res le najboljše učenci osnovne šole. Znano vam bo, kaj pripoveduje Suklje v svojih spominih: Ko je bil v sedmi šoli, je bilo izmed 75 učencev samo 9 mestnih otrok; vsi drugi so bili z dežele. Kmet je imel v vsakem razredu ogromno večino. Vsi pa veste, kako previden je kmet, preden da sina v šolo. Nagovarjati sta ga morala domači katehet in učitelj, češ, da bi bilo škoda, če bi fanta, ki ima sbelec, kakor bi rekel Ribničnik, ne dal študirat. Tako je prišlo, da je morebiti od 50 učencev osnovne šole prišel samo eden v gimnazijo, da bo »gospod«. Zanemariti se v šoli ni smel, kajti starši so ga vzdrževali le s težavo, če so ga sploh sami vzdrževali in ni bil navezan na podporo. Če je kmet videl, da sin ne uspeva, ni razumel šale: alo, fant, domov, boš krave pasel in gnoj kidal! Danes tega izbora, te silno zdrave selekcije med mladino ni več. Prej je vsaj sprejemni izpit nekaj malega prečistil kandidate za srednjo šolo, danes niti tega ni več. Na srednjo šolo pride, kakor rečeno, vse vprek. Zato pa srednja šola tudi ne more pokazati istih uspehov kakor nekdanj. Tega nismo krivi ne učitelji in ne dijaki, ampak razmere so take, da je pač srednja šola prenehala biti šola za nekakšno duševno elito.

Ravnatelj: To, kar je povedal gospod kolega Korenina, je važen razlog, zakaj sedanja srednja šola ne dosega učnih uspehov iz dobe pred nekaj desetletji. Prosim gospoda zapisničarja, da podčrta ta moment v zapisniku. (Prof. Pevec piše.) Besedo ima gospod kolega Mravlje.

Prof. Mravlje: Dostavil bom samo neko malenkost, ki je v zvezi s tem, kar je povedal tov. Korenina. Američani, ki so praktični in vsakem oziru, so dosegli tudi na prav zanimiv način, da pridejo v višje šole samo nadarjeni otroci. Imajo posebno metodo, s katero opetovano ugotovijo pri vsakem otroku mero njegove nadarjenosti. Nadarjenost se izraža v številu doseženih točk. Otroci, ki ne dosežejo 80

točk, gre v šolo za manj nadarjene. Šola za normalno nadarjene je namenjena otrokom, katerih nadarjenost sega od 80 do 100 točk. Posebna šola sprejema zopet otroke, katerih nadarjenost presega to normalno mero, a ne gre preko 120 točk. In potem imajo še posebno šolo za izredno nadarjene otroke. Pri nas pa mora gristi isti oreh žaba in veverica, teči morata enako hitro konj in vol, dvigati morata isto breme palček in orjak. Da to ni nikakva smotrna izbira človeških sil, je jasno. Za mladino in za nas bo velika sreča, kadar se bo uveljavil še pri nas silni način selekcije učencev. Ko gledam mladino pred seboj in vidim učenca, ki je v šoli ves nesrečen, ker ne more korakati v istem koraku kakor bolj nadarjeni, si mislim: Ubogi fant, kako izvrsten rokodelc ali trgovski pomočnik bi bil ti! In več bi zaslužil nego boš, če boš kdaj postal državni uradnik. Pa te silijo v gimnazijo — prav kakor če bi mene silil kdo med atlete! Naj ves dan dvigam uteži — atlet pa le ne bom nikdar!

Ravnatelj: Gospodje, jaz porabim vsako priliko, da opozorim starše, katerih otroci kljub pridnosti ne uspevajo, da danes velja: Učeni stan je zaničevan, in da je vsak stan enake časti vreden, če se ga človek le pošteno drži. Treba se je tu večkrat boriti proti nekemu nekako pododovanemu predsodku, da sem več vreden, če sem slab pisar, nego če sem n. pr. prvovrsten čevljar. — K besedi se je prijavil gospod tovariš Kosmač.

Prof. Kosmač: Gospod ravnatelj je pravkar omenjal starše učencev. Vsi vemo, da so vzgojni in učni uspehi tem ugodnejši, čim tesnejši je stik med starši in učitelji. Pri nas ovira ta stik že dejstvo, da nimamo posebne sobe za govorilnico. Wester pripoveduje v svoji brošuri »Naša srednja šola«, da mu je rekla neka mati, da jo bolj skrbi iti v šolo vprašati radi sina nego k spovedi. (Veselost.) Vsak izmed nas razume, kako težko je za mater, če ji moraš grajati otroka v odmoru v naši konferenčni sobi tako rekoč vpriče polovice učiteljskega zbora. In to je eden izmed vzrokov, zakaj ni med šolo in domom vedno tistega stika, ki bi bil potreben in kakršen bi moral biti. Kakor kmet dostikrat pošlje po zdravnika šele, ko je bolnik komaj še pri življenju, tako prihajajo starši včasih vpraševat šele zadnje tedne, ko je že prepozno.

Ravnatelj: Kakor veste, bo v tem oziru kmalu bolje, kar se tiče posebne sobe za govorilnico. Čez dobro leto bomo gospodarji vsega poslojpa in starši se bodo lahko nemoteno razgovarjali s profesorji. Prosim pa tudi gospode kolegice, da store od svoje strani vse potrebno, da bodo starši radi prihajali v šolo. Prav umestno je omenjal gospod kolega Kosmač, kako težka je dostikrat staršem pot v šolo. Prosim, da to upoštevate in jo staršem čimbolj olajšate. Saj je korist staršev povsem ista kakor naša korist. Tudi v mojo pisarno prihajajo opetovano starši in obilo prilike imam, da opazujem, s kako skrbjo zasledujejo mnogi starši napredek svojih otrok in kako se žrtvujejo zanje. Prosim vas, da ob umestni

priliki opozorite učence na žrtve staršev in na to, da je hvaležnost do staršev in lepo razmerje do očeta in matere temelj njih sreče v bodočnosti. Posebno lepo nalogo ima tu gospod veroučitelj, ki gotovo opetovano podčrta pri verouku: Spoštuj očeta in mater, da ti bo dobro na zemlji!

Prof. Dobroslav: Gospod ravnatelj, saj jaz to tudi delam. Nekateri gospodje mi skoro zamerijo, da se pri konferencah tako rad potegnem za dijaka. Jaz tega dostikrat ne delam toliko iz usmiljenja z dijaki — prav tisti, za katere se moram pri konferencah najbolj vleči, mi v šoli najbolj nagajajo — ampak iz sočutja do staršev. Zal, da imam dostikrat bore malo uspeha.

Prof. Oster: Prosim besede!

Ravnatelj: Prosim.

Prof. Oster: Gospod kolega Dobroslav, saj vsi vemo, da bi ti najrajši nikomur ne skrivil lasu. Ne smeš pa zameriti, če se ne moremo vedno ozirati na tvoje želje. Naša naloga je, da navadimo mladino na redno delo in da dosežemo pri mladini vsaj predpisano minimalno mero znanja v vsaki stroki. Tega pa ne bomo nikdar dosegli, če ne bo dijak imel neomajne zavesti: če ne bom vršil svoje dolžnosti, bom padel! S samo dobroto ne boš vedno prišel do cilja. Včasih je treba tudi malo pokazati zobe. Gotovo je treba mladini marsikaj spregledati — saj smo bili tudi sami dijaki! — a vse ima neke meje. Ne pozabimo, kaj pravi Zielinski: Prelahka srednja šola je socialna nevarnost. Mi smo javnosti, ki šolo vzdržuje in ki pričakuje od nje solidnega inteligenčnega naraščanja, odgovorni za to, da bo mladina dobro vzgojena in da bo tudi res nekaj znala. Ponosni smo bili na priznanje vojnega ministra generala Hadžiča, ki je rekel, da prihajajo na častniško šole najboljši gojeneji iz Slovenije, ker je srednja šola v Sloveniji najboljša. Gospodje, če hočemo našo srednjo šolo ohraniti na tej višini, potem moramo dosledno zahtevati, da mladina dela, in srednjo šolo tudi — čistiti! Ne smemo gledati samo na to, da bodo učni uspehi lepi in ugodni na zunaj, ampak glejmo predvsem, da se bodo naši učenci pozneje izkazali v življenju. Sicer bi imeli zelo preprosto sredstvo, da dosežemo tako zvane dobre uspehe: dajmo dobre reče in izogibajmo se za vsako ceno slabih! Toda ti naši uspehi bi bili Potemkinove vasi in prosim, da tega tudi nikar ne pozabimo.

Prof. Puntar: Gospod kolega, ti tega pač nikdar ne pozabiš! (Veselost.)

Prof. Oster: Toda bojim se, da to pozablja drugi!

Več glasov: O, prosim!
Ravnatelj (zvoni): Prosim, nikakega povoda ni za razburjanje! Gospod kolega Oster ima povsem prav, da moramo od mladine zahtevati, da se navadi na resno, pošteno in solidno delo. Če bi šola tega ne storila, bi ne vršila svoje dolžnosti. Odkrito pa rečem, da me veseli, da ima med učiteljskim zborom zastopnike tudi struja, ki se odloči za slab red samo v najskrajnejšem primeru. Tako

ob Dravi pod železniškim mostom, kjer se je igral in gugal s tankaj privezanimi ribiški čolni. Morda je po nesrečnem naključju utonil. Kdor kaj ve o fantu, naj to nemudoma prijavi policiji.

Podpore prosti družina z otroci, ki je radi boleznih prišla v veliko stisko. Prosijo se posebno tiste družine, ki nimajo otrok, da prispejajo na pomoč z malimi prispevki. Darove sprejema iz prijaznosti uprava »Slovenca«.

Celje

»S slovenskimi otroci bi radi dosegli nemško šolo!« Kako daleč je šla nemška neljalnost v agitaciji za nemško šolo, kaže število učencev, ki so se na posameznih nemških šolah izjavili za nemški pouk. Navajamo sledeče avtentične podatke: Na celjski mestni dekliški osnovni šoli se je za nemško šolo prijavilo skupno 20 učenk. Uradno je ugotovljeno, da med temi 20 učenkami ni niti ene Nemke. Na mestni deški osnovni šoli hoče v nemško šolo 28 učencev. Med temi je samo 8 pravih Nemcev, od teh dva nista naša državljana. Na osnovni dekliški šoli pri šolskih sestrah se je za nemško šolo javilo 81 učenka. Med temi so resnično nemškega pokoljenja le 3 učenke. Na deški okoliški šoli hoče v nemško šolo skupno 147 učencev. Dognano je, da so med temi le 4 pravi Nemci. Na podlagi nekkih drugih podatkov smo se lahko overili, da je v rajonu celjskega policijskega oddelka največ 32 šolobveznih otrok, ki pridejo v poštev za nemško šolo. Kažejo pa gornje številke, da je resnično, kar smo na tem mestu že trdili, da namreč Nemci skušajo dosegati svoje nacionalistične namene z otroci slovenskih staršev. Ob priliki bomo še povedali, kakih sredstev se nemški agitatorji poslužujejo.

Redna seja celjskega mestnega občinskega sveta. Občinski svetniki so prišli k občinski seji dne 26. t. m. v večini v črni obleki ali vsaj s črnimi ovraticami. Pred otvoritvijo redne seje je namreč g. župan kratko poročal o žalostnem dogodku v narodni skupščini v Belgradu ter je občinski svet v posebni izjavi izrazil obžalovanje tega dogodka, priznanje padim, sožalje svojem umrlih ter željo po skorajšnjem okrevanju ranjenih. Občinski svet je županovo poročilo poslušal stoje. Nato je g. župan otvoril redno sejo. Predlog dr. Hrašovca, da zavzame občinski svet svoje stališče k akciji Nemcev za nemško šolo, vzame župan na znanje. Obč. svetnik dr. Skoberne izjavlja, da akcija ni protizakonita, temveč da gre za pravice, ki grejo vsaki manjšini. Snatra, da ni na mestu, da zavzame občinski svet k stvari kako stališče, ker da bo o tem itak odločala šolska oblast. — Sledi poročilo finančnega referenta: Za skropljenje mestnih ulic se nabavi toli potrebni avtoškropilnik, ako ga bo mogoče nabaviti do konca julija najkasneje in če ga bo mogoče plačati šele iz sredstev prihodnjega proračunskega leta. — Mestnim uslužbencem bo poslej občina plačevala prispevke za pokojninski zavod v mesečnem znesku po 384 Din. Za šolske prostore bo poslej drž. trgovska šola plačevala letnih 30.000 Din, v čemer je zapopaden tudi že strošek za kurjavo. — Olepševalno društvo v Celju namerava izvesti sledeča dela: prosrediti nasad ob kolodvoru in ga zagraditi, obsaditi novo cesto ob Savinji z brezami, urediti vrtnarijo, zavaditi topole vzdolž grofije, zasaditi na Dečkovem trgu akacije ter preurediti Vrazov trg. Občinski svet dovoli preureditev nasadov ob kolodvoru in bo po možnosti za postavitev ograje tudi prispeval. Prav tako se dovoli zasaditev nove ceste ob Savinji z brezami ter sajenje topolov vzdolž Grofije. Za ostala dela pa snatra, da jih je treba še odločiti. O poročilu Olepševalnega društva se je vršila zelo dolga debata. Obč. svetnik Prekoršek (SDS) je namreč zahteval, da občina ograjo ob nasadih pri kolodvoru plača. Proti temu je pravilno nastopil obč. svetnik Možina (SLS), poudarjajoč, da je pri težkem finančnem položaju mesta trenutno bolj potrebno rešiti vrsto socialnih vprašanj. — Gospodarski referent ob svetnik Možina je podal nato izbrano poročilo o novih stanovanjih, ki jih je mesto zgradilo, o oddaji istih ter o višini najemnine, o čemer bomo še posebej poročali. — Podžupan in načelnik soc. polit. odseka dr. Ogrizek je nato kratko poročal o stanju stanovanjske delavske akcije. Upanje je, da bo Javna borza dela te dni na svoji seji rešila to vprašanje in da bo mogoče na prihodnji občinski seji že konkretno govoriti o zadevi. — Gospod župan poroča, da je mestni magistrat na željo občinskega odbora v Mariboru izdelal osnutek uredbe o regulaciji Savinje in pritokov. Osnutek bodo dobili v roke vsi obč. svetniki, razpravljalo pa se bo o njem na prihodnji seji, ki se vrši v petek 6. julija. Prof. Cestnik pri tem omenja, da hoče država vršiti regulacijska dela, čemur bi se pa tako iz stvarnih kot finančnih razlogov bilo treba upreti. Končno je bila soglasno sprejeta izjava, ki se dopolnje Pokojninskemu zavodu v Ljubljani in v kateri se istega poziva, da izvrši sklep svojega občnega zbora glede postavitve ene stanovanjske hiše v Celju. Mestna občina je pripravljena nuditi zavodu v to svrhu primerno stavbišče.

Dopisi

Kamnik

Odmevi belgrajskih dogodkov v naši občinski politiki. Kakor znano, so se v našem mestu bil boj na nož med samostojnimi demokrati na eni, socialisti in SLS na drugi strani. Tem slednjim se je pridružila še NRS, ki je dobila v osebi g. Kratnarja tudi župana, ki je danes med najbolj vestnimi in agilnimi župani v Sloveniji. Posebno bojevitosti zoper demokrate so bili samostojni kmetje, ki so, kakor se je zdelo, do skrajnosti udrihali po demokratih in prisegali, da ž njimi nikdar več. No, prišli so žalostni dogodki v parlamentu in kar naenkrat so bili pri nas krivi teh dogodkov »klerikalci«. SKS in SDS sta našli skupno platformo, da udarita zopet po SLS. Prišel je vršiti pritisk na g. župana, naj postavi SLS, naj izstopi iz NRS in preide menda v SKS, ali pa pod zastavo samostojnih demokratov. Stojimo tedaj v pričakovanju, da samostojni kmetje z razvitimi zastavami pridejo nazaj pod komando dr. Karbe, kakor so bili poprej in ž njimi morda še socialisti, sovražniki kapitalizma. Pa ne, da si morda želi mesto Kamnik nazaj županovanja prejšnjega župana dr. Karbe? Pravijo, da se že vrše skupne seje KDK, da so pogajanja že precej daleč. Ali naj že naprej častitamo kamniškim občanom na novem županu? — Beležimo pojav, ki je za Kamnik nekaj posebnega, samo kot kronisti, da se kaj ne pozabi in ne bodo vsega kakor vedno krivi zopet in samo »klerikalci«.

Orlovstvo in njegove prijatelje v kamniškem okraju vabimo, da se v čim večjem številu udeležijo tabora na Stadionu, da bo tako naš okraj, kjer je »Orel« od nekdanj doma, častno zastopala na veliki manifestaciji orlovske misli in ideji!

Smartno pri Kranju. Pri nas so se začele priprave za nov društveni dom. Počasi, a vztrajno pripravljamo vse potrebno in upamo, da bomo na jesen začeli z zidavo. Dom bomo postavili ob cesti od kapelice lurske M. b. prav lep in pripraven prostor. — Na praznik sv. Petra in Pavla pop. ob

4 bo na Pantah v Strazišču javna tombola. Dobitke imamo prav lepe. Le pridite tudi okoličani v obilnem številu na Pante k tomboli in poiškujte srečo! Tablice boste lahko dobili popoldne na Pantah. Če bo pa slabo vreme, se bo vršila tombola 8. julija, kar bo razvidno iz lepakov.

Trbovlje

Posvetovalnica za matere v Trbovljah na Vidov dan ne posluje. Pač pa posluje sicer vsaki ponedeljek in četrtek od 8. do 5. popoldne.

Domevinski dan pri Šmarjeti ob Pesnici. priredi kakor več let sem tudi letos naša šolska mladina in podružnica Jugosl. Matice v nedeljo, dne 8. julija ob 8. popoldne na salonskem g. Schickerja. Na sporedu je domoljubni prizor »Na narodni praznik«, deklamacije in petje učencev in pevskega zbora. Najlepša točka pa bo koncert Glasbene Matice iz Maribora z 50 do 60 pevci. Nato je prosta zabava in sicer srečolov s krasnimi dobitki, petje, šaljiva pošta, godba itd. Vstopnina znaša samo 4 Din. Čisti dobiček gre za revne čolnarje, domačo knjižnico in Jugosl. matico.

Braslovče. Občni zbor podružnice Jugoslovanske Matice za okoliš Braslovče-Paka-Polzele-Gomilsko se vrši dne 29. junija t. l. ob 15. v dvorani g. Cimpermana na Polzele po običajnem sporedu. Ob tej priliki uprizorijo polzelski diletantje v prid J. M. veselo igro »Matiček se ženik v 5. dej.

Knjige in revije

SLOVSTVO.

»Bogoljub«-ova juljska številka ima tole vsebino: Iz Gospodove velikodušniške molitve. Dve luči. (Pesem.) M. Elizabeta. — Razprave: 1. Modrost je izbral. (Dr. F. Jaklič.) — 2. Marija v vzhodni cerkvi. J. J. — 3. Kelih. (Janez Pucelj.) — 4. Katoliški radikalizem. (J. Kalan.) 5. Moda. (A. Čadež.) — Na Marijinih polih: Drobtci iz družbene kronike. (J. Langerholz.) — Iz osrednjega vodstva Marijinih družb. — Na cilju: Novomašnikova mati. (Dr. Fr. Jerš.) (Prvo obhajilo v mehiških katakombah. (A. C.) — Listek: Zvest pastir. (Fr. Pengov.) — Iz življenja Cerkve. (Po svetu, po domovini.) Odpustki za julij. — Prošnje, zahvale. Nameni. Pratika.

V 7. številki je 8 slik v bakrotisku. Tem potom popravljamo neljubo pomoto, ki je v tem, da je prireditelj slik zamenjal podpise na str. 153 in na str. 155. Napaka je očitna in jo vsakdo lahko popravi.

Za učiteljstvo

Pod pokroviteljstvom Slom. družbe bo od 2. do 7. julija v Ljubljani (ne v Stični!) izobraževalni tečaj v Akademskem domu (Miklošičeva c.). Prvi sestanek bo v ponedeljek 2. julija ob 9. dca. v Akad. domu, kjer boste prejeli podroben program. Prenočišča in hrana preskrbljena. Strošek okroglo 100 Din za ves čas. Za učiteljske in učiteljske naj ne bo denarnih ovir. — Za Slom. družbo: Pripravljalni odbor.

Sport

FINALE ZA PREHODNI POKAL LNP.

Ilirija : Rapid (Maribor) 1. julija ob 18. uri na prostoru Ilirije.

Odločilno tekmo za letošnje pokalno prvenstvo LNP odigrata v nedeljo 1. julija SK Ilirija in SD Rapid. Mariborski finalist Rapid je po svojih izvrstnih letošnjih rezultatih, zlasti pa po zmagi nad SSK Mariborom v pokalnem semifinalu moštvo, ki gre v odločilno tekmo s popolnoma realnimi šansami. Ilirija zdene v njem na nasprotnika, ki ga karakterizira poleg solidnega tehničnega znanja izredna borbenost in elan. Imela je v dosedanjih mnogoštevilnih srečanjih z njim vedno težko stališče. Zadnja tekma med njima v Mariboru je končala z zasluženim zmago Rapida v razmerju 4 : 3.

Zanimivo je, da lani in letos nobeno ljubljansko moštvo, neizvzemši reprezentance Ljubljane, na mariborskih tleh ni moglo doseči pozitivnega rezultata. Uspešni nastop SSK Maribora v odločilnih tekmah za podvezno prvenstvo proti Primorju je dokazal tudi na naših tleh, da so mariborski klubi izredno napredovali in da so postali za vodilne ljubljanske klub enakovredni nasprotniki.

Oba kluba bosta postavila v boj za prehodni pokal LNP svoje najboljšje moči. Tekma obeta prinesla izredno napet in zanimiv boj, zraven pa bo predvidoma nudila tudi dober sport. Moštvo Ilirije bo sestavljeno sledeče: Kreč — Pleš, Verovšek — Volkar ali Košenina, Dekleva, Lado — Zupančič ali Rihar, Šiška, Oman, Vodeb, Doberlet.

25 JIH JE VRGLO KOPJE NAD 60 m DALEC.

Kdor ne vrže kopja 60 m daleč, ta v mednarodni vrsti nič ne pomeni. Kako smo gledali, če je v prejšnjih letih kdo dosegel to mejo! Letos pa beleži statistika že dosedaj 25 takih, ki so prišli nad 60 m. Prej so bili edinoletni Skandinavci merodajni v tej sportni panogi, sedaj so jih dohiteli Amerikanci. Znani Myrrihal, ki se je v Ameriki naselil, ima veliko zaslug za to. Amerikancem pomaga podnebje, južni kraji Zedinjenih držav ne poznajo zime, treniranje je omogočeno skoz vse leto. Najdalje je prišel letos Fince Pentila, na 67.33 m; sledijo Amerikanec Bartlett s 66.02, Amerikanec Rinehart in Šved Lundquit s 65.4 itd.

Borza

Dne 27. junija 1928.

DENAR.

V zvezi z nazadovanjem tečajev v Curihu so danes devize večinoma popustile; neizpremenjen je ostal le Curih. Kakor običajno je Narodna banka intervenirala v devizah: Curih, Dunaj, Praga, Berlin in Amsterdam, privatno blago pa je bilo v devizah Trst in Newyork.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

27. junija 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 26. V1.
Amsterdam	2286.—	2293.—	2290.—	—
Berlin	1357.—	1360.—	1354.50	—
Budimpešta	—	991.35	—	991.35
Curih	1093.80	1096.80	1095.30	1095.30
Dunaj	798.75	801.75	800.25	800.40
London	—	277.25	—	—
Newyork	56.71	56.91	56.81	56.52
Pariz	—	223.45	—	—
Praga	168.—	168.80	168.40	168.45
Trst	297.30	299.30	298.30	298.50

Zagreb. Amsterdam 2290 bl., Berlin 1357—1360, Curih 1096.80—1096.80, Dunaj 798.75—801.75, London 277—277.80, Newyork 56.706—56.905, Pariz

222.45—224.45, Praga 168—168.80, Trst 297.46—299.46.

Curih. Belgrad 9.13, Berlin 123.90, Bukarešt 3.18, Dunaj 78.08, London 25.28, Newyork 518.50, Pariz 20.80, Praga 15.865, Trst 27.255, Madrid 85.45.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.50, Kodanj 190.20, London 34.6125, Milan 37.38, Newyork 710, Pariz 27.915, Varšava 79.60. Valute: dolarji 707.80, lira 37.52, dinar 12.45, češkoslovaška krona 21.0275.

Praga. Devize: Lira 178, Belgrad 59.50, Pariz 132.75, London 164.70, Newyork 83.75.

Dinar: Newyork 176, Berlin 7.35, London 277.25.

Trst. Belgrad 33.45—33.48, Curih 365—367.50, Dunaj 264.75—271, London 92.80—92.83, Newyork 19, Pariz 74.75—74.85.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Zaradi objave komunikeja o posojilu so vsi državni papirji danes tendirali čvrsteje. Zlasti je poskočila vojna škoda, ki je narasla od 436—437 na 445—447; bančni papirji neizpremenjeni, med industrijskimi je popustila Trboveljska radi oslavitve na Dunaju.

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kredita 128 den., Kred. zavod 165—175, Vevče 105 den., Ruše 280—300, Stavna 56 den., Šešir 105 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 90.50, agrari 57.50, vojna odškodnina 445—447, dec. 469—471, Hipo 59.25—59.50, Jugo 88.50, Praštediona 950, Ljublj. kredita 128 den., Sečera 459, Drava 382.50—385, Slavonija 11.12, Trbovlje 487.50—490, Vevče 105—106.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 82, Jugo 10.80, Hipo 7.40, Alpine 41.60, Leykam 9.70, Trbovlje 60.20, Slavonija 1.36.

Trst. Adria 177, Assicurazioni Generali 6060, Cosulich 187, Riunione adriatica 2600, Tripčevih 227, Split cement 240, Trž. Lloyd 553, Dalmatia 137, Oceania 90.

Dr. V. Sarabon:

Prohibicija v Ameriki

»Vinko, pij no še en kozarec vina, v Ameriki ga ne bo nič.« so mi rekli prijatelji, ko sem odhajal v Ameriko.

Ko sem prišel v New York, sem videl prvi dan pijano žensko, na tleh ležečo; tako je bila nadelana, da ni mogla vstati.

No, sem si mislil, uvod je dober. Večerali smo. »Oprostite, gospod profesor, da Vam postrežem samo z rdečim vinom; rumeno smo ravno popili,« mi je rekel gospodar.

Drug znanec me je prišel iskat. »Ne pijem vina,« mi je dejal, »mi gre preveč na ledvice. Ampak dobro žganje imam doma. Boste videli,« jaz sem res videl; kar zavrtelo se mi je, tako je bilo žganje močno. Dotični gospod ga imenuje »ta železnega«. Seveda, ta pa ne gre na ledvice.

Tako se je začelo.

Nikdar v življenju še nisem toliko pil kot v Ameriki; Vsak ima kaj ali pa pozna vsaj koga, kjer »ga« dobi. Da se jih veliko zastrupi, je znano; ga ne znajo delati. Slovenci se nič ne zastrupijo; so že doma kuhali in so prinesli to umetnost v Ameriko. Veliko jih je med njimi, ki so zlasti v prvih letih prohibicije s kuhanjem žganja zelo obogateli.

Vinogradi rastejo v Ameriki kar iz tal.

HOTEL »JADRAN« SELCE HRV. PRIMORJE

nudi cenj. gostom, kateri si želijo užitka na morju, zračne sobe, prvovredno kuhinjo, najprimernejše cene. Razpolaga z lepimi privatnimi sobami za obitelji. —
Zahtevajte prospekte!

Priporočata se

Ivan in Justič Pečnik, lastnika

Zahvala

Ob izgubi našega ljubljenega sina, brata, svaka in strica, gospoda

Vinkota Trost

knjižgovodje

izrekamo tem potom prsrčno zahvalo vsem, ki so nam izrazili sočutje. Iskreno se zahvaljujemo tudi vsem darovalcem prelepih vencev in šopkov in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti; posebno še g. dr. Jemcu za ljubeznivo skrb ob boleznih, častiti duhovščini za zadnje spremstvo, gg. članom opernega orkestra za turobno žalostinko in gg. pevcem opernega zbora za ganljivo petje.

V Ljubljani, dne 26. junija 1928.

Žalujoča rodbina.

Ne samo tam doli na toplem kalifornijskem jugu, temveč tudi na severu v državah New York, Ohio, Michigan itd. Vino ima okus po izabeli. Najbolj mi je dopadlo eno iz držav Ohio (izg. ohajo). V Ohio je Cleveland. Tam poznam farmerja, ki popije po dve galoni vina na dan! 1 galona je 4 litre in pel.

Par slučajev prohibicije bom navedel. Neki se praznovali 25 letnico poroka. Prišla je tudi policija, z g. komisarjem na čeu. »Vino pijete?« je dejal strogi komisar. »Seveda ga, in Vi ga boste tudi,« so mu rekli. V stransko sobo so ga peljali in druge policiste z njim; zadnji so odšli domov policisti, močno se gugajo.

Največ tihotapi mesto Detroit, ob kanadski meji. Sploh je kanadska meja zelo živahna. Od Winnipegga v Kanadi globoko dol v Zedinjene države gre cela vrsta avtomobilov, polnih alkohola. Vsak voznik vozi samo določeno število milij, recimo deset. 1 milja je 1609 m. Pridi nekam, kjer mu alkohol naložijo; pelje 10 milij, izloži mu alkohol, dajo mu lepo vsoto, in alkohol gre z drugim avtomobilom naprej. Če te ujamejo, si zaprt, a za tvojo družino skrbi tihotapska zveza, dokler nisi spet prost. — Pelješ se z avtomobilom čez kanadsko mejo, po alkohol seveda. Obmejni uradnik zapiše številko tvoje avtomobila. Ti mu stisneš 100 dolarjev, to je običajna taksa. Pridi nazaj, uradnik pogleda samo številko avtomobila in reče: »Naprej!« Tudi če ne prideš ravno tam nazaj, kjer si prišel noter, se ti ni treba nič bati; uradniki si telefonirajo med seboj številke avtomobilov, ki so plačali.

Nekje je v pritličju državna banka, v prvem nadstropju pa prodajajo žganje in vino. — Nekje drugje so vdrli prohibicijski uradniki v gostilno, kjer so sumničeli alkohol; zaplenili so ga, potem so se pa usedli in so prodali sami vso zalogo, denar pa seveda tudi sami spravili. — V Clevelandu so letos samo 26. in 27. maja zaprli zaradi polne pijanosti 287 oseb.

Deklice v Ameriki pred prohibicijo niso pile in tudi kadile niso. Sedaj kadijo in pijejo. Pridejo v gostilno, naročijo si malinovec, vzamejo iz žepa steklenico žganja, izlijejo malinovec, nalijejo žganje in pijejo. Veliko je slučajev, ko deklica noče iti s fantom plesat, če nima ta steklenice z žganjem s seboj. Otroci prej niso nikoli pili; sedaj vidijo starše, ki pijejo doma narejeno vino ali žganje, in začnejo tudi oni piti.

Takšna je ameriška prohibicija. »To je največji bluff svetovne zgodovine in največja sramota za Ameriko,« mi je rekel ugleden gospod. Radi bi prohibicijo odpravili, pa jih je menda sram. V malenkostih so veliki.

V državi Michigan je zakon, da je obsojen na smrt tisti, ki ga tretjič zalotijo pri prodaji alkohola. 76 letna žena si je v svoji revščini pomagala s prodajo majhnih količin žganja; trikrat so jo dobili obsojili so jo na smrt. To sem bral v listih oni dan, ko sem se vozil iz Chicago v Pittsburgh.

Marija Žitnik roj. Jeršin

Odšla je k Bogu, da prejme plačilo, ki si ga je v tako obilni meri zaslužila.

Pogreb se bo vršil v petek, 29. t. m., ob 4 popoldne izpred hiše žalosti, Cojzova cesta št. 1 na pokopališču k Sv. Križu. Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, 30. junija ob 7 zjutraj v trnovski cerkvi.

Prosimo tihega sožalja.

Ivan Žitnik, soprog.

Ivan, France, Anton, Jožef, Alojzij, sinovi.

Marija, Jerčka, hčeri.

Leopold Jurjevč, Joško Lončar, zeta.

Vnuki in vnukinje ter vsi ostali sorodniki.

Tužnim srcem naznanjamo v svojem imenu in v imenu sorodkov vsem znancem in prijateljem zelo žalostno vest, da je preljuba, nepozabna mati, oziroma tačca, gospa

Ivanka Zeilhofer

vdova učitelja

po kratki boleznih, previdena s sv. zakramenti, v sredo, dne 27. junija 1928 ob 3. uri zjutraj v 69. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Telesni ostanke drage rajnice se bodo v petek, dne 29. junija 1928 ob pol 4. uri popoldne pred hišo žalosti v Poljčanah slovesno blagoslovili in na pokopališču v Poljčanah položili k zadnjemu počitku.

Sv. maša za rajnko bo v soboto, dne 30. junija 1928 v župnijski cerkvi v Poljčanah.

Poljčane, dne 27. junija 1928.

Žalujoči ostali.

Gospodarstvo

Plenarna seja zbornice za TOI v Ljubljani

Včeraj depoldne se je vršila plenarna seja Zbornice za TOI v Ljubljani. Seje so se udeležili razen štirih, ki so se opravičili, vsi zbornični svetniki.

Sejo je ob pol 9. dopoldne otvoril g. Ivan Jelčan ml., ki se je po updnih besedah spomnil preminulega zborničnega svetnika dr. Radoslava P. Puša, katerega spomin so navzoči počastili s tem, da so se dvignili s sedežev. Kot njegov naslednik je bil poklican v zbornični svet ing. Dražar. Zbornična svetnica Ivan Mesarič in Josip Kokol sta radi bolezi odložila svoj mandat, mesto njih prideta v zbornični svet Jernej Golček, sodar v Celju in Stefan Litrop, krojač v Turnišču.

Nato je predsednik v skoraj dve uri dolgem govoru podal izčrpano predsejnikovo poročilo, v katerem je med drugim navajal:

Ogromne naloge, katere je bilo rešiti v mladi državi po uničujoči vsebinski vojski od prvih tednih začetkov, ako jih imamo živo dovolj pred očmi in v spominu, najbolj zgovorno razlagajo dejstvo, da v desetletju novega državnega življenja na gospodarskem polju ni in skoro ne more biti dovršena konsolidacija, pa dožena umernost in stalnost, to tem manj, ker je to problem, ki je mogoče odvisen tudi od naših gospodarsko-političnih odnosov napram bližjemu in daljnemu inozemstvu. Vne trgovinske pogodbe nam je še skleariti osobito z državami, ki so nam blizu in s katerimi treba, da pridemo to točneje urejenih prometno-političnih in gospodarsko-političnih razmer. Naš gospodarski položaj je na sebi sam že v danih razmerah tako težek, da moremo komaj vzeti nase nova bremena in nadaljna poslabšanja tako v prometnih kakor v kupčijskih vprašanjih. Zbornica je po svoji prvobitni nalogi in po svojem zvanju interesno zastopstvo, ki je v prvem redu poklicano, da skrbi in čuva nprestano, da preko noči ne utrpi nadaljne škode težko obremenjeno gospodarstvo v Sloveniji. Priznati moramo bridko resnico, da smo ob večkrat grajeni vihravosti v naši upravi le prepogosto izpostavljeni novim ukrepom, ki prinašajo takorekoč peko noči nevshečna presenečenja, ki širokim gospodarskim zanimancem povzročijo nove skrbi, novo delo, in kar je najhuje, nova občutna breme. — To bistveno učinkuje na konkurenčne pogoje in stavlja v nevarnost tudi položaj našega užubnenstva in delavstva. Upravičeno nevoljo vzbija ravnanje železniške uprave ob nabavljanju prmogaa za železnice, katero je zaneslo ponovno že azburljiv nemir v celo prometno-industrijsko in trdo zadelo številne delavce. Posebno na prometnem in na carinskem polju se radi ponavljajo ukrepi, ki prejšjo normalen potek gospodarstev prizadevanja našega, pa je v tem pogledu posebno spomniti na vprašanje zakupnih cen za ležarske prostore na železnicah in vprašanja carinjenji raznih tekočin v železnih sodih. Prepričani o tem, da ravnanje z gospodarskimi krogi ni pravo, moramo v svojih zastopih pri vsaki priliki povdarjati, da je treba v svo nasu upravo drugega dela, drugega naziranja, ki bo pravičnejše sodilo in vpoštevalo vrednost dela in prizadevanja trgovskih, obrtnih in industrijskih gospodarjev. Ako hočemo, da se naše razmere v gospodarstvu v resnici izboljšajo, potem je tak nov duh nepogrešno potreben v naši upravi vseh strok, dana je tudi potreba čimprejnjega izboljšanja materijelnega stanja državnih uslužbencev.

Velikonočna konferenca v Zagrebu.

Velikonočno sredo dne 4. aprila t. l. je bila naša zbornica preko Zagreba telefonično povabljena, da se udeleži gospodarske konference v Zagrebu velikonočni ponedeljek dne 9. aprila v ta namen, da slovenski gospodarski krogi predložijo svoje želje in zahteve. Razpoložea čas je bil za nas spričo pomembnosti prireditelj izredno kratek. Zbornica je takoj zbrala interesente na posebno posvetovanje, ki so veliki petek dne 8. aprila na zborovanju v zbornici odobrili spomenico, ki jo je v najkrajšem času pripravilo zbornično tajništvo. Na konferenci gospodarskih krogov dne 9. aprila je naše odposlanstvo pod vodstvom zborničnega podpredsednika g. Ivana Ogrina, ki je imenom slovenskih gospodarskih krogov izpregovoril na gospodarski konferenci, izročilo v obliki posebne spomenice predloge Zbornice za TOI v Ljubljani na konferenci navzočim ministrom.

Po zagrebški konferenci dne 24., 25. in 26. maja t. l. sem imel priliko obiskati g. ministra dr. Antona Korošca v njegovem kabinetu v Belgradu, pa sem mu pri tej priliki ponovno naglašal potrebo, da vlada vpošteva in ustrezne našim postulatam, katere smo po svojem odposlanstvu v Zagrebu izročili poklicanim zastopnikom centralne vlade. G. minister je pokazal živo zanimanje za naše želje in potrebe in je obljubil zavzeti se toplo za uresničenje naših zahtevkov. Zbornica je zaledovala ta vprašanje skrbno dalje in je s posebnim sprejanim pismom dne 31. maja t. l. poslala g. ministru dr. Antonu Korošču ponovno spomenico, v kateri je navedla najaktualnejše današnje gospodarske zahteve.

Predsednik omenja nato potovanje avtomobilskega kluba kraljevine SHS v Nemčijo, s katerim je bilo izvršeno valno propagandno delo za našo državo v tujini. Nemška akademija v Münchenu je povabila poleg zastopnikov belgrajskega in zagrebškega gospodarstva tudi našo zbornico, naj pošlje svoje zastopnike na propagandno turnejo po nemških mestih. Tajnik zbornice g. Ivan Mohorič je predaval o temi »Jugoslavija v mednarodni trgovini«. Lep gnoten in moralen uspeh za naše gospodarstvo pomenja letošnji ljubljanski velesojem. Dne 20. in 21. maja se je vršila v Osijeku konferenca zbornice naše države. Ljubljansko zbornico sta zastopala g. Anton Krejči in tajnik g. Ivan Mohorič, ki je referiral o »Vprašanju organizacije gospodarske statistike«, (o čemer smo že izčrpano poročali).

Gospodarski položaj.

Naša trgovinska bilanca za leto 1927 je zaključila z znatnim deficitom 886 milj. dinarjev. Temu nevshečnemu pojavu je tehtovit vzrok neugodna naša letina v preteklem letu. Gospodarski položaj je v naši državi bistveno odvisen od vsakoletne letine. Koncem junija se je po poročilih, ki dohajajo od raznih strani, nadejati, da bo naša letošnja letina glede žitaric in tudi drugih poljedelskih pridelkov prav ugodna. Trgovina izvezemih leme stroke, ki ima živahne kupčije, upravičeno toži o počasnih in medlih kupčijah, ker je kupovalna sila kmetijskih in meščanskih krogov, osobito državnih in javnih uslužbencev jako šibka. V Ljubljani imamo živahno stavbeno sezono in tudi v Mariboru je oživela stavbena delavnost. Zida se izredno pri nas mnogo, in je težko dobiti v naši državi mesto, kjer bi bilo toliko novih stanovanjskih objektov kakor sedaj v Ljubljani. Z zadovolj-

stvom omenjam, da grade palačo poštno hranilnice v Ljubljani. Stavbena industrija in industrija, ki je ž njo v zvezi, ima dovolj dela. Dobro konjunkturo imajo stavbene obrti, dočim obrtniki oblačilne stroke težijo po nezadostnem delu in o piilih naročilih.

Finančna vprašanja. Davek na poslovni promet postaja v deflacijski dobi posebno občutno breme našega gospodarstva. Naša zbornica je prva stopila na dan za odpravo tega davka. Naše stremljenje je šlo in gre na to, da ohranimo neokrnjeno avtonomijo davčnih odborov.

Oblastne davštine. V cilju izenačenih konkurenčnih pogojev je zbornica naprosila oblastni odbor ljubljanski, naj dovoli grosistom s špiritom glede plačila oblastne doklade iste ugodnosti, kakor jih je grosistom na svojem področju dovolil mariborski oblastni odbor, ker je sicer našim grosistom onemogočena vsaka kupčija s špiritom v mariborski oblasti. Zanimali smo se za davščino na konzum električnega toka v mariborski oblasti in si prizadevali, da se pobiranje davštine zadovoljivo uredi v zmislu objavljenih predpisov.

Takse. Začeli smo akcijo za takšno prostost Zvez obrtnih zadrug, katerim pristaja po našem priprisanju takšna prostost v istem obsegu kakor zadrugam. Z drugo akcijo smo se zavzeli za takšno prostost trgovske korespondence, v kolikor prihajajo v poštev razbremenilne note, ki nimajo značaja formalne pobotnice, ampak imajo edino namen doseči soglasno knjiženje.

Promet.

Talna dela na novi progji Rogatec—Krapina dobro napredujejo. Za progjo St. Janž—Sevnica so detajlni načrti že končani, vendar ni bil doslej še določen političen obhod trase. Ves materijal je pa že pripravljen.

Izvršba potrebnega projekta za progjo Kočevje—Vrbovsko je bila poverjena domači tvrdki Dukič in drug. Trasiranje dobro napreduje in ima tvrdka do konca tega leta izvršiti vse potrebno za razpis gradbenih del.

Povišanje železniških tarif še ni stavljeno z dnevnega reda, marveč železniška uprava pripravila nova izmenadenja in da bo treba napeti vse sile, da zvišanje tarife ne bo pregloboko seglo v naše gospodarsko življenje.

Oblastnemu odboru ljubljanske oblasti je zbornica predložila svoje mišljenje glede eotne ureditve avtobusnega prometa v ljubljanski okolici. Zbornica je dalje zahtevala, da se vzpostavi in olviri direkten telefonski promet med Zalcem v Savinjski dolini na eni strani in Zateem na Češkoslovaškem ter Nürnbergom v Nemčiji na drugi strani.

Nadalje je zbornica podzvela akcijo za direktne telefonske zveze Murske Sobote s nekaterimi trgovinskimi središči v Avstriji, Češkoslovaški in Madjarski, ter za otvoritev novih relacij Celja, Ljubljane in Maribora v inozemstvu. Prav te dni je otvorenja direktna telefonska zveza Ljubljana—München, Maribor—München—Breslau, ter Ljubljana—Pečuh in Maribor—Pečuh preko Zagreba.

Obrtnopolitična vprašanja.

Poostrena in nelegalna konkurenca je dala povod številnim pritožbam obrtnišva proti šušmarstvu in radi prekoračenja obsega obrtnih pravic. Zbornica je v mnogih primerih z uspehom posredovala pri obrtnih oblastvih ter dala interesentom pojasnila glede obstoječe obrtnopravne prakse.

Trgovinska vprašanja.

V trgovskopolitičnem oziru je velike važnosti, da so se 18. t. m. pričela na Dunaju med našo in avstrijsko delegacijo pogajanja za revizijo avstrijsko-jugoslovenske trgovinske pogodbe. Po zaključitvi pogajanj z Avstrijo se začnejo takoj pogajanja za sklenitev definitivne trgovinske pogodbe med našo kraljevino in češkoslovaško republiko. Trgovska pogodba z Grčijo, ki je bila pred kratkim sklenjena, še ni ratificirana. Pričakuje se, da pride grška pogodba v najkrajšem času pred Narodno skupščino, ker jo je tudi grški parlament že odobril. Velike važnosti za poglobitev trgovskih odnosov s Španijo je dejstvo, da so se končno vršila v začetku aprila t. l. vsaj preliminarna pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med našo državo in Španijo.

Dotok krošnjarjev v Slovenijo iz ostalih pokrajin vedno bolj narašča. Veliko pažno posveča zbornica poslovanju konsumov, ki često proti zakonskim in statutarim določilom prodajajo blago nečlanom.

Socialnopolitična zadeva.

Dne 9. maja t. l. je ministrtvo za socialno politiko v sporazumu z ministrtvom trgovine in industrije izdalo uredbo o odpiranju in zapiranju trgovskih in obrtniških obratovališč. Uredba je bila izdana na podlagi določil zakona o zaščiti delavcev in se mora zato gibati samo v okviru tega zakona, ki našim gospodarskim prilikam nikakor ne odgovarja.

Ministrtvo za socialno politiko je poslalo zbornici v izjavo nov pravilnik o zaposlitvi inozemskih delavcev.

Zaščita industrijske svojine.

V zvezi s konvencijo, ki je bila sklenjena meseca oktobra 1925 v Haagu, se je pokazala potreba, da določila našega zakona o zaščiti industrijske svojine z dne 17. februarja 1923 spravimo v sklad z načeli sprejetih konvencij.

O POSLOVNIKU

Zbornice TOI poroča sv. Avsenek. Sedanjí poslovnik datira iz leta 1868. in je zastarel. Predlaga sprejem novega poslovnika, ki daje Zbornici značaj skupne zastopnice interesov gospodarstva. Odsekom je zagotovljena avtonomija.

Rebek ugovarja določbi, da mora vsak nujen predlog podpisati 16 članov. Ugodi se mu v toliko, da je potrebnih za vsak nujen predlog osem podpisov. Poslovnik je bil soglasno sprejet.

O VPRAŠANJU MONOPOLOV

poroča davčni konzulent g. Zagar. Sprejeta je bila na njegov predlog spomenica, v kateri se zahteva: 1. da se zniža monopolna taksa na vžigalice v okviru sedanje prodajne cene vsaj toliko, da bo znašal skupni dobiček prodaje na debelo in na drobno vsaj 10 para za škatljico; 2. da se opusti zakup veleprodaje vžigalic in soli; 3. da se ustanovi državno monopolsko skladišče v Mariboru; 4. da se prodajo soli na drobno znova preuredi v prosti obrt in prepusti prosti konkurenci, da odreja cene za malo prodajo; 5. da se opusti uvažanje manj vredne morske soli in se uvažja mineralno sol v prvi vrsti iz avstrijskih solarn, ki so že v predvojni dobi oskrbovale naše kraje z mineralno soljo; 6. da se luksuzni cigaretni papir, ki se uvažja, prosto prodaja

ja proti plačilu monopolne takse. Razen tega naj bi se dovolil uvoz ali izdelovanje strošnic; 7. da se provizija trafikantov zviša od 4 na 8%; 8. da več nego eno veleprodaje tobaka in vžigalice tobaka ne sme imeti nišee v zakupu. Isto naj velja tudi za zakup veleprodaje soli, ako se ta sistem obdrži.

O vprašanju preskrbe Slovenije s soljo

je poročal sv. Čeh. Resolucija, ki jo je predlagal in ki stremi za tem, da se olajša trgovini v Sloveniji trgovina s soljo, je bila soglasno sprejeta. Poročilo o izvaji podani k nastru

zakona o državnih trošarinah

je podal zbornični tajnik dr. Pretnar. Zbornica pristane na povišanje trošarine na vino od 35 Din na 70 Din (in ne na 100 Din, kot določa to načrt), to pa le pod pogojem, da odpadejo vse takse na tožilno pravico, na računske listke itd. Zbornica zahteva, da se odpravi trošarina na kavo, ker se plačujejo zanje maksimalne uvozne carine. Je za znižanje raznih drugih trošarin.

Dalje poroča dr. Pretnar o

načrtu novega konkurznega zakona.

Na njegov predlog bo Zbornica dodala k temu načrtu več izpreminjvalnih predlogov in korektur, po željah ankete, o kateri smo svoječasno poročali.

Zbornični tajnik dr. Pless poroča o vprašanju detajlnega potovanja in krošnjarenja, zbornični svetnik Florijančič pa o uredbi za nabavljatne zadruge državnih nameneceev. Na predlog obeh referentov je Zbornica sklenila, da odločno nastopi proti neprimerni konkurenci s strani detajlnih potnikov, krošnjarjev in nabavljalnih zadrug, ki podajajo blago tudi nečlanom.

O vprašanju odpiranja in zapiranja trgovin, delovne mčasu in obratovalištu in nedeljskem počitku je poročal dr. Pless. Na njegov predlog bo Zbornica intervenirala tudi v teh vprašanjih.

ZAVOD ZA POSPEŠEVANJE OBRTI.

Podpredsednik Ogrin je poročal o ustanovitvi zborničnega »Zavoda za pospeševanje obrti«. Zbornica je v ta namen že vtritala 100.000 Din v svojem proračunu. Po nekaterih Rebekovih informativnih vprašanjih ter predsednikovih pojasnilih je bil Ogrinov predlog soglasno sprejet.

SAMOSTOJNI PREDLOGI.

Vloženih je bilo 15 samostojnih predlogov. G. Rebek je zahteval pospeševanje rezbarske obrti in zvišanje vrednosti nerabljivega imetja na 3000 dinarjev.

G. inž. Remec je zahteval olajšave glede potnih listov.

G. Vrečar je predlagal intervencijo Zbornice radi poenostavljenja davčne prakse, tako glede davčnih knjižic in glede predpisov o davku na prejemke uslužbencev.

G. Spaniček je vložil predlog glede omejitve prodaje mineralne vode po krošnjarih.

G. Zavodnik je predlagal intervencijo glede odprave carine pri uvozu strojev za obdelavo lesa.

G. Plut je vložil predlog glede izboljšanja železniške zveze z Belo krajino.

G. dr. Crobath je predlagal ustanovitev tekstilne sole v Kranju. Za to šolo se bodo zainteresirali lokalni in drugi činitelji. Predlog dr. Crobatha glede novele k pokojninskemu zavarovanju je bil odkazan trgovskemu in industrijskemu odseku.

G. Kržišnik je v svojem predlogu zahteval izboljšanje telefonske zveze med Rajhenburgom in Ljubljano ter Zagrebom ter izboljšanje železniške zveze.

G. podpredsednik Ogrin je predlagal ustanovitev zborničnega razsodišča. Večina teh predlogov je bila takoj in soglasno sprejeta, nekatere pa je predsednik odkazal odsekom.

FINANČNI ODBOR

V smislu čl. 40 novega poslovnika je bil izvoljen nato finančni odbor, ki naj prouči proračun Zbornice za prihodnje leto. Odbor šteje 10 članov. Poleg predsednika in treh podpredsednikov so bili izvoljeni v odbor: iz industr. odseka: Skubec in Gologranc, iz trg. odseka: Uršič in Kržišnik, iz obrtnega odseka Ložar in Kavčič.

Po izvolitvi finančnega odbora je bil dnevni red izčrpan in je predsednik zaključil sejo.

KONKURZI IN LIKVIDACIJE

Konkurz je razglašen o imovini Josipa Karničnika, trgovca v Mariboru, Glavni trg. Prvi zbor upnikov 30. junija, prijavitelji do 2. avgusta, ugotovljeni narok 16. avg.

Likvidacija. Hranilnica in posojilnica v Ši-kolah, r. z. z. n. z.; Stavbna zadruga narodnojeolskih profesorjev, r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Nova kmetijska konferenca v Belgradu. — Kmetijsko ministrtvo je sklicalo novo anketo o izboljšanju kmetijske produkcije za 11. julij t. l. v Belgradu. Dnevni red obsega te-le referate: M. Gjuric: Stanje rastlinske produkcije; A. Stebert (Belgrad): Izkorišcanje površine v naši državi; Ing. J. Juric (Zagreb) in dr. D. Tođorovic (Belgrad): Obdelovanje in gojenje; inž. R. Fantoni (Zagreb) in dr. T. Lokol (Belgrad): Kmetijski stroji in orodja; dr. A. Tavčar (Zagreb) in dr. Cosic (Belgrad): Selekcija in razmnoževanje oplemenjenih semen; dr. Ogrizek (Zagreb) in dr. Markov (Belgrad): Kultura krmil, inž. Lah (Ljubljana): Rastlinska produkcija v planinskih krajih; prof. I. Rittig (Zagreb): Povečanje produkcije in izvoz; St. Ožanić (Split): Produkcija južnih kultur in zdravilnih zelišč; S. H. Ristić (Skopje): Produkcija opija, bombaža, riža in tobaka; inž. Ferline (Belje) Produkcija sladkorne pese, Vabić (Zalec): Hmelj; Lederer (Coka): Paprika, česen, det. seme; Schmidt (Osijek): lan in konoplja; dr. Škorić (Zagreb): Rastlinski škodljivci; dr. Josipović in dr. Gradojević (Belgrad): Bolezni rastlin; dr. S. Postić (Zagreb) in dr. M. Kristof (Belgrad): Organizacija kmet. gospodarstva; dr. O. Franjež (Zagreb) in G. Popović (Belgrad): Izvozne možnosti in standardizacija; dr. Andrej Gosar (Ljubljana): Važnost kmet. statistike.

»Savec«, splošno zavarovalno društvo v Zagrebu je imela dne 23. junija letos svoj redni občni zbor za poslovno leto 1927. Iz poročila ravnateljstva in sklepnih računov je razvidno, da se društvo stalno in trajno razvija in napreduje ter vodi svoj posel solidno in oprezno na izkušenih in zdravih tehniških načelih. Poslovanje v letu 1927 je zaključilo društvo povoljno za sebe kakor tudi za svoje zavarovance tako, da bo izplačevalo tudi za to leto kot doslej vselej 10% dividendo. Važnost in položaj društva v našem gospodarskem življenju najtočneje pride do izraza po dejstvu, da je tekom sedmih let svojega obstanka do danes izplačalo na elementarnih škodah nad 130 milijono dinarjev. Skupni utis, ki ga moremo dobiti iz po slovanja tega društva je to, da prednjači vsem ostalim društvom te stroke v naši državi. Uprav. »Savec« tvorijo gg. dr. Stanko Sverljuga, Eduard Morpurgo, dr. Svetislav Šumanović, Milivoj Crnadak, Emanuel Ehrentheil, Gorgije Velisavljević, Stevan Karamata, Sava V. Savić, Nikola Berković, Franjo Latković, dr. Milan Vrbanić, dr. Gedeon Dungserski, Franjo Duboković, Benzion Bulli in dr. Walter v. Fischel.

Dvig hranilnih vlog pri zadrugah na Hrvatskem. Kakor posnemamo iz zadnje (5.) številke »Hrvatskega zadrugarja«, je imelo 208 zadrug članice »Srednjega Saveza hrvatskih seljaških za drug« 25,35 milj. Din vlog koncem leta 1925. 11 večjih zadrug je imelo koncentrirano polovico vseh vlog. Leta 1926. je imelo 197 zadrug 41,7 milj Din vlog. Zlasti so narasle vloge pri velikih za drugah. Leta 1927. je imelo 208 zadrug 52,3 milj Din; ker je bila lanska letina slaba je bilo pričakovati nasprotno znižanja vlog. 22 zadrug je imelo čez 1 milj. Din največja (Virje) je imela 3,1 milj. Din vlog.

Dobave. Gradbeni oddelek ravnateljstva drž. železnice v Ljubljani sprejema do 3. julija t. l. po nudbe glede dobave mehkega lesa, hrastovih plohov in 1500 komadov umetnega strešnega škrlja Prometno-komercijalni oddelek ravnateljstva drž. žel. v Ljubljani sprejema do 5. julija ponudbe glede dobave cinkove bele barve in minija v prahu — Strojni oddelek ravn. drž. žel. v Ljubljani sprejema do 5. julija ponudbe glede dobave mehkih desk, 2200 kg šamotne moke in 2000 komadov ša motne opeke. — Drž. rudnik v Vrtniku sprejema do 5. julija ponudbe glede dobave 150 kg usnja za podplate in 500 kg pocinkane žice. — Drž. rudnik v Brezi sprejema do 11. julija ponudbe glede dobave 1 motorja. — Drž. rudnik v Kaknju sprejema do 11. julija ponudbe glede dobave stroji za izdelovanje ledu. — Drž. železarna Vares-Maj dan sprejema do 11. julija ponudbe glede doba ve 3000 kg mila za pranje. — Natančnejši podatki so v pisarni zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaje. Dne 10. julija se bo vršila pri ko mandi 8. žand. polka v Ljubljani oferi. licitaciji glede prodaje raznih odpadkov. — Dne 10. julija se bo vršila pri Glavnem sanit. skladišču v Zemunu oferi. licitacija glede prodaje raznih cunj bombaža itd. Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

Kralj. dvorski dobavitelj

Petar J. Miovič

Prvo jugosl. specialno podjetje za kmetijstvo
Maribor — Kopitarjeva ul. 6

priporoča najbolj učinkujoče sredstvo »CONCHYNOL« za istočasno pobijanje oidija, kiseljaka in trnega zavijača ter »HMELIN« za pokončavanje vseh živalskih škodljivcev na hmelju.

Perilno blago za damske in otroške obleke z znamko

„Indanthren“

obdrži barvo v perilu in na solcu. Dobi se pri

A. & E. Skaberne

Za duha in srce

Dom in Svet št. 6

Nova številka Doma in Sveta prinaša večinoma nadaljevanja iz prejšnjih zvezkov. »Soha svetega Boštjana od Franceta Becka postaja nekam razblinjena. Razplet zanimivega osnovnega psihološkega problema pisatelja čezmerno, umetniško ne utemeljeno in kakor iz neke zadrege zavlačuje. Ivanova pot proti domu je zunanje vse preveč široko risana, da bi vzdržala ravnovesje s potekom notranjih doživljajev, katerih obseg je v celoti preozek. Sicer je to Ivanovo potovanje umetniško samo pretveza za razvijanje psihološke analize, ki pa je deskriptivno opisovanje zunanosti kot vzporeden element preveč mehanično prekinja in izmenjava. Posamezni odlomki pa kažejo svojstvene Bevkove vrline v motivnih in doživljajskih presenečenjih. — Pesmi so prispevali Anton Ocvirk (Ifigenija samuje), Jože Pogačnik (Nova zemlja), ki postaja ideolog sodobnega mladinskega stremjenja in njegov umetniški interpret, Silvin Sardenko (Brat Egidij, je pesem, ki jo ponovno predčitaš in poslušaj njen zvok, dočim je Majeva manj posrečena), Vital Vodušek (Križ, Zlato) že kaže neke svojstvene poteze v čustvu in izrazu, čeprav se v celoti še ni popolnoma našel. — *Sovero* nadaljuje prevod Horatijeve poetike »O pesništvu«, ki ga v posebnem članku literarno-historično in literarno-kritično tolmači. Prevod sam je mojstrovina. — *Pregelj* nadaljuje »Salve virgo Catharina ali Ljubljanski študentje« (2. dejanje), ki zopet izpričuje njegovo umetniško sposobnost v slikanju historičnega okolja, v katerem združuje dotedaj pri nas skoraj neznanu znanstveno stvarno obvladavanje snovi in umetniško čustveno razpoloženje, ki vdahne snovi dušo in čar. — Za pedesetletnico Silvina Sardenka je napisal *Vital Vodušek* »Misli ob jubileju«, kjer pesnika iskreno in toplo motri iz razdalje nove generacije. — *Stanko Vurnik* nadaljuje »Uvod v glasbo«, kjer obravnava sedaj, sledeč stilnim opredelitvam iz Cankarja v njegovi »Sistematski stil«, o *realizmu* v glasbi. Dobro bi bilo, če bi se ta Vurnikova razprava ponatila v posebni knjigi. — Dalje poročila Fr. Stelč o razstavi Maleš-Cuderman, F. Koblar o gledališču, S. Vurnik pa o glasbenem življenju v Sloveniji v 1. 1927-28. Med novimi knjigami je med drugim ocenjena Navačanova Celjska kronika (F. K.). Ta številka prinaša poleg umetn. ilustracij v tekstu (Jakopič, G. A. Kos, Stern, Veno Pilon, Božidar Jakac, Ant. Petkovšek) tudi posebno umetn. priložnost za reprodukcijo, žal samo enbarvno, »Kmečke gostilne od Toneta Kralja. Slika se nahaja sedaj na internacionalni umetniški razstavi v Benetkah.

Socialni teden v Parizu

(23.—29. julija 1928.)

Letošnji dvajseti francoski socialni teden (Semaine Sociale de France) se vrši zadnji teden meseca julija v Parizu. Majska številka »Chronique Sociale de France« objavlja program letošnjega socialnega tedenja, ki obravnava problem: Zakon krščanske ljubezni: princip socialnega življenja. Spored tedna je sledeči:

V ponedeljek 23. julija ob 8 zjutraj nagovor in sv. maša pariškega kardinala Duboisa. Ob pol desetih otvoritveno predavanje: Solnčne in senčne strani v pojmu krščanske ljubezni. Predava predsednik glavnega odbora Eugene Duthoit, univ. profesor v Lille. Ob 11 predavanje: Razodetje Ljubezni v osebi Učlovečene Besede. Predava msgr. Besson, škof Ženeve, Lausanne in Fribourga. Popoldne ob petih: Božja ljubezen, vir človeškega bratstva. Predava dominikanec R. P. Noble.

V torek ob 9 dopoldne: Ljubezen in pravdnost. Predava R. P. Gillet, provincial franc. dominikancev. Ob pol 4 popoldne: Država brez zakona ljubezni. Predava jezuit P. Valeusin, univ. prof. v Lyonu. Ob petih Upliv dobroteljskega razvoja prava. Predava Paul Cuche, univ. prof. v Grenoblu.

V sredo ob 9 dopoldne: Nekrščanske kulture in ljubezen do bližnjega. Predava R. P. Pierre Charles, univ. prof. v Louvainu. Ob pol enajstih: Kako pridobiti srečo za umevanje krščanske ljubezni. Predava msgr. Julien, škof v Arrasu. Ob petih popoldne: Ljubezen, vir socialnega napredka. Predava Robert Garric, urednik »Revue des Jeunes«.

upam, da bomo v celoti varno hodili po tisti zlati srednji poti, ki združuje pametno strogoost in uvidno prizanesljivost, v blagor mladine, ki jo vzgajamo, s tem pa tudi v blagor našega naroda in v blagor države.

Prof. Puntar (dvigne roko).

Ravnatelj: Prosim, gospod kolega Puntar!

Prof. Puntar: Gospodje, iskali smo danes vzrokov neuspehov povsod: pri učencih in pri profesorjih; kajti med vrsticami je šlo marsikaj tudi na naš račun. Pozabljamo pa pri tem, da je učnih neuspehov sokriva tudi država. Učni načrti se neprestano menjajo, naredba pobija naredbo. Odpravili so sprejemni izpit, uvedli ponavljalni izpit iz dveh predmetov, da imajo leni otroci še več potuše, in odpravili so šolnino, ki je bila na eni strani pobuda za vestno delo in lepo vedenje, na drugi strani pa nekako čistilo, ki je odstranilo s srednje šole marsikaj, kar je odšlo čisto brez škode. Naj se še tako govori, da šolnina zadene starše, ki so nedolžni, jaz vendar ostanem pri mnenju, da je odprava šolnine kvarno vplivala ne samo na dijake, ampak celo na profesorje in na starše.

Prof. Dobroslov: Zakaj na profesorje?

Prof. Puntar: Prosim, če vem, da bo diajak moral plačati par sto dinarjev, če bo padel koncem trimesečja, je moja odgovornost za morebiten nezadosten red mnogo večja in se bom takoj od začetka mnogo bolj potrudil, da bom učenca pripravil takoj ob pričetku šolskega leta do resnega dela. Kajti zavedal se bom, kako bodo koncem trimesečja starši pritiskali name, da bi dal učencu zadostno. Če bi bila šolnina, bi se starši mnogo skrbneje zanimali za vsako slabo napredovanje svojih otrok, in sicer vse šolsko leto, ne samo na koncu. Ni sicer popularno, staviti take zahteve, a mi nismo pa to tu, da bi uganjali kako demagogijo, ampak za to, da gledamo resnici in dejstvu jasno v obraz. Pouk je po ustavi brezplačen ni pa treba, da je brezplačno tudi lenarjen! in da ostajajo prav za prav vse nerednosti nekaznovane, če le dijaka ne izključimo.

V četrtek ob 9 dopoldne: Ljubezen v službi resnice. Predava Jean Guitton. Ob pol enajstih: Miloščina in socialna pomoč. Predava Joseph Zamanski. Ob petih popoldne: Sodelovanje posameznikov pri socialnih zakonih. Predava Jean Lerolle.

V petek ob 9 dopoldne: Bodoči položaj socialnega zavarovanja in družina. Predava Adeolat Boisard. Ob pol enajstih: Ljubezen v gospodarskem življenju. Predava P. Achille Dauset. Ob pol štirih popoldne: Ljubezen in spori javnega življenja. Predava Charles Flory. Ob petih popoldne: Domovina in človečanstvo. Predava univ. profesor Maurice Blondel.

V soboto ob 9 dopoldne: Zakon ljubezni v mednarodnih odnosih. Predava univ. prof. R. P. Delos. Ob pol enajstih: Mednarodna pomoč in Društvo narodov. Predava msgr. Beupin. Ob pol štirih popoldne: Krščanska ljubezen v francoskem geniju. Predava Lucien Romier, urednik »Figaro«-a. Ob petih popoldne: Delitev zemeljskih dobrin med narode. Predava univ. prof. Charles Bodin.

V nedeljo 29. julija ob 8 zjutraj zahvalna sv. maša v cerkvi Sacré-Coeur na Montmartru.

Glavna predavanja spremlja vsak dan še po eno do dve dokumentarjni predavanji. Tako bo v ponedeljek govoril ob otvoritvi tedna v katedrali Notre-Dame škof dijonski Julleville o Ljubezni in Cerkvi; v torek v Sorbonni prof. Goyan o Vlogi ljubezni in misijonskem apostolatu ter prof. Brunhes o Odgovornosti kristjanov napram primitivnim narodom; v četrtek bo v cerkvi Saint-Sulpice meditacija abbé de Ponchevilla: Evarhristija, vir ljubezni; v četrtek v dvorani Wagram velik ljudski shod, na katerem govorita Rutten o Razrednem boju; boj ali sodelovanje? in Zirnheld: Ljubezen v življenju stanov. Posebno važni so tudi različni občni zbori, tako občni zbor zveze socialnih sekretariatov, ki je ena največjih francoskih katoliških institucij, dalje glavno zborovanje Zveze študijskih krožkov francoskih katoliških socialistov, zborovanje skupine okoli Bulletin Catholique International. Na občnem zboru socialnih sekretariatov v torek se bo obravnavalo stanovanjsko vprašanje (Deslandres), na zboru študijskih krožkov katoliških socialistov v sredo socialna zaščita deklet (baronica Montnach) in dobrodelne organizacije (Poindron). Na občnem zboru socialnih sekretariatov v torek se bo obravnavalo stanovanjsko vprašanje (Deslandres), na zboru študijskih krožkov katoliških socialistov v sredo socialna zaščita deklet (baronica Montnach) in dobrodelne organizacije (Poindron). Na občnem zboru socialnih sekretariatov v torek se bo obravnavalo stanovanjsko vprašanje (Deslandres), na zboru študijskih krožkov katoliških socialistov v sredo socialna zaščita deklet (baronica Montnach) in dobrodelne organizacije (Poindron).

Francoske železnice dovoljujejo udeležencem trideset odstotkov popusta, skupinam tudi 50 %. Nadaljnje informacije daje Secrétariat d. Semaines Sociales, Lyon, 16 rue de Plat. Lanskega francoskega socialnega tedna se je udeležilo četvero Slovencev. Mogoče bo tudi letos komu omogočeno prisostvovati eni največjih prireditelj francoskih katolikov. R. J.

Ana Grigorjevna Dostojevskaja:

Na predavanju Vladimira Solovieva

V velikem postu leta 1878. je imel Vladimir Solovjev vrsto filozofskih predavanj na povabilo prijateljev prosvete in sicer v veliki dvorani »Blaženožne Sobranje«. Pri teh predavanjih je bila dvorana vedno nabito polna poslušalcev, med katerimi so se nahajali tudi mnogi naši skupni začetniki. Ker je bilo pri nas doma vse v redu, sem spremljala svojega moža k tem predavanjem. — Ko sva se nekoč od takega predavanja vrnila, me je vprašal Fjodor Mihajlovič:

»Ali nisi opazila, kako čudno se je danes obnašal nasproti nama Nikolaj Nikolajevič Strahov? Ni prišel k nama, kakor je to navadno delal in ko sva ga v veži srečala, naju je komaj pozdravil in se je obrnil takoj k nekemu drugemu. Ali je morda užaljen — kaj misliš?«

»Tudi meni se zdi, kakor da se naju je izogibal,« sem odgovorila. »Razen tega sem mu pri slovesu rekla: »Ne pozabite priti v nedeljo k nam,« nakar je on odgovoril: »Ne bom izgrešil!«

Malo me je vznemirjala misel, da sem morda našega za nedeljo povabljenega gosta v svoji nepremišljenosti s kakim izrazom razžalila. Moj mož je veliko držal na odnose za Strahovom in me je večkrat, ko je bil on na obisku pri nas, opominjal, naj skrbim za dobro vino in naj pripravim meso, ki ga je Strahov najraje imel.

Ravnatelj: Prosim, da pride tudi to v zapisnik. Gospodje je itak znano stališče naše stanovske organizacije, ki zahteva, naj se učenci, ki ne vrše svoje dolžnosti ali pa zakrivijo hujše prestopke proti disciplini, kaznujejo z denarno globo. V centrali se bodo sicer s tem nazorom šele počasi spoprijaznili, a ugotovimo pa lahko, da prehaja tudi šolska zakonodaja od leta do leta bolj v normalne razmere in da je tako zvana povojna kriza srednje šole v glavnem končana.

Zeli še kdo besede?

Če nikdo, potem smo današnje delo dovršili in s tem bi bila končana zadnja konferenca v letošnjem šolskem letu. Zahvaljujem se vam, gospodje, za delo, ki ste ga opravili v minulem šolskem letu za našo mladino. Dobro vem, da vaše delo ni lahko, saj sem bil nad dvajset let sam profesor in deloma poučujem še sedaj. Vsako leto naraščajoči naval učencev na naš zavod pa mi priča, da je zavod na dobrem glasu in da nam javnost zaupa. Zato bomo jutri po sveti naši lahko iz srca zapeli: Te Deum.

Pri tem si pa ne morem kaj, da bi ne naglasil, da gre naša iskrena zahvala ob koncu šolskega leta tudi tistemu — hvala Bogu pri nas znatnemu — delu mladine, ki je obiskovala šolo, prežeta z iskreno željo, da bi storila svojo dolžnost v polni meri. Navadno govorimo pri konferencah mnogo več o slabih učencih nego o dobrih. Prav pa je, da se danes z radostjo spominjamo predvsem tudi dobrih učencev in učenk, kajti vsak dober učenec je tako rekoč naš sotrudnik, je naš pomočnik pri našem delu in zato jim gre koncem leta naša odkrita zahvala. — Zelim vam vesele počitnice, da se dobro odpočijete v krogu svojih dragih in vrnete čez dva meseca utrjeni in veseli na svoje delo.

Prof. Dobroslov (vsi vstanejo): Dovolite, gospod ravnatelj, da Vam izrekan kot senior učiteljskega zbora tudi v našem imenu zahvalo za skrb, ki ste jo posvečali vse leto učencem in učiteljskemu zboru. Vse pa, kar ste

Naslednjo nedeljo je prišel Nikolaj Nikolajevič k obedu jaz sem hotela stvar razčistiti in sem ga vprašala naravnost, kaj ima proti nama?

»Kaj vam pade v glavo, Ana Grigorjevna?« je odvrnil Strahov začuden. — »Nama obenem se je zdelo kot da ste se nama pri zdajnem predavanju hoteli izogniti.«

»Ah, to je nekaj drugega,« se je zaamejal Strahov. »Ne samo vama, ampak vsem znanec sem se izogibal. Z mano je bil namreč prišel k predavanju prof. Leo Nikolajevič Tolstoj in me je prosil, naj ga ne seznanim z nikomur, zato sem se vseh izogibal.«

»Kako! Tolstoj je bil tam!« je vzkliknil Fjodor Mihajlovič živahno. »Kako žal mi je, da ga nisem videl; jaz se mu gotovo ne bi bil vsilil, ako ne bi hotel on znanja za mano. Ampak zakaj mi niste vsaj malo namignili, kdo da je bil vaš spremljevalec? Jaz bi se ga vsaj dobro nagledal!« — »Saj ga po sliki poznate,« je rekel Nikolaj Nikolajevič smeje.

»Ali se spozna po sliki človeka? Je pač nekaj čisto drugega, če se ga osebno vidi, pri tem dostikrat zaščita le en pogled, da si človek zapomni sliko človeka. Nikdar vam tega ne odpustim, Nikolaj Nikolajevič, da mi ga niste pokazali!«

Tudi pozneje je večkrat Fjodor Mihajlovič obžaloval, da takrat ni videl Tolstega. (Iz spominov na mojega moža.)

Amerikanska nagrada za najboljšo biografijo. Atlantic Monthly Press v Bostonu razpisuje nagrado 5000 dolarjev za najinteresantnejšo biografijo poljubnega življenja. Original je lahko pisan v poljubnem jeziku, končni rokopis pa mora biti spisan v angleščini.

30 letnico mature

Je praznoval dne 25. t. m. v Ljubljani a in b letnik 1898 ljubljanske gimnazije. Sestanka so se udeležili sošolci: Abulner Franc, višji uradnik Mestne hranilnice v Ljubljani, Anton Avsec, dež. sod. svetnik v Ljubljani, Bonavč Ivan, rač. inšpektor pri mestni kontroli v Ljubljani, dr. Derč Bogdan, primarij otr. bolnice v Ljubljani, dr. Dermastja Josip, vladni svetnik v p. v Ljubljani, dr. Grivec Franc, dekan teol. fakultete v Ljubljani, Karol Gross, semeniški ekonom v Ljubljani, Kalan Milan, sodnik v Kranjski gori, dr. Kimovec Franc, kanonik v Ljubljani, Kunaver Franc, referent dir. drž. žel. v Ljubljani, dr. Merhar Alojzij, (Silvin Sardenko), kanonik v Ljubljani, Mihelčič Maks, blagajniški kontrolor pri dir. drž. žel. v Ljubljani, Pavšič Franc, župnik v Polomu, Pečnik Franc, dež. sod. svetnik in predstojnik okr. sodišča v Mariboru, Perko Pavel, župnik v Češnjicah, Podboj Franc, vladni svetnik in okrajni glavar v Litiji, Pogačnik Josip, primarij v Ljubljani, dr. Polec Janko, vseuč. profesor v Ljubljani, Potočnik Alojzij, šef prometne službe v Novem mestu, dr. Puc Dinko, župan ljubljanski in odvetnik, Romold Ivan, dež. sod. svetnik in predstojnik okr. sodišča v Slovenjgradu, Sitar Valentin, župnik v Zagorju ob Savi, dr. Skaberne Pavel, svetnik viš. dež. sodišča v Ljubljani, ing. Šturm Karel, stavbni nadsvetnik v Ljubljani, Tomelj Anton, župnik na Črnučah, Verhovec Franc, župnik v Krki in dr. Zirovnik Janko, odvetnik v Ljubljani.

Od tega letnika žive tudi še sošolci: Erker Alojzij, dež. vladni svetnik v Celovcu, dr. Feldner Alojzij, odvetnik v Innsbrucku, dr. Ferjančič Božidar, profesor na eksportni akademiji na Dunaju, Gregorka Miroslav, referent pri dir. drž. žel. v Ljubljani, Jakhel Rudolf, postajenačelnik v Celju, dr. Janeschitz Siegfried, odvetnik v Gradcu, Jereb Franc, notar v Konjicah, Kadiunig Artur, fin. uradnik v Nemški Avstriji, Kovač Peter, poštni uradnik v Belgradu, Kovič Jernej, župnik na Polšniku, Magajna Andrej, duhovnik v p., dr.

nam želeli glede počitnic, vertat Dominus in Te!

Ravnatelj: Hvala, gospodje! Konferenca je zaključena.

Prof. Pevec: Ne še! Danes mora slediti oficijelnemu delu še neoficijelni! Ali ne čutite, kako je zavel skozi okno počitniški zrak, zrak prostosti? Dva meseca ne bomo več profesorji, ampak turisti, učenjaki, literati, kmetje, vrtnarji, peveci — kar pač komu prij! Kolega Oster, boš videl, koliko bolje boš spal, ko se dijaki ne bodo jezili nad teboj! (Veselost.)

Prof. Oster: No, no, mislim, da tudi o tebi ne govore samo slavošpevovali! (Veselost.)

Prof. Osat: Prav za prav bi bilo treba današnji veseli dan praznovati kje na vrtu pod kostanj — že veste kje. Pa je preveč proti koncu meseca. Izredni proforski kongres pa še ni pokazal nikakih uspehov.

Prof. Mravlje: Kaj misliš, da boš jutri popoldne dobil nakazano zvišano plačo, če jo danes kongres zahteva? Pa čakaj, brate! Vse pride počasi! (Veselost.)

Prof. Dobroslov: Še mene vsake počitnice pomlade za nekaj let. Včasih se mi zazdi, kakor da sem še na univerzi. Otrsimo šolski prah s svojih čevljev, preženimo šolske bacile! Zapijmo pesem akademskih let! Še jaz bom pel s sivimi lasmi pesem mladosti! (Vsi):

Gaudeamus igitur,
iuvens dum sumus!
Post iucundam iuventutem,
post molestam senectutem
nos habebit sumus.

Prof. Oster: Dodajmo še vendar kitico o dekletih! Kolega Dobroslov, kar korajžno jo ureži z nami!

Vivant omnes virgines,
faciles, formosae!
Vivant et mulieres,
tenerae, amabiles,
bonae, laboriosae!

Mally Ernest, vseuč. profesor v Gradcu, Merala Ernest, sodni svetnik na Nem. Stajerskem, dr. Omerza Nikolaj, gimn. prof. v Celju, Ohm-Januschowsky Anton, višje-sodni svetnik v Celovcu, Podlipnik Josip, župnik v Selu-Sumbreku, dr. Prijatelj Ivan, vseuč. profesor v Ljubljani, dr. Rötthel Jurij, zdravnik v Kočevju, Skamalec Ignacij, župnik pri Sv. Adražu v Haložah in Svetek Vladimir, uradnik v Ljubljani.

Umrlji pa so sošolci: duhovnik Berce Ivan, Cvetek Anton, Klemenec Iva, Marenčič Janko, Prijatelj Ivan in Volč Jakob. Dalje: Gabrovšek Ivan, žel. uradnik, Jenčič Stanko, okr. sodnik, Kaman Josip, uradnik tob. tov., Kromar Marko, žel. uradnik, Kukla Ivan, Murn-Aleksandrov Josip, pesnik, Novak Alojzij, zav. zastopnik, dr. Novak Ivan, odvetnik v Gorici, dr. Senekovič Bogomil, dvorni svetnik v Ljubljani, Tauscher Karel, stotnik in Valentinčič Emil, jurist.

Skoraj vsi došli jubilarji so se udeležili sv. maše na Zg. Rožniku, ki jo je daroval sošolec prelat dr. Grivec. Orglal je sošolec skladatelj kanonik dr. Kimovec, prekrasno pa je poljubni kvartet Pečenko—Pelan—Završar—Josip Skalar, ki je bil kot realni abiturijent sošolec. Popoldne so se sošolci zbrali v hotelu Tivoli, kjer so se med resnini in šaljivimi govori vzbujali skupne spomine in povdarjali prelepo prijateljsko harmonijo, ki je vedno vladala med temi sošolci tudi v poznejšem življenju — navzlic vsem razlikam v stanovih in nazorih. Pod vtisom tega prijateljskega razpoloženja je Silvin Sardenko, ki je že začetkoma pozdravil tovariše v prekrasnem spominskem govoru, zaključil lepo slavljem s prigodnico, ki jo je zložil v petih minutah (sam pravi, da jih je bilo morda šest!):

Bratje! Včasih so pa tudi sanje take, da se rad spominjaš nanje. Sanjal sem, da bilo bi lepo, če bi brate združilo nebo: če bi bili vedno vsi edini kakor danes: blagor domovini! Ah, nesite to edinost — nič ne stane cvenka —

ah, nesite jo domov v družino, da jo čuti tudi vaša žena, če bi prav jo nesli z bolečino. To edinost v občino nesite, bratje bratom vsepovsod bodite! To ljubezen širimo v državi vsi, ki smo otroci majki Slavi! To ljubezen širimo čez meje: srca žanje, kdor ljubezen seje. Kar dosegli nismo lepih vzorov, kar zorali nismo še razorov, naj jih naši sorjajo zanamoi. Ziveli zakonci kakor sameci, živela prosveta kakor vera, da ne bila kakšna bi zamera, živela družina! živela država! Idealom našim: večna slava!

Prireditve in društvene vesti

Vsaka objava pod tem naslovom se mora plačati in sicer prvih 15 besed po 25 par, vsaka nadaljnja beseda po 3 Din.

Strokovno društvo javnih nameščencev in upokojencev kraljevine SHS v Ljubljani ima v soboto 30. t. m. svojo redno sejo v konzumni kleti na Kongresnem trgu št. 2. Ob tej priliki naznanjamo, da priredi društvo svoj izlet dne 8. julija t. l. v »Zupanovo jamo«, na kar naj se člani že sedaj odločijo in agitirajo za čim večjo udeležbo. — Predsednik.

Občni zbor Gospodarskega društva na Vrhniki se vrši v nedeljo 1. julija ob pol 8 v Roko-delskem domu.

Turistika

»Jugoslovenski Turizam«. V Splitu je pričela letos izhajati mesečna revija »Jugoslovenski Turizam«, katere namen je strokovna propaganda za tujski promet v Jugoslaviji. Te dni je izšla št. 6.—7. te revije, ki je zelo okusno opremljena in razkošno ilustrovana. Iz zanimive vsebine zaželi posebno pozornost odlični članek o Dubrovniku v angleščini izpod peresa lektorice miss F. Copeland. V nemškem delu lista je priobčeno kraško in zelo praktično navodilo za tuje v Belgradu. Nemška pisateljica Behm priobčuje članek o nepoznanih lepota Dalmacije. Tudi ilustracije »Jugoslovenskega Turizma« so zelo lepe in različno služijo svrhi, kateri je list namenjen. Za tuje potnišče in informacijske urade je posebnost važna tudi del lista, v katerem najde vsak tuje izrpen informativni material o naših hotelskih in prometnih razmerah ter ustanovah, ki so v zvezi s tujskim prometom. Revija se naroča pri vseh podružnicah »Putnikac« ali pri upravi »Jugoslovenski Turizam« v Splitu. Letna naročnina znaša 80 Din. To dobro in praktično revijo prav toplo priporočamo.

Darovi

Za pomoč Bolgarom, prizadetim po potresni katastrofi se je v Kamniku nabral znesek 1150,50 dinarjev. Dali so: dve predstavi v Narodni italnici znesek 600 Din, predstava društva Kamnik 250,50 Din in kamniški občinski odbor znesek 300 dinarjev. Celotna vsota je odposlana krajevnemu Oblastnemu odboru društva Rdečega križa v Ljubljani.

Polzvedovanje

Izgubil se je v ponedeljek 25. jun. 1928 med 11—12 v drevoredu pred kino Tivoli proti Trubarjevemu parku črn solnčnik s črno pentlo na črni kljuki. Pošten najditelj se naproša, da ga odda na policiji proti nagradi.

Izgubil se je v torek svileni otroški prtiček za čez voziček od Slomškove ulice do Dežjega doma. Najditelj se lepo prosi, da ga odda proti nagradi Hranilniška cesta 6.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročniku. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon šte. 2328.

Službe ičejo

Šofer
Izkušen mehanikar, išče mesto proti skromni plači. Za luksuzni ali tovorni avto. Krvko, Ruše 22.

Sobarica
želi spremeniti službo; gre kot dole za vse k boljši rodbini. - Cenj. ponudbe prošim pod »Sobarica št. 5904« na upravo »Slov.«

Zasluzek

Zasluzek
za na dom 20 do 30 Din dnevno zaslužite na svojem domu ako zelite delati za ras lahke predmete; pripravno posebno za mladino obojega spola. Kdor se zanima, naj priloži 10 Din za informacije in vzorce od dela, kateri znesek se pa odračuni pri sprejemu dela. Ponudbe na podruž. »Slov.« Maribor pod »Stalna služba«.

Sluzbodob

Učenka
se sprejme v trgovino z mešanim blagom v Ljubljani. Oskrba izven trgovine. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Učenka« št. 5854.

Teracerji
izurjeni, se sprejmejo. - Naslov v upravi lista pod št. 5884.

Učenko
za strojno pletenje takoj sprejemem. - Fink, Kolodvorska ulica 18, Ljublj.

Učenka
se sprejme v trgovino z mešan. blagom. Kmetijskih stvarstev z mesečn. plačo ima jo prednost. - Naslov: A. Vilar, trgovina, Dob pri Domžalah.

Prodajalka
meš. stroke, ki pomaga pri vseh hišnih delih, se sprejme; plača 300 Din. - Ponudbe pod: »DOBRA PRODAJALKA št. 5913« na upravo »Slovenca«.

Učenec
se sprejme v špicerijski trgovini. - Vid Murko, Meljska cesta št. 24, Maribor.

Izdelovatelj čepic
iščem. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Stalna služba« na domu.

Korespondentije

samostojne, za hrvatski in nemški, hrvatski in slovenski, nemški in slovenski ter nemški jezik z večletno prakso, išče veliko industrijsko podjetje za takojšen nastop. Obširne v odnosnih jezikih lastnorčno pisane ponudbe s prepisi spricval, fotografijo in označbo plače na upravo lista Slovenec pod »Provincija št. 5833«.

Stanovanja

Stanovanje
2 sob in kuhinje zamešnjam za enako. Najraje v bližini Šiške. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 5895.

Majhno sobo
oddam s 1. julijem samcu. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 5928.

Stanovanje
iz 5 sob in trgovski prostori, se oddajo v najem v centru mesta. Ponudbe na upravo lista pod »Stanlok 100« 5811.

Sobico
oddam gospodu ali gospodični. Naslov v upravi pod št. 5787.

Kupimo

Arnika cvetje, lipovo cvetje, podleskovo seme
itd., kupujem po najvišjih dnevnih cenah večje množine. Iščem nakupovalce. Ed. Pišler, Vrhnika.

Posvetva

Vila
nekaj posestva pri Rogaski Slatini 140.000 Din, kakor hišo z restavracijo, vile, stavbišča, pekarijo, gostilno v Ljubljani in posestva na Štajerskem in Kranjskem proda Realitetna pisarna, Ljubljana, Kolodvorska 29.

Opremljeno sobico
poseben vhod, elektrika, oddam gospodični. Prečna ulica 8.

Vila
enonadstropna, v Linhartovi ulici, se proda za 190.000 Din. Potreben kapital 90.000 Din. Ostanek se lahko prevzame s hipoteko. - Poizve se pri H. Piller, Sv. Petra n. 43.

Hiša

uro od Ljubljane in 10 min. od papirnice Vevče, z lepim gospod. poslopjem, 2 sadna in en zelenjadni vrt, naprodaj. Naslov v upravi št. 5862.

Vnajem

Atelje s kabinetom
se odda na Miklošičevi cesti s 1. avgustom. Vprašati v Gledališki ulici 8, IV nadst., Ljubljana.

Lokal

sredi mesta, na prometnem kraju, takoj oddam. Naprodaj tudi enovprezna kočija. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5927.

Velik lokal

s pisarno in skladiščem na Miklošičevi cesti, se odda s 1. avgustom t. l. Vprašati v Gledališki ul. št. 8/IV., Ljubljana.

Mesarja

sredi mesta v Ljubljani se odda na račun ali pa proda. Naslov v upravi Slovenca pod št. 5944.

Prodamo

Pozor, pekli!
Delilni stroj, nerabljen - naprodaj. - Sv. Petra cesta št. 41, Ljubljana.

Klavir
kratek, dobro ohranjen, ceno naprodaj. - Naslov v upravi »Slov.« št. 5925.

Malinovec

pristni, razposilja po 17 Din kilogram Andrej Čufer, Jesenice, Gorenjsko.

Plisrni stroj

najnoviji sistem, popolnoma nov, prodam. Dela več sto različnih vzorcev. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5926.

Pisalne stroje

nove in rabljene, prodaja na obroke Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14. - Zahtevajte cenike!

Trgovski paviljon

prodam na najpomembnejši točki, pripraven za prodajo jestvin in delikates, pod ugodnimi pogoji. Franc Slamčič, Ljubljana, Gosposvska c. 1.

Kratek glasovir

črn, vinski sodi, se o-ceni prodajo. Maribor, Franciškanska 21.

Malitovec

in 12 vrst drugih priznanih najboljših sokov nudi »Brezalkoholna produkcija«, Ljubljana - Poljanski nasij 10/a.

Petarna

s stanovanjem in celim inventarjem naprodaj v sredini trga Trbovlje. Poizve se pri lastniku Ivan Orešnik, posestnik pekarnice, Trbovlje II. Skupna obrt. pekarna in slaščičarna ima prednost.

Češnjera spalnica

nova, moderna, se ugodno proda Naslov: Pohištvo, Vlesejem, Paviljon E.

Dijaki

Dra dijaka
nižjih razredov, iz dobre hiše, spejem pohodnje šol. let v vestno oskrbo v neposredni bližini sred. tehnične realk. Naslov v upravi »Slov.« št. 5923.

Jva dijaka

se sprejmeta na stanovanje in hrano. Naslov: Lovce Ciril, Maribor, Hlavnj trg 4.

Denar

10/00 Din vložim
v karšnokoli solid. podjetje, katero bi mi nudilo stalno službo te ali druge vrste. Sem vajen dela. Naslv v upravi »Slov.« pod »Stalna služba 5922«.

loizvedbe

Aktovka
se e našla v ponedeljek na večernem gor. vlaku. Nalov pove uprava Slovenca pod št. 5924.

Obrt

Klavirji!
Zvarna in zaloga klavirjev, zgovor. instrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. - Poseben delček za popravi in glaševanje in popravila za Glasbeno Matico, Konservatorij in druge institute se izgotavljajo od moje trdnice. Točna postrežba in zmerne cene tudi na obroke. - Izdelovalec klavirjev R. Warhinek, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 5, I. nadst.

Razglednice

v fotografski izvršitvi po Vaših lastnih fotografskih ploščah (negativih), izvršuje najceneje takoj »Rotograph«, Novi Vrbas, Bačka.

Klavirje

uglašujem ter popraviljam solidno in čisto - grem tudi na deželo. - Povše Feliks, uglaševalec klavirjev. Ljubljana - Hotel Lloyd. - Telefon 33-65.

Ivan Pavlin

izdelovanje in popraviljanje dežnikov, Razpotna ulica št. 6.

Avtobus Paar - Jesenice!

Periodični avtobus-promet med Jesenicami, Mojstrano, Kranjsko goro, Radovljico in Bledom, s posebnim ozrom na železniške zveze. - Družbene vožnje, avto s prekoračenjem meje. - Pojasnila in voz. listke potovalna pisarna »Putnik«, Fr. Paar, hotel Paar, Jesenice!

Otomane

630 Din, povzete 40 več, v zelenem ali rdečem goblenu. Pri večjem odjemu za hotele in prenočišča še popust. Solidno delo. - Rudolf Sever, tapetništvo, Mariljn trg 2.

Volna in bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LUBLJANA Stari trg 12 - Židovska 4

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni v Jugoslaviji: Tovarna motovca in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani. Komisijska zaloga: Franc Palme, Ljubljana, Gosposvska c. 7; Celje, Cankarjeva 7 in Maribor, Koroška 8.

Razno

Pozor!
Izvrstno ohranjen osebni »Ford« - avto za 5 oseb, ki se lahko preuredi za tovornega, z električ. razsvetljavo, in samopogonom, zamenjam za stavenben les, drva, motorno kolo s prikolico itd. Ponudbe na Poštni predal 218, Ljubljana.

Aleksandrovo na Krku

nudi letoviščarjem na Jadranu prav ugodno in ceneno bivanje v novo otvorenji in povsem novo opremljeni penziji »Vila Marija«. Slovenska kuhinja, točna postrežba. Cena 60 do 65 Din na dan. V neposredni bližini kopaljšča.

„POSEST“

Realitetna pisarna, dr. s. o. z. LUBLJANA Miklošičeva cesta 4.

odda sledeča stanovanja:

Trisobno, kuhinja, elektrika, parketi, v I. nad., za 1. avg., blizu Karlovskega mostu, 1400 Din.
Trisobno na Mirju, soba za služkinjo, kopalnica, vse prikl., takoj razpoložljivo, Najemna zmerza.
Dvosobno, št. Vid n. Ljub., prikl., za 1. julij, 400 Din.
Dvosobno s kopalnico, vsem prikl., blizu Dunaj. ceste, za 1. avg. Mesečno 700 Din.
Dvosobno s vsemi prikl., shranba, elektrika, vse prikl., za 1. avg., Rožna dolina, 700 Din.
Stirisobno blizu devljav. mostu, sočno lega, za 1. avgust, 2000 Din.
Dvosobno, 10 minut od centra, balkon, elektrika, vse prikl., razpolož. 1. avg., za 800 Din.
Cela hiša, 3 sobi, kuhinja, vrt, vse prikl., Rožna dolina, za avg., 750 Din.
Dvosobno, prikl., vodovod, Sp. Šiška, 700 Din.
Tri- in štirisobno, komfort., začetkom Rožno dol., kopalnica, vse prikl., 1200 in 1500 Din - za avgust.
Trisobno na periferiji, vse prikl., za 1. jul., 1000 D.
Trisobno, komfortno, kopalnica, za 1. avg., 10 minut od pošte, 1300 Din.
Polg. teh stanovanj stalno menjajoče se ponudbe raznih stanovanj in mestu in predmestjih, katerih naslove prejemajo stanovanj. interesi proti zmernemu honorarju, plačljivem ob sklopu najemne pogodbe.
Oddaja stanovanj prilagojena svoja stanovanja popolnoma brezplač. le v naši pisarni, ki ima veliko število resnih in plačilzmožnih prevzemnikov v evidenci.

Selltve

v mestu in na deželo, strokovno in najcenejše potom

Slovenia transport

Ljubljana Miklošičeva cesta št. 36 Telefon št. 2718

Milinarji!

Rz. prosa, ajdo in ječmen kupite najceneje pri V. VOLK, LUBLJANA veletrgovina žita in moke

Razpisujemo dobavo

16 m³ desk
- Ponudbe je vložiti do 7. julija t. l. - Več pri Direkciji drž. rudnika Zabuovca pri Celju.

Površnike

za duhovnike iz lista po Din 568 - Gričar & Mejač Selenburgova ulica 3

Z našo umetno

moštovo esenco
»Mostin«
si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izvrstno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekleinci za 150 litrov Din 20,- po pošti Din 40,-. **Dobi se samo v drogeriji A. Kane, Ljubljana in drogeriji Wolfram nasl. M. Kane, Maribor, Gosposka ulica 33.**

Lokomobil

trdnica Epple & Buxbaum, z 8 atmosferami, 16-20 konjskih sil, brezhiben, za mlino in žage, se pocieni proda v Gornji Sv. Kungoti. Pojasnila iz prijaznosti pri upravi Slovenca št. 5942.

Pazite na obleke

ker si veliko veliko lahko prihranite, če je daste čistiti in barvati v kemično praščico, kjer je cena najnižja in najbolj solidna postrežba. Anton Boc Ljubljana Selenburgova ulica 6./I. Tovarna: VIC-GLINCE.

Stavbno podjetje

ACCETTO & drugovi družba s o. z. Maribor, Koroševa ul.

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah. CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Foto

aparate in potrebšline ugodno kupite v drogeriji A. Kane sinova, Ljubljana in drogeriji Wolfram nasl. M. Kane, Maribor, Gosposka ulica 33.

„POSEST“

Realitetna pisarna, družba s o. z. LUBLJANA Miklošičeva cesta št. 4

PRODA:

Vilo, enonadstr., novozidano, 15 min. od glavne pošte, 950 m² vrta, 3 stanovanja po 2 sobi, kuhinja, prikl., eno stanovanje s sobo, kuhinjo in prikl., 350.000 Din. Potrebno je le 100.000 Din.
Vilo, enonadstr., novozidano, 900 m² vrta, blizu Dunaj. ceste, 15 minut od centra, 2 stanovanja po 2 sobi, kuhinja, eno stanovanje s sobo in kuhinjo, 230.000 Din.
Vilo, enonadstr., novozidano, 1100 m² vrta, lepa stanovanja, blizu Dunaj. ceste, 350.000 Din.
Vilo, po vojni sidana, lepo urejen vrt, garaža, gospodarsko poslopje, mest. del Rožne doline, mesečni donos poleg lastnega stanovanja 2750 Din, za 260.000 dinarjev.
Vilo, novozid., enonadstr., bližina bolnice, eno-ali dvostanovanjsko, z vrtom 1000 m², za 225.000 Din.
Vilo, visokoprtil., po vojni sidana, pri kolodvoru, 750 m² vrta, 6 sob, kopalnica, prikl., 250.000 D.
Vilo, enonadstr., novozidano, blizu Tivolija, 8 lepih stanovanjskih sob, vrt, za 450.000 Din.
Dve vilam slični hiši Pod Rožnikom, vsaka 2 stanovanj, ena 105.000 Din, druga 120.000 Din.
Vilo, novozid., visokoprtil., blizu Dunaj. ceste, 7 sob, 550 m² vrta, 175.000 Din.
Hiša, enonadstr., več stanovanj, dvorišče, Šiška, za 150.000 Din.
Hiša, visokoprtilično, ozir. enonadstr., prostorno dvorišče, blizu Zmajevke mostu, 4 krasne sobe, kopalnica, prikl., 235.000 D.
Hiša, trinadstr., blizu franciškanske cerkve, več stanovanj, starija zgradba, 175.000 Din.
Hiša, novozidano, na Viču, 2 sobi, prikl., 1000 m² vrta, 45.000 Din.
Hiša, enonadstr., blizu Kongresnega trga, 3 stano., prostorov, dvorišče, 55.000 dinarjev.
Hiša, visokoprtilič., 800 m² vrta, Šiška, 80.000 Din.
Hiša, visokoprtilič., dvorišče, blizu Kolinske tovarne, 130.000 Din.
Hiša, prtilično, dvorišče, 1 oral vrt, Rožna dolina, 115.000 Din.
Hiša, enonadstr., 300 m² vrta, Udmat, 96.000 Din.
Stavbišča ob Dunajski cesti 600 do 1100 m² od 35 D do 35 Din, v Trnovem po 30 Din, ob Tržaški cesti v raznih velikostih po 20 do 30 Din, v poljan. predmestju, na Kodeljevem, v Udmatu, v strogem centru za visoke zgradbe, v najrazličnejših mestnih delih, v raznih velikostih po ugodnih cenah.
Poleg tega veliko število raznovrstnih kmetijsk, gostilniških, trgovskih, gradbiških posestev ter večposestva pod najugodnejšimi pogoji in v največji izbiri.

Henrik Sienkiewicz: Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.
Jacka je pričelo srce tolič kakor kladivo: Oh, odpotujem, e mislil sam pri sebi, tu mi ni sojena sreča in čeprav nu odpustim, pozabiti mu ne bom mogel. A preden odidem, bi rad vsaj enkrat še videl tako kruto in ventar tako ljubljeno Anuljo. Še enkrat videti njo, še enkrat čuti njen glas, ne odreči mi tega, usmiljeni Bog!
Misli so mu čedalje burneje rojile po glavi, a medtem ko je bil atopljen vanje, se je zgodilo nekaj popolnoma nepričakovane. Gospod župnik je nenadoma zmečkal list, ki ga je držal v roki, in se prijel za levi bok, kot a bi hotel pograbititi za sabljo. Kri mu je šinila v obra, žile na vratu so mu nabrekli, iz oči mu je švigal plamen. Postal je kratkoma tako strašen, da so Bukojemski s Ciprianovičem skoro preplašeno zrlj vanj: Zdelo se je, kakor bi se bil na neki čaroben način v trenutku izpremenil v drugega človeka.
V sobi je zavladala tišina.
Medtem se je sklonil župnik k oknu, kot da bi hotel nekaj pogledati. Nato se je ozal, pogledal najprej v stene, potem pa na goste. Videti je bilo, da se je že premagal in obvladal, kajti rdečica na obrazu mu je bila izginila in iskre v njegovih očeh so ugasnile.
»Gospoda moja,« je rekel, »ta človek ni samo nagle jeze, temveč naravnost hudoben. Lahko se zgodi, da človek v razburjenju prestopi meje spodobnosti, a iz jeze vztrajati pri krivici in dalje teptati po tistem, ki se mu je zgodila krivica, to že ni več plemiško niti ne katoliško.«
Po teh besedah se je pripognil, dvignil zmečkani list, ki je bil padel na tla, in ga izročil Tačevskemu: »Jacek, če je ostala še trohica kake ljubezni v tvoje srcu, to pismo jo mora zatreči. Čitaj, ubožec,

čitaj ni glas, kajti ni se ti treba sramovati. Sramuje se najisti, ki je tako pismo napisal. Gospodje morajo zvedeti, kakšen je Pongovski.
Jacek je z drhtečimi rokami prijel pismo, ga zravnil in pričel brati:
»Velečeni gospod župnik, prečastiti prošt itd. Zvedl sem, da v kratkem času odide k vojakom Tačevski iz Virombkov, ki je bil večkrat v moji hiši. Ne mara pozabiti na kruh, ki sem mu ga privoščil iz usmiljenja do njegove revščine, pa tudi ne na opravke, ki jih je včasih izvrševal na moje povelje. Zato mu pošljam jahalnega konja in cekin za podkve s pripombo, da ga ne sme potrošiti za druge nepotrebne reč.
Izvolite ob tej priliki sprejeti izraze moje globoke vdanosti. Z odličnim spoštovanjem itd.«
Ko je Jacek prečital pismo, je tako prebledel, da se se prestrašili vsi navzoči, posebno pa gospod župnik. Bal se je namreč, da utegne ta bledest napovedati izbruh besne jeze. Vedel je, kako strašen je v jezi ta navadno tako razsodni mladenič. Zato ga je takoj poskusil odvrniti od teh misli: »Pongovski je star in je brez roke povrh,« je brž povzel besedo, »ne moreš ga pozvati na dvboj.«
A Tačevski ni podivjal. Neizmerna, bolesta osuplost je pri njem v prvem trenutku prevladala vse druge občutke.
»Ne morem ga pozvati na dvboj,« je kakor odmev ponovil župnikove besede, »zakaj me pa tako ponižuje?«
Tedaj se je dvignil stari Ciprianovič, prijel Jacka za obe roki in mu jih krepko stisnil, nato pa ga je poljubil na čelo in mu rekel: »S tem je Pongovski sebi napravil sramoto, ne tebi. Če ne boš mislil na maščevanje, bo moral vsakdo občudovati tvoje plemenito in velikih prednikov vredno srce.«
»To so modre besede!« je vzklilnil župnik, »pokazati moraš, da niso bile zaman izrečene...«
Medtem je Stanislav Ciprianovič naglo objel

Jacka: »Odkrito povedano,« je ozklilnil, »vedno rajši te imam.«
Bukojemskim pa ni bilo prav, da se je zadeva tako zasukala: škrtali so z zobmi ves čas, odkar so bili slišali pismo. Nato so pričeli po Stanislavovem vzgledu tudi oni objemati Jacka.
»Naj bo tako ali tako,« se je slednjič oglašil Luka, »a na Jackovem mestu bi si bil jaz že drugače pomagal.«
»Kako pa?« sta radovedno vprašala brata.
»Prav za prav de ne vem, kako, a nekaj bi si bil že izmislil in stvari ne bi bil kar tako vtaknil.«
»Če ničesar ne veš, kaj se potem v stvar vmešavaš.«
»Kaj besta govorila, mar vidy akaj vesta?«
»Mirujte!« je rekel župnik. »Tega pisma ne pustim brez odgovora, a maščevanje pustiti - to bi bilo krščansko in katoliško.«
»Ha! Ali se niste, prečastiti, v prvem trenutku tudi vi prijeli za bok?«
»Samo zato, ker sem predolgo nosil sabljo. Mea culpa! A kakor sem rekel, mora se vpoštevatj tudi to, da je Pongovski star in brez roke... Jeklo tu ne bi nič pomagalo... Po pravici vam povem, gospoda, da se mi je prav zato ta trdovratnež docela pristudil, - ve, da mu ne moremo do živega in zato tako neramno izkrošča.«
»No, kaj kmalu mu postane prevroč v naši okolici,« je dejal Jan Bukojemski. »Mu že poskrbimo za to, da živ krst več ne bo zahajal v njegovo hišo...«
»Najprej mu moram odgovoriti,« ga je prekinil gospod župnik, »in sicer takoj. Saj njegov sel še vedno čaka.«
Vendar so nekaj časa ugibali, kdo naj odpiše: ali Jacek, ki m uje bilo pismo namenjeno, ali pa župnik, ki mu je bilo poslano. Sklenili so, naj odpiše župnik, Tačevski je sam brez nadaljnega rešil to vprašanje s tem, da je rekel: »Zame ni več te hiše in vsi ljudje v njej so zame mrtvi. No, in lahko so veseli tega mojega sklepa.«

LUDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjizarne v Ljubljani: 23 zvezki: A. Sheehan, Nodine: Povest triletnega dekleta, 24 Din, vez 32 Din. - 24 zvezki: A. Marby, Hanka, Lutzko-srbiska povest, 22 Din, vez 30 Din. - 25 zvezki: Fitzgerald, Bei cesarja Montezume, 32 Din, vez 42 Din. - Stofek in njegove burkaste figuralje, 14 Din, vez 22 Din. - 27 zvezki: Pregelj, Otrci solina, 24 Din, vez 32 Din.

Sveta življenje in vrvenje

Z avtomobilom skozi džunglo

Bernhard Kellermann, ki potuje po Aziji, objavlja v »Berliner Tageblattu« svojo avtomobilsko vožnjo preko džungle v Jaipur:

Tik pred Fatepur-Sikri, približno dvajset milj od Agra, je cesta Fatepur—Sikri—Alvar, ki jo zaznamuje angleški avtomobilski zemljevid, nenadoma izginila. Požrla jo je džungla! Pri majhnem ribniku nas radovedno pričakuje tropa krasnih flamingov. Zagazili smo v močvirje. Prenosišče v samotnem in zapuščenem bungalovu v Digu, bivšem letovišču bharatpurskega kneza. To je bilo davno! Današnjega bharatpurskega maharadžo so Angleži pravkar postavili pod kuratelo. Vse naokoli stare, speče palaže iz rdečega peščenca, ki se ogledujejo v velikih, tihih kronicah. Po zidu bungalova se izprehaja velika opica, katere rdeči zadek bengalično osvetljujejo zadnji žarki zabajajočega solca.

Alvarski maharadža ima trideset slonov, ki vsi salutirajo z rileci, čim se pojavi Njegova Visokost na dvorišču. Nihče jih tega ni naučil — pojasnjuje častnik, ki me spremlja — živali so tako pametne, da vedo, kdo je v tej deželi gospodar. Vsak dan gredo ti sloni po majhni prestolnici na izprehod, kakor n. pr. drugod osli. Pohajajo po eden, dva ali trije, vsak noseč na hrbtu po več hlapev. Ako si hoče mahut tam gori za velikimi ušesi kaj kupiti, potem leže slon na tla ter zapre kakor gora ozko bazarsko cesto, tako da se zagodzi celokupni promet. A kaj zato — maharadžev slon je pač maharadžev slon! Čez pol ure se velikani zopet dvigne, zakinka z debelimi nogami in že je izginil izpred oči. Za brzo jadrajčimi sloni se pode dečki z velikimi košarami. To so pobiravci govna. Kajti če slonu pride na misel, se ustavi in odda salvo kadežih se topovskih krogel. Ena sama taka salva napolni košaro do vrha. Na ta način razširja maharadža med svojimi podaniki, ki jih tarejo težka davčna bremena, blagostanje...

Teh 30 slonov koraka ob verskih slovesnostih v bleščečem okrasju po cestah, štirje od njih vlečejo dvonadstropni slavnostni voz, v katerem prestoluje maharadža. Njihov glavni poklic je pa lov na tigre. V tem so tako dobro izvežbani, da se v trenutku, ki je po njihovi sodbi za strel ugoden, ustavijo in dajo lovcu na hrbtu z rilcem znamenje...

Alvarski maharadža nima samo najbolj izvežbanih lovskih slonov v celi Indiji, marveč je tudi lastnik divjačine najbolj bogatega lovišča, v katerem ustrelje vsako leto 8—12 tigrov in nešteto jelenov, leopardov, divjih prašičev. Lovišče leži tik pred mestnimi vrati, takorekoč pred hišnimi vrati Njegove Visokosti, v dolini, ki jo obdajajo nizke gore. Dolina je dolga 30 do 50 milj in približno deset milj široka; noben nepoklicanec ne sme stopiti vanjo. Maharadža si je zgradil v lovišču krasno avtomobilsko cesto in v pičli pol uri smo sredi najgostejše džungle.

»Rajputanski tiger« — tako mi je pojasnil moj vodnik, častnik, nekoliko nervozen Hindu — »je največji indijski tiger. Dolg je do deset čevljev in more kamelo odnesti, tako je močan. Pa saj boste videli.«

»Videl?!«

»Seveda. Na stotine jih je tod. Nikoli se nisem peljal skozi džunglo, ne da bi vsaj enega videl. Poglejte oni-le most. Predsinočnim sem se ponoči z vozom vračal iz lovskega gradiča Njegove visokosti. Tu je sedel ogromen tiger. Ni se ganil, ko smo se mu približavali ter se je umaknil šele v zadnjem trenutku. Tu je — stop driver — eden najbolj obiskanih studencev. Ali vidite tisto majhno hišico z linami? Iz nje morete opazovati, kako tigri pijo. Tu se na tigre ne sme streljati. Morda bi skočila zver na hišico, toda vanjo ne more, ker je strop iz cementa. Da, obljubljam vam za nočnejši večer najmanj enega do dva tigra.«

V džungli zaprasketa suhljad. Pogledam — nekaj bivol na visokih nogah gre mimo čez pot. Ogromna jelenovka, ki gre pit, predno pridejo tigri. Ljudje hodijo po džungli, kmetje in dečki, skoraj nagi in črno ogoreli.

Dr. Elsa Koffka, ki je bila imenovana za docentko kazenskega prava na univerzi v Rostocku; to je prva Nemka, ki je bila pozvana na vsučiliško stolico brez habilitacije.

»Ali se ne boje tigrov?«

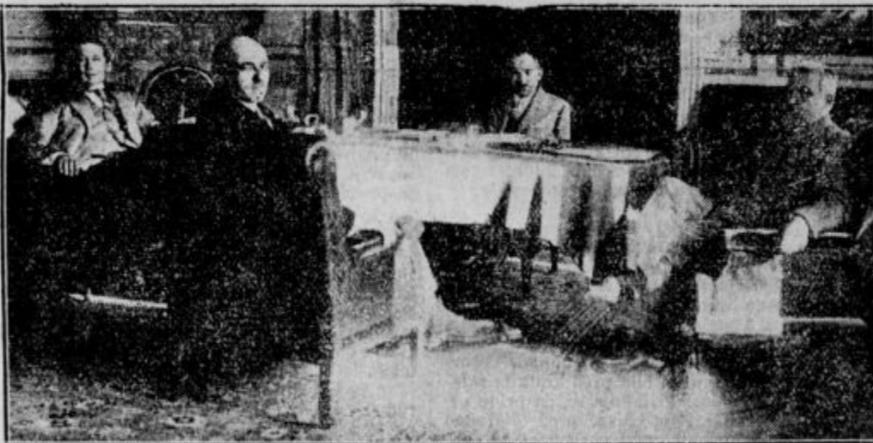
»Ne, tiger podnevi nikoli ne pride. Večina ljudi, ki žive v džungli, nikdar ni videlo tigra.«

Tri, štiri, šest antilop je bliskovito šinilo preko poti. O kakem tigru nikjer nobene sledi.

Od daleč se prikaže maharadžev lovski gradič — precej navadna, modro pobarvana zgradba. Krenili smo na stransko cesto in dospeli do skromnega templja ob majhnem vodopadu. Ob robu krnice Ganeš, bog s slonovo glavo, štiriglavi Brahma, sveti bik, Nandi. Sive opice z otožnimi obrazi se zibljejo med vejevjem velikih dreves. Klicali smo jih, da bi jih krmili. V tem trenutku prišumi bogato okrašen avto; šipe so iz modročrnega stekla.

Maharani, Her highness! Moj častnik plane k vozu in brž se izgubimo.

To je bila tedaj maharani, ki se je hotela v uraku džungle izprehoditi. Mali tempelj so

S konference Male antante, ki se je vršila v Bukarešti od 20. do 22. t. m. Ta konferenca zunanjih ministrov Jugoslavije (Marinkovič), Češkoslovaške (Beneš) in Romunske (Titulescu) je bila posebno važna, ker je očitno še poglobila razmerje med temi tremi zaveznicami in vse kaže, da je bilo ob tej priliki govora tudi o tesnem vojaškem in gospodarskem sodelovanju, zlasti je pa pokazala Romunija, da stoji v italijansko-jugoslovanskem sporu lojalno na naši strani. — Gornja slika nam kaže vse tri zunanje ministre: Beneša, Titulescu in Marinkoviča, spodnja pa navedene tri ministre z Bratianujem pri konferenci.

zgradili v spomin enega maharadževih prednikov, ki se je bil umaknil semkaj v džunglo, da bi se popolnoma posvetil premišljevanju in pobožnemu življenju. To je bilo davno! Džungla je postala sedaj lovišče in sedanji maharadža je pred nekaj leti neko drugo maharani z revolverjem ustrelil.

Nobenega tigra! Nastala je noč. Na cesti nekaj šum. Stop Driver! Toda samo velik divji prešič je. Peljali smo se še k oddaljenemu ribniku, kamor prihajajo tigri kar trumoma pit... Čakali smo pol ure, toda tigrov od nikoder. Očividno so čakali, da bi mi odšli!

»V resnici sem nesrečen!« — se je opravičeval častnik. »Drugače ni mogoče v lovišču Njegove Visokosti, ne da bi srečali vsaj par tigrov.«

Ceste v Alvarju in bližnji okolici so tako izvrstne, da morajo vsakega obiskovalca, n. pr. angleškega generala, zapeljati, da gre v Alvar nad tigre. Moje vprašanje, če je pot v Jaipur dobra, se je zdela nekoliko neuljudna. »Pot se malo rabi,« je odgovoril častnik, »toda izvemši nekaj kratkih mest, dobra.«

Peljali smo se pet milj po cesti, gladki kakor zrcalo, in krenili na pot, ki so jo na obeh straneh obdajala visoka drevesa. Čez deset minut je cesta večinoma izginila! Veter jo je odnesel, dež izpral, džungla požrla. Mleli smo pesek; mnogokrat je pot med bohotnim bambusom tako ozka, da moremo komaj naprej. Samo visoka, stara drevesa kažejo, da je tod nekoč vodila široka cesta. Neštevilni divji pavi se zibljejo v vejevju ter nas sprejemajo z mijavkajočim krikom. Svare džunglo, nam se rogajo.

Pred mrgočim mestecem Rajagurh postane cesta zopet boljša, takoj za mesečcem je pa popolnoma izginila. Sedaj tudi visokih

dreves ni več! Zagodili smo se v pešeni rečni strugi. Zložiti smo morali prtljago z voza in se z muko preriti na nasprotni breg. Uro za uro meljemo po pesku, sledeč kolesnicam. Toda pri mali železniški postaji Baswa nas čisto nenadoma ustavi soteska s potokom. Solnce pa je že na robu džungle.

»Ali prihajajo tod mimo avtomobili?« — sem vprašal postajnega načelnika.

»Odkar sem tu, sta prišla semkaj samo dva avtomobila. Eden je prišel iz Rajagurhe, a je krenil nazaj. Drugi pa je prišel iz Jaipura. Porivalo ga je dvajset kmetov.«

Začelo se je daniti; pavi so kriče prileteli z dreves in se izprehajali na postaji v Basvi.

Znova sem pričel proučevati zemljevid.

Od velike ceste Agra—Jaipur nas je ločilo samo 25—30 milj. Če bi se hotel vrniti, sem imel pred seboj 150 milj najslabše poti. Na vlak avtomobila ni mogoče natovoriti, ker na teh majhnih postajah nimajo nakladalnih naprav. Sklenil sem, da na vsak način prodrem naprej do velike ceste.

Na postaji se zbere velik vojni svet; železničarji, kmetje. Pridružili so se tudi mladi gospodiči iz Baswe v jutranji obleki, ki čakajo na alvarski vlak. Vedno in vedno zopet se ponavljajo imena Bandikui in Iravadi. Postaj-

Tornberg, vodja švedske ekspedicije, ki je rešila Nobila.

V trenutku smo se lotili dela. Meter za metrom, pod solncem, ki ne pozna usmiljenja. Halilu se je vrnil pogum, ko je videl, kako lepo naša pot napreduje. Najel sem trumo kmetov, ki so bili dospeli s svojimi vozovi, ki so jih vlekli voli. V dveh urah je bila pot gotova. Motor je zagrmel, osem mož je porinilo in gori smo bili.

Sedaj je na mojem zemljevidu samo še reka, ki sem se je že od jutra bal. Toda izkazala se je kot čisto nedolžna. Skoraj brez ovire smo prišli teznjo in se ustavili v neki vasi.

»Kako se imenuje ta vas?«

»Iravadi.« — »Iravadi! In kako daleč je do ceste?« — »Pol milje.« Še nekoliko dela v vaški soteski, ki smo jo morali razširiti — cela vas je bila na nogah in pomagala — in naš voz je zdrdral po veliki cesti. — — —

Kakor zlodej drvi Halil. Tik pred Jaipurjem šine prek ceste trop antilop. Zadnja žival mora skočiti v stran, da ne obvisi na hladilcu.

In tu je Jaipur! Po dvadnevni vožnji skozi džunglo se nam zdi kakor majhen Pariz. Široke, ravne ceste, tri- in štirinadstropne palače in hiše, vse rdeče, z veselimi balkoni, pomoli in priprtimi okni. Zares, pravi Mañ Pariz, sredi džungle in puščave.

Še en spominski dan

Predlaga ga oskubljen ljubitelj knjig v londonskih »Times« in pritrdili mu bodo z veseljem vsi, ki imajo glede knjig čisto vest. Uvede naj se, tako pravi dopisnik navedene lista, vsako leto spominski dan za razčanje izposojenih knjig. Smo ze taki — nadaljuje Anglež — da knjige raje izposojamo, si jih izposodimo ali ukrademo, namesto da bi jih kupili. Prosjachenje za knjige ni posebno razširjeno, ker ne obeta dosti uspeha. Krasti nas je strah in tudi treba ni, ker si knjige lahko izposodimo. Tako lahko in tako udobno je, izposoditi si knjigo. Da bi pa izposojeno knjigo tudi brali, to je pa druga stvar. Predvsem izposojeno knjigo spravimo v lastno knjižno omaro, nato pa čakamo, da nas obide vestelje za čitanje. Tako počasi pozabimo, odkod imamo knjigo ter jo s čisto vestjo štejeemo med svojo last. Zato bi bil vsakoletni spominski dan za vračanje knjig zelo potreben, da bi zdrnil vesti. — Ako bi iskali med svetniki patrona za izposojevalce knjig, potem bi bil primern mož sveti Kolumban, razširjevalec krščanstva na severnem Škotskem. Saj je tega svetnika dovedla do njegovega misijonskega delovanja izposojena knjiga, za katero je bilo že preje na tisoče ubitih. Bil je to zelo lep evangelij, ki si ga je izposodil od sv. Finijana, da bi si ga prepisal. Ko je pa knjigo vrnil, je izposojevalec zahteval tudi prepis in meathski kralj je to potrdil. Češ: kjer je krava, mora biti tudi tele. Manj sv. Kolumbana so nato dvignili orožje proti kralju; prišlo je do krvave bitke, nakar je svetnik bežal iz Irske na Škotsko, kjer je potem učil Skote prve »prave vere«. — Knjigo so pač čudno blago; moremo jih rabiti, ne da bi jih kupili in bistveno za knjigo je, da ne stoji neizkoriščana v omari marveč se čita. Proti izposojevanju ni torej kaj reči, potrebno je le, da knjigo vselej vrzemo lastniku. V to naj nas opominja vsakoletni spominski dan

Slab napis za dobro stvar

V Lovanju v Belgiji bodo 4. julija t. l. blagoslovili nove poslopje vsučiliške knjižnice, ki so ga zgradili Američani na svoje stroške. Vse bi bilo lepo, ako ne bi si bil izmislil ameriški arhitekt Warren slačega latinskega papisa, ki naj bi se vzdal v pročelje. Ta napis se v prevodu glasi: »Kar je teutonski furor porušil, so ameriški darovi znova zgradili.« Rektor lovanjske univerze, prelat Ladenze, se temu napisu najodločneje upira. Ameriški arhitekt se je pa istotako nepopustljivo zagrizel v ta napis in zahteva, da se vzdaj. Belgijsko časopisje je povečini na rektorjevi strani. Minolo nedeljo je prišlo med rektorjem in arhitektom do odločilne bitke. Warren je pooblastil nekega belgijskega arhitekta, naj kamen z njegovim napisom vzdaj. Rektor pa je pozval na lice mesta policijo, ki je arhitekta, ko je hotel svojo nalogo izvršiti, odvedla. Seveda je cel dogodek vzbudil veliko zanimanje. Sedaj pravijo, da se reši spor na ta način, da se napis do otvoritve vzdaj, po otvoritvi pa se odstrani.

Preporočamo Vam edino le najboljše **kolo** **Grizner** samo pri **Jos. Petelincu, Ljubljana** (Blizu Prešernovega spomenika ob vodi.) **Nizke cene. Tudi na obročna plačila.**

Restavracija „Miloš Veliki“
Lastnik Miloš Bušelič
Makarska, Dalmacija
Biser Dalmacije

Najpriljubljenejša kopališča na Jadranu. Kopalna obala nad 1 km dolga. Fini morski pesek. Kopališča posejajo v sezoni mnogobrojni tuje. Dnevni pension s sobo Din 55-60. Pogled na Makarsko s kopališčem se vidi v izložbi tvrde Breznik & Fritsch, trgovina z železino, Ljubljana

Domači vrt

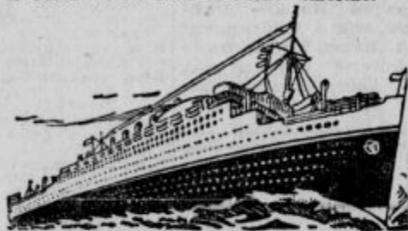
Spisal M. Humek.

Broš. 33 Din, vez. 40 Din. — Knjiga se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Ceneše kot pri **RAZPRODAJAH** dobi usakovrstno manufakturno blago samo pri **TRPIN, MARIBOR, Glavni trg štev. 17.**

Cosulich Line-Trst

Najnov. svetovnozn. ekspresne motorne veleladje **Saturnia in Vulcania** 24.000 ton — 21 milj hitrosti na uro
Brzovozni promet preko Atlantskega oceana iz Trsta v New-York in Južno Ameriko.

Zahtevajte takoj brezplačna in točna pojasnila: **Simon Kmetec** zastopnik za Slovenijo in Prekmurje Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 13 (Prva cesta desno od kolodvora.)

Otvoritev trgovine!

Čenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da otvorim dne 30. junija t. l. trgovino s specerijskim in delikatesnim blagom.

Zagotavljajoč točne in solidne postrežbe se najvljudneje priporočam

Anton Legat

Ljubljana, Miklošičeva c. 28

MERIMA mil ni še nikdo prekosil

Naše dolgoletne izkušnje kakor tudi soglasno priznanje vseh naših odjemalcev jamči, da so **MERIMA**

mila najboljša

Solidna cena in izborna kakovost so svojstva naših proizvodov

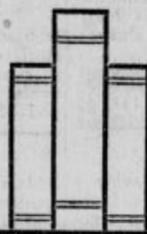

Do sedaj najcenejša trvdka v državi! Skladnišče: **MEINEL & HEROLD** Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik. **R. LORGER, MARIBOR št. 107-A.** Violine od Din 95—, ročne harmonike od Din 55—, tamburice od Din 98—, gramofoni od Din 345—, Zahtevajte naš veliki katalog, katerega Vam pošljemo brezplačno.

Gostilna

v Ljubljani, dobro idoča in splošno znana, se odda zaradi družinskih razmer takoj v najem proti primerni najemnini. Oziroma se bo le na ponudbe dobro vpeljanih, priljubljenih in kavejije zmognih gostilničarjev. — Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Prvovrstna gostilna«.

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
SOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL. NADSTROPJE

Proda se

posestvo

z dobro vpeljano gostilno, na najlepšem kraju v Ljubljani. — Naslov se poizve v upravi »Slovenca« pod št. 5857.

Oglas

Dovršitev skladišča v polkrogu in zgradba poslopja za skladiščno osebje na tovarni postaji Novi Sad.

Direkcija državnih železnic v Subotici razpisuje na temelju odobrenja g. prometnega ministra z dne 5. junija 1924 v aktu Generalne direkcije državnih železnic G. D. št. 15.849/24 in v smislu členov 86.—98. zakona o državnem računovodstvu za dan 24. julija 1928 prvo ofertalno licitacijo za izvršitev zidarskih, kamnoseških, tesarskih, mizarskih in ključavničarskih del pri dovršitvi skladišča v polkrogu in za izvršitev talnih, zidarskih, tesarskih, krovskih, kleparskih, kamnoseških, mizarskih, ključavničarskih, plekarskih, inštalacijskih, slikarskih in tapetnih del pri zgradbi poslopja za skladiščno osebje na tovarni postaji Novi Sad.

Kavcijo v znesku 5% ponudene vsote za naše državljane, oziroma 10% za inozemce, je treba vložiti pri blagajni Direkcije državnih železnic v Subotici ali pri blagajni Generalne direkcije državnih železnic ali pa pri blagajnah ostalih Oblastnih direktij državnih železnic v gotovini, predvideni po členu 88. zakona o državnem računovodstvu najkasneje do 10. ure dopoldne na dan licitacije; licitantje pa morajo na dan licitacije predložiti reverz o vloženi kavciji določeni komisiji za vodstvo licitacije.

Ponudbe, kolkovane kot predpisano, je vložiti najkasneje do 11. ure Gradbenemu oddelku direkcije (Trg vojvode Putnika št. 9, II. nadstr., vrata št. 9) v zapečatenem ovitku z označbo na zunanji strani: »Ponudba za izvršitev del pri dovršitvi skladišča v polkrogu in zgradbi poslopja za skladiščno osebje na tovarni postaji Novi Sad ponudnika N. N.«

Pravico do licitacije imajo le osebe in tehnična podjetja, ki se izkažejo komisiji z dokazi o svojih podjetniških sposobnostih in izkazom, da so svoj obrat podvrgli obdavčenju in plačali ves davek s pripadajočimi dokladi za vsa zapadla zakonita dela, kakor tudi za vse po posebnih odobrenjih določene obroke.

Zastopniki ponudnikov se pripuste k licitaciji le, ako se izkažejo s pismom o polnomočju, da morejo ponudnike na licitaciji zastopati.

Načrte, ponudne obrazce, proračune stroškov in splošne ter tehnične pogoje si je mogoče ogledati ali nabaviti za 100 Din vsak dan med uradnimi urami v Gradbenem oddelku direkcije.

Naknadnih in brzojavno vloženih ponudb ne sprejemamo.

Iz direkcije državnih železnic v Subotici,

štev. 26.167/1928.

Tridesetletna izkušnja dokazuje, da so čaše **WECK** in aparati znamke za vkuhanje najzanesljivejši in radi tega najcenejši.

Tovarniška zaloga **WECK** pri **FRUCTUS**, Ljubljana, Krekov trg 10/I. Celje: Josip Jagodič. — Maribor: Karl Lotz.

Strokovnjaka v lesni stroki

z večletno prakso, ki obvlada zlasti tudi inozemsko trgovino in trgovino s trdim lesom, išče podjetje na Štajerskem. — Ponudbe pod »Strokovnjak št. 5856« na upravo »Slovenca«.

Mnogim še ni znano,

da želodčne in črevesne bolezni, glavobol, nervozo, pomanjkanje spanja, slab tek, zlato žilo, povzročajo slaba prebava, katero najučinkovitejše odpravi znani eliksir **FIGOL**. Preporučite se tudi Vi, da preizkusena zdravilna specialiteta **FIGOL** eliksir uredi prebavo in Vam vrne zdravje. **FIGOL** izdeluje in razpošilja po pošti proti povzetju z navodili uporabe

lekarna dr. Semolič, Dubrovnik 2.
Originalni zaboječak s 3 steklenicami 105 Din, z 8 steklenicami 125 Din, 1 steklenica 40 Din.

Sprejem gojencev v Administrativno šolo v Beogradu

Administrativna šola v Beogradu sprejme letos 60 gojencev.

Šola se prične s 1. oktobrom t. l. in traja 3 leta.

Prijave za sprejem v Administrativno šolo je treba poslati do 15. avg. t. l.

Oni, ki želijo stopiti v Administrativno šolo, morejo dobiti program za polaganje sprejemnega izpita pri vseh Komandah vojnih okrožij in Komandantih mesta v Nišu, Zemunu, Subotici in na Sušaku in končno pri Upravi Administrativne šole v Beogradu (Donji Grad).

Iz Uprave Administrativne šole, 17. junija 1928. — Štev. 1867.

Cenj. čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

Blaž Jančar pleskar Ljubljana, Breč

Elektroinstalacije za tuc in pogon, prodaja in pravljanje elektromotorjev, mehanična delavnica Elektropodjetje, Ljubljana VII, Jernejeva c. 5, telef. 3252

Jožef Bajželj steklar Ljubljana, Gosposvetska cesta 6, dvorišče

K. Pečenko trgovina vseh vrst usnja in čevljarских potrebščin Ljubljana, Sv. Petra cesta 32

PRISTOU & BRICELJ črkoslikarja, Ljubljana Resljeva c. 4 - Sv. Petra c. 39 Telef. 2908 Ustan. 1903

KNJIGOVEZNICA R. T. D. V LJUBLJANI Kopitarjeva ulica 6/II

Franc Fujan krovce Ljubljana, Galjeva 9 pri doleni, kolodvoru

500 parov trepežnih rujavih in črnih telovadnih čevljev vse številke, manjše po 30 Din, večje po 40 Din ter druge telovadne potrebšchine kakor tudi **klobuke** kupite najceneje pri **Amerikancu** Ljubljana, Stari trg 10

V svrhu razširjenja dobro vpeljane, od 1885 obstoječe špecer. trgovine na eni najprometnejših cest Maribora, se sprejme

kompanjon

z vlogo najmanj 100.000 Din. Velika prvovrstna skladišča, primerna za en gros trgovino, so na razpolago. Eventuelno se trgovina tudi proda. — Dopisi pod »Rentabiliteta sigurna« na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Naša dobra mama, stara mama, teti in tačča, gospa

Terezija vdova Mervič roj. Faganel

nas je danes ob 6 zjutraj po daljšem bolehanju v 81. letu starosti zapustila in odšla v večnost po plačilo za vso svojo ljubezen in požrtvovalnost, ki nam jo je delila do zadnje ure. Pogreb bo v četrtek popoldne ob 6. uri. Priporočamo jo v blag spomin in molitev!

V Ribnici, 27. junija 1928.
Anton, sin. Jožica roj. Gaspari, sinaba. Bojan, Branko, Mitja, vnuki.

Namesto posebnih obvestil.